

Keliai, takeliai

į aukštumas, į tolumą

Keliai, takeliai į aukštumas, į tolumas / 2022 /

*

KELIAI, TAKELIAI Į AUKŠTUMAS, Į TOLUMAS

Vilniaus Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių kūryba

Pilaitės
„Poezijos pavasaris’2022“
XX–asis
s k i r i a m a s
kino menininko, poeto ir publicisto
Jono MEKO
100–osioms
gimimo metinėms

Pilaitės bendruomenė
Vilnius 2022

Keliai, takeliai į aukštumas, į tolimas / 2022 /

UDK 821.172–1(082)

*

Knygos
sumanytoja:
Pilaitės bendruomenė

Sudarė Angelė Šarlauskienė

Keliai, takeliai į aukštumas, į tolimas

*

Leidinį parėmė
Vilniaus miesto savivaldybė

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno
bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Mažvydo

ISBN 978-609-96307-0-0 (pdf)

© Pilaitės bendruomenė, 2022
© Pratarmė, Angelė Šarlauskienė, 2022
© Iliustracijos, Janina Gadliauskienė,
Ona Gaidamavičiūtė, Vanda Sakalauskienė

PRATARMĖ Poezijos pavasariai rengiami Pilaitės miške nuo 2003–ųjų turi savo priešistoriją. 2002 metais sužinota: piliavietė, išlikę dvaro statiniai su tvenkiniais, dalis Salotės ežero prieigų ir iškirstas miškas bus užtvėrti golfo aikštynams ir jų infrastruktūrai, nebeprieinami viešam poilsiui Pilaitės ir kaimyninių sostinės daugiabučių rajonų gyventojams. 2002 metų vasarą Pilaitės gyventojai savo prigimtinėms teisėms ginti susibūrė į bendruomenę. Nelygioje kovoje su saujelei palankių sprendimų, įsitraukus į teismų maratoną, pilaitiškius ryžtingai siekti tikslų telkė ir taiklus poetinis žodis, daina. Iškovota pergalė. 2003–aisiais gimė iniciatyva išgelbėti nuo iškirtimo miške, kviečiant artimiausius kaimynus, rengti pilaitiškus poezijos pavasarius. Jie vyksta tuo pačiu laiku – antroje gegužės pusėje – kaip ir visoje Lietuvoje nuo 1965 metų rengiamos Tarptautinio poezijos pavasario šventės. Kiekvienas pilaitiškas poezijos pavasaris atliepia einamųjų metų aktualijoms, įsimintinoms datoms, jubiliejams. Skatinant šio jauniausio Vilniaus daugiabučių rajono gyventojus kurti ir plačiau įsitraukti į pilaitiškuosius poezijos pavasarius, 2004–aisiais pradėtas leisti Pilaitės gyventojų eilėraščių ir miniatiūrų rinkinys. Jis 2004–2007 metais pasirodė „Pilaitės giesmininkų“ pavadinimu su čia gyvenusios ir kūrusios poetės ir tautodailininkės Karolinos Biekšaitės–Jezerskos iliustracijomis. 2004–ųjų pavasaris **skirtas lietuviškosios spaudos atgavimo šimtmečiui**, 2005–ųjų – **baltiškai savimonei gaivinti**, 2006–ųjų – **kovotojos už lietuvių ir lenkų laisvę Emilijos Pliaterytės 200–osioms gimimo metinėms**, 2007–ųjų – **dedikuotas lietuviškajai Meilės dievaitei Mildai**. Vis gausiau į Pilaitės poezijos pavasarius įsitraukiant literatams iš kaimyninių sostinės daugiabučių rajonų, pradedant 2008 metais, parengiami bendri pilaitiškių ir jų bičiulių poezijos leidiniai. Jie taip pat atliepia pilaitišką poezijos pavasarių temoms. Pirmasis toks leidinys „**Skamba žodžiai prie Ažuolo seno**“ buvo skirtas maestro Vytautui Kernagiui: dainuojamosios poezijos pradininkui ir visiems nevaržomos dvasios disidentams. 2009 metais „**Lietuva! Tavo vardas mano širdy**“ išleistas Lietuvos vardo tūkstantmečio proga. 2010–ųjų „**Mes vienos girios medžiai**“ dedikuotas Naujam Lietuvos vardo tūkstantmečiui ir Iškirstiems ir Neiškirstiems Lietuvos medžiams. 2011–ųjų „**Naktis pražydusi diena**“ skirtas gynusiems ir ginantiems šventus Laisvės iškovojoimus. 2012–ųjų „**Be tavęs aš paukštis besparnis**“ buvo dedikuotas poeto Maironio 150–osioms gimimo metinėms ir visiems širdyje dainuojantiems „Lietuva brangi“. 2013–ųjų poezijos pavasaris „**Iš aukštybių žydros gilumos**“ pažymėjo Dariaus ir Girėno skrydžio „Lituanica“ per Atlantą 80–ąsias metines. 2014–ieji Pilaitėje buvo paskelbti poezijos maratono metais. Įsijungiant į jį, nuspręsta poeziją kurti visus metus visiems keturiems metų laikams, ne tik pavasariui. Maratono rezultatas – adventui gimęs Kristijono Donelaičio 300–osioms gimimo metinėms skirtas leidinys „Donelaičio „Metai“ sukasi ratu“. Pilaitės poezijos pavasariams: 2015 metų „**Lakštingala negali nečiulbėti**“, dedikuotam nemirtingajai Lietuvos Lakštingalų Lakštingalai Salomėjai Nėriai (1904–1945) ir 2016–ųjų „**Kas po tūkstančio metų ras tavo pėdsakus, Tėvyne?!**“ – lietuvininkų dainuojamojo žodžio puoselėtojai Liudvikui Rėzai (1776–1840) prisiminti, bet šių pavasarių posmų knygos nepasirodė. Tačiau 2017–aisiais buvo išleistas pirmasis netradicinis (elektroninis) leidinys XV–ajam pilaitiškajam poezijos pavasariui „**Alsuoja margos mitų gelmės**“, skirtas Didžiojo Lietuvio, pasaulinio garso mokslininko, semiotiko – Prasmės teorijos kūrėjo, siekusio paaiškinti kaip prasmė gimsta, tarpsta ir nyksta – , literatūrologo, publicisto, rezistento Algirdo Juliaus Greimo 100–ųjų gimimo metinių jubiliejui, o jame retrospektyviai įtrauktos ir pastarųjų pavasarių pilaitiškių ir jų artimiausių kaimynų eilės. XVI–asis „**Širdies šviesa išgrįstas kelias žmoniškumui**“ skirtas Didžiojo Lietuvininko, mąstytojo, humanisto, rašytojo, publicisto, kultūros veikėjo VYDŪNO 150–osioms gimimo metinėms, nes viena pagrindinių Pilaitės gatvių pavadinta jo vardu, o 2018–ieji Lietuvos Respublikos Seimo buvo taip pat paskelbti ir Vydūno metais. 2019–ųjų Pilaitės poezijos pavasaris „**Pavasario delnuose upeliai**

užydėjo“ dedikuotas Pasaulio lietuvių bendruomenės 70–čiui ir Juozo Tumo–Vaižganto 150–osioms gimimo metinėms. 2020–ųjų, XVIII–asis poezijos pavasaris „**Vilnelė pašaukė mane praplaukti vilnimi**“ pašvęstas užmarštin nenuėinančio išskirtinio lyriškumo ir lemties poetui Pauliui Širviui, pažymint jo 100–ąsias gimimo metines. XIX–asis „**Gyvenimo ugnis būties keliais plasnoja**“ sumanytas jauniausio literatūros klasiko Vytauto Mačernio atminimui jo 100–ųjų gimimo metinių proga.

Pilaitės poezijos pavasariams skirtuose leidiniuose pradinukų, paauglių, brandaus jaunimo, pagyvenusių ir net labai garbaus amžiaus Pilaitės ir jos aplinkinių rajonų gyventojų kūryba lietuvių, lenkų, rusų, anglų kalbomis. Moksleivius Pilaitėje skatina kurti čia veikiančių mokyklų lietuvių kalbos ir literatūros mokytojai ar net įsikūrę literatų būreliai.

2020–aisiais, pavasarėjant, atskiru leidiniu „Pilaitės vėjo malūnas“ pasirodė Martyno Mažvydo progimnazijos penktų–aštuntų klasių moksleivių eilės, miniatiūros, pasakos, gyvenimo įžvalgos su jų pačių iliustracijomis.

*

VISI PILAITĖS POEZIJOS PAVASARIAMS SKIRTI LEIDINIAI VIEŠAI PRIEINAMI INTERNETE:
[HTTP://WWW.PILAITESBENDRUOMENE.LT/PILAITES_GIESMININKAI.HTML](http://www.pilaitesbendruomene.lt/pilaites_giesmininkai.html).

*

Jonas Mekas – nepriklausomas menininkas, JAV avangardinio kino krikštatėvis, pasaulyje plačiai žinomas savo kino dienoraščiais, pasakojančiais ir dokumentiniais filmais, poezija, proza, publicistika. Po Antrojo pasaulinio karo atsidūrė už Atlanto.

(Lucca, 2008 m. © Fondazione Ragghianti)

Menininkas gimė 1922 metais gruodžio 24 d. Semeniškių kaime, Papilio valsčiuje, netoli Biržų, nepasiturinčių ūkininkų Elzbietos Jašinskaitės (1887–1983) ir Povilo Meko (1870–1957) šešių vaikų šeimoje. Turėjo keturis brolius ir vieną seserį. Tėvas buvo stalius. Gamino vežimus ir lineikas. Meistrauti iš tėvo mokėsi ir Jonas. Jam neblogai sekėsi. Bet nuo pat mažens traukė knygos. Šeima išpažino evangelikų tikėjimą, tad jų namuose Jonukas nelabai dar ką suprasdamas, vakarais klausydavosi tėvo skaitomų ištraukų iš Šventojo rašto. Tėvas dažnai atidėdavo vieną kitą litą papildyti namų biblioteką – vieną spintos dalį – naujomis knygomis. Tik pradėjęs lankyti Laužadiškio pradžios mokyklą, labai greitai perskaitė visas jos bibliotekėlės knygas. Vaiką stipriai užvaldė noras skaityti ir skaityti. Jis visur dairydavosi, kur dar galėtų gauti pasiskaitymui knygų. Surasdavo ir aplankydamas asmeninių bibliotekų savininkus. Iš jų gaudavo įvairiausio turinio leidinių. Mama pasakojo: „Jonas vos su stalu susilyginęs, vis kalbėdavo: Būsiu rašytojas... teisybės rašytojas“. Persikėlęs mokytis į Biržų gimnaziją, alkį skaityti malšino mamos brolio, žinomo Biržų evangelikų reformatų kunigo, Povilo Jašinsko klebonijos bibliotekoje. 1943 metais baigė Biržų gimnaziją. Jam teko redaguoti laikraštį „Naujosios Biržų žinios“, pagrindinį „Panevėžio apygardos balsą“. Su bendraminčiais Biržuose įkūrė miesto teatrą. Persikėlus į Panevėžį, jis lankė šio miesto dramos teatro vaidybos studiją, kuriai vadovavo Juozas Miltinis. Į Antrojo pasaulinio karo pabaigą, 1944 metais, apsigyvenęs su jauniausiu broliu Adolfu Biržuose pas dėdę kunigą, savo rašomąja mašinėlė perrašinėdavo rankraščius antinacistinei pagrindžio spaudai. Mašinėlę slėpdavo klebonijos malkinėje. Kartą ten jos neberado. Kilo pavojus, kad gali būti susektas. Teko trauktis iš Lietuvos. Dėdė kunigas jam ir jo broliui parūpino Austrijos Vienos universiteto studentų pažymėjimus. Bet tai neišgelbėjo brolių. Jie, kaip karo belaisviai, pateko į Vokietijos Elmsorno lagerį. Čia jiems teko dirbti aštuonius mėnesius po 12 ir daugiau valandų per parą ir gyventi pusbadžiu. Artėjant karo pabaigai, pagausėjo bombardavimų. Broliai nusprendė pabėgti iš gyvybei pavojingos priverstinio įdarbinimo stovyklos. Nepavyko. Buvo sustabdyti prie Danijos sienos ir kartu su vokiečių pabėgėliais priskirti darbams pas vietinius ūkininkus, kur ir sulaukė karo pabaigos. Po to buvo apgyvendinti DP (angliškai *Displaced Person*), šnekamojoje kalboje taip vadinamų dipukų

(pabėgėlių) stovykloje su panašaus likimo tautiečiais. Ten pradėjo leisti avangardistinį kultūros žurnalą „Žvilgsniai“, kuris Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos lituanistikos skyriaus darbuotojams sukėlė problemų. Norėdami surasti jo antrą numerį, subibliografuoti ir juo papildyti archyvą, niekur negalėjo jo aptikti. Teko kreipti į brolius Mekus: Joną ir Adolfą. Paaikškėjo, kad jie papokštavo. Praleido jo įprastinę numeraciją. Išvis šio žurnalo antruoju numeriu nepažymėjo, – peršoko prie trečiojo. Laukdami eilės emigruoti į šalį, kuri priimdavo tik konkrečių darbininkiškų profesijų, kurioms buvo ruošama ir pabėgėlių stovykloje, žmonės, Vokietijoje užsibuvo penketą metų. Grįžti atgalios į Lietuvą buvo pavojinga. Galėjo būti ištremti į Sovietų Sąjungos gilumą ar net nužudyti. Pasibaigus karui, tėvus aplankė slaptoji sovietinės okupacijos policija. Ji domėjosi, kur yra kiti jų vaikai. Nesulaukę atsakymo, juos kartu su gyvuliais išrikiavo prie daržinės sienos. Iššaudė gyvulius, bet tėvus paliko gyvus. Taip pagąsdinę jų gimdytojus, pasišalino.

Gyvendami Pabėgėlių stovykloje broliai Mekai pasirinko Mainco universitete studijuoti filosofiją ir literatūrą. Netrukus šios studijos pasidarė problemiškos. Teko persikelti gyventi toliau. Nebeužtekdamo laiko suspėti į paskaitas ir susimokėti už važiavimą traukiniu. Tuo metu Jonui buvo siūloma tapti teologu. Atsisakė, nes jam patiko visi tikėjimai ir nejautė pašaukimo būti krikščioniškuoju dvasininku. Broliai daug skaitė, lankydavosi kino teatruose. Galiausiai apsisprendė nepasilikti karo nuniokiojoje Europoje. Norėjo emigruoti, jei ne į Egiptą, tai į Izraelį. Bet Jungtinių Tautų pabėgėlių agentūra buvo numačiusi jiems darbus Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) Čikagos kepykloje. Perplaukus Atlantą ir išsilaipinus iš laivo, sužavėjo Niujorko dangoraižiai. Iš pradžių broliai gyveno Bruklne, Niujorko pietrytinėje pramoninėje jo dalyje, kurioje apsistojo nemažai emigrantų iš Lietuvos. Čia jiems teko dirbti pačius įvairiausius aukštesnės kvalifikacijos nereikalaujančius rutininius darbus. Netrukus skolon įsigijo filmavimo kamerą ir pradėjo filmuoti savo gyvenimo įvykius, kultūrinį išeivių gyvenimą, susidomėjo avangardiniu kinu. Abu lankė paskaitas Niujorko kino institute. Vėliau šio meno mokė institutuose kitus. 1952 metais Adolfą paėmė į kariuomenę, o Jonas 1953 metais persikraustė į kitą Niujorko vietą, – Manheteną, įsikūrusį vakarinėje jo dalyje. Ten buvo daug teatrų, muziejų, universitetų.

Nors Jonas Mekas pasaulyje plačiau žinomas kaip JAV avangardinio kino krikštatėvis, pakeitęs šio meno veidą savo asmenybės universalumo, autonomiškumo dėka, neleisdamas savęs įrėminti į jokiais ideologijas, propagandos klišes. Jis pats save laikė tik filmininku. Rankose laikydamas filmavimo kamerą, neturėdamas jokios būsimo filmo idėjos, scenarijaus, leisdavo sau nevaržomai improvizuoti. Jonas Mekas vienas pirmųjų pasaulyje išplėtojo dokumentinio filmo dienoraščio žanrą. Istorijos kataklizmosse patyręs daug praradimų, beveik niekur nesiskyrė su tos pačios šveicarų gamybos „Boleks“ filmavimo kamera. Siekė tyloje kuo daugiau užfiksuoti jį supančios aplinkos. Tarsi norėdamas kuo ilgiau ją išsaugoti. Kartais nufilmuotą ir archyve 30 metų laikomą medžiagą prikeldavo gyvenimui iš naujo su jau į amžinybę išėjusiais jo aplinkos žmonėmis, draugais, praėjusiais įvykiais, dingusiais vaizdais. Jis visur, kur tik atsirasdavo, ieškojo prastosios Lietuvos. Būdavo labai laimingas ją suradęs. Jam labai svarbus buvo autentiškumas, tikroviškumas, buvimas dabartyje, netrokštant kažkuo tapti, iškilti aukščiau kitų. Dalis jo filmų gimė bendraautorystėje su broliu Adolfu (1925 - 2011): režisieriumi, rašytoju, edukologu, avangardinio kino kūrėju. Kaip pastebi kino režisierius Audrius Stonys, Jonas Mekas gyvenimo pabaigoje pats tapo meno kūriniu, pasirodydamas publikoje ar savo darbais iki sielos gelmių sukrėsdamas žiūrovus. Anot jo: „Meko filmai daugiasluksniai, daugiabriauniai, panardinantys mus į poetinę XX amžiaus istorijos sužeisto žmogaus sielos erdvę. <...> ir asmeniškai, ir universalūs, ir be galo paprasti, ir labai sudėtingi. Jo filmai dažnai vadinami kino dienoraščiais, kur susitinka kinas, laikas (diena) ir žodis (raštas). Tai tarsi laiškas savo mylimiesiems, draugams.“

Su fotografavimo stebuklais ir liūdnei galėjusiu pasibaigti nuotykiu, laikant fotoaparata rankose ir spragsint, Jonas Mekas susidūrė ankstyvoje jaunystėje, kai tik sovietų tankai įriedėjo į jo tėvų

gyvenamąjį kaimelį. Ten jis prieš kelias dienas vos spėjęs pasipraktikuoti su vyresniojo brolio Povilo padovanotu fotoaparatu, pamatęs pro langus riedančią tankų koloną, kaip tikriausias kronikininkas išbėgo laukan ir ėmė fotografuoti. Prie jo atskubėjo rusų karininkas, pagriebė fotoaparata, išplėšė juostelę ir istorijos įamžinimo įrankį sutrypė kelio dulkėse ir apšaukė durneliu, nes jį be jokių skrupulų galėjo nušauti kaip šnipą.

Niujorke pamažu įsitraukiant į meno pasaulį, Jonui Mekui gyvenimas Amerikoje rodėsi nebe toks atgrasus, kaip iš pat pradžių, nerandant darbo arba dirbant nekvalifikuotą ir rutininį, baiminantis atsirasti gatvėje ir neturėti lėšų prasimaitinimui. Jis įgauna šviesesnius ir įvairesnius atspalvius, susibūrus į bendraminčių ratą, šalinantis sustabarėjusių elgesio ir gyvenimo klišių, pervertinant nuo realybės atitrūkusį ir netikrovišką meną, susireikšminant ir nepasiduodant kūrimo akimirkos džiaugsmui. Tarp tokių Jono Meko *fluxus* judėjimo bendraminčių, kuomet menas prilyginamas žaidimui, išdaigavimui, natūraliai eigai, buvo ženklūs jo puoselėtojai: menininkas Jurgis Mačiūnas; ženklus dailininkas, režisierius, rašytojas Andy Warholas (*Andy Warhol*); poetas Alenas Ginzburgas (*Allen Ginsberg*), legendinės roko grupės „The Beatles“ vokalistas Džonas Lenonas (*John Lennon*) ir jo žmona menininkė Joko Ono (*Yoko Ono*); ispanų dailininkas, vienas žymiausių siurrealizmo atstovų Salvadoras Dali (*Salvador Dali*). Apie tai Jonas Mekas rašo savo publicistinėse Lietuvoje pasirodžiusiose knygose: „Laiškai iš niekur“ (1997), „Trys draugai: John Lennon, Yoko Ono, Jurgis Mačiūnas“ (1998, 2007). Apie tokią kūrėjų bendrystę užtinkamą posmų ir 1998 metais Lietuvoje išleistoje anksčiau neskelbtų eilių knygoje „Dienų raštai“ (1998), pradedant gimusiomis gimtame krašte, ir baigiant parašytomis Nepriklausomybės atkūrimo metu gyvenant už Atlanto.

Tik 1971 metais broliai Mekai Jonas ir Adolfas gavo leidimą apsilankyti Tarybinėje Lietuvoje pas artimuosius – susitikti su mama ir giminėmis. Šios viešnagės metu gimė filmas „Prisiminimai iš kelionės į Lietuvą“ (angliškai *Reminiscences of a Journey to Lithuania* 1972). Jonas Mekas antrą kartą tėvų namuose lankėsi 1977 metais, švenčiant mamos 90–metį. Čia jis pasirodė nebe vienas, – su žmona ir dukrele. Jis vedė 1974 metais, sulaukęs 52 metų, amerikietę airę *Hollis Melton* iš protestantų šeimos, baigusią bibliotekininkystės mokslus, fotografę. 1975–aisiais susilaukė dukros OOnos (airiškai Unos). Jos atėjimą į šį pasaulį Jonas Mekas nufilmavo ligoninėje. Dukra tapo aktore. Ji neseniai su šeima pasirinko ramų ir sveiką gyvenimą gamtos prieglobstyje. Atsidavė dulos – pagelbėtojos moterims prieš gimdymą, jo metu ir po jo – vaidmeniui. Porai 1981 metais gimė sūnus Sebastijonas (Sebastian). Jis aktorius, kinematografas. Jonas Mekas su žmona išsiskyrė 2005 - aisiais.

Atgavus Nepriklausomybę, Jonas Mekas ne kartą įvairiomis progomis lankėsi gimtoje žemėje.

Jonas Mekas, nemažai nuveikęs kino pasaulyje, pats save taip įvertino: „Niekada nepajėgiau iš tiesų išsiaiškinti, kur prasideda mano gyvenimas ir kur jis baigiasi. Kodėl? Tai yra didysis „kodėl“. Aš visada, maždaug nuo septyniolikos metų buvau įsitraukęs į viešą veiklą: tiek įprastinę, tiek į pogrindinę. Niekada niekas nevyko pagal mano planą, tik iš būtinybės. Taip buvo Lietuvoje, taip buvo „dipukų“ stovykloje, taip buvo ir tebėra Niujorke. Dvimėnesinis kino žurnalas „Film Culture“, žurnalo „The Village Voice“ skiltis „Movie journal“, Kino kūrėjų kooperatyvas, filmininkų kinoteka, Filmų antologijos archyvas ir t.t. Tai buvau aš ir kartu ne aš, kuris visa tai darė. Man viso to pačiam tikrai nereikėjo; buvau visiškai laimingas su savo poezija. Tačiau kažkaip visados tekdavo visa tai daryti, viską koordinuoti, viskam prašyti pinigų, už tai sėsti už grotų, taigi galiausiai didžiąją dalį laiko nebuvo tikras, kas visa tai daro – veikiau tarsi transo būsenos. Tai, kas iš tiesų buvo daroma mano, ir tai, kas buvo daroma angelų, tapo viena, neatskiriama mano gyvenimo ir laikų dalimi. Tačiau, kol visa tai vyko, tikras aš – mažas kaimo berniukas, mažas žemdirbys – vis dar gulėjo po medžiais savo vaikystės giriose, ant minkštų samanų, žiūrėdamas į mėlyną dangų, klausydamasis vabalų, paukščių, medžių lapų ir svajodamas...“

Taigi, Jonas Mekas save labiau siejo su poezija. Dar gyvendamas ikisovietinėje Lietuvoje, jau buvo spėjęs pasireikšti kaip literatas. 1936 metais laikraščiuose: „Vyturys“, „Jaunasis ūkininkas“, „Lietuvos ūkininkas“ pasirodė jo pirmosios eilės ir smulkioji proza. Tačiau kaip rašytojas jis debiutavo bendra su broliu Adolfu pasakų knyga „Trys broliai ir kitos pasakos 1946“. Netrukus pasirodė dar dvi tokios knygos: „Iš pasakų krašto 1947“, Knyga apie karalius ir žmones 1947“. Gyvenant dipukų stovykloje, Kaselyje, 1947 metais jis parašo vieną svarbiausių savo literatūrinių ir labai kinografiškų kūrinių – „Semeniškių idiles“, kurias 1948 metais išleido savo lėšomis, įsiskolindamas, o leidinys neatsipirko. Pavyko parduoti tik keturis egzempliorius. Šios eilės 1957 metais pelnė Vinco Kudirkos premiją. Vėliau ir jau gyvenant už Atlanto, pasirodo jo eilėraščių rinkiniai: „Gėlių kalbėjimas“ (1961), „Pavieniai žodžiai“ (1967), „Reminiscencijos“ (1972,1997), „Dienoraščiai 1970–1982“ (1985), „Žodžiai ir raidės“ (2007) ir ne tik lietuviškai. Dalis jų išleistos anglų ir danų kalbomis. „Semeniškių idilės“ skamba ir japoniškai. Periodikoje publikuota jo poezijos vertimų į anglų, švedų, italų, lenkų kalbas. Išskirtinė sapnų knyga „Mano naktys“ (2007) nestokoja būties apmąstymų, psichoanalizės elementų.

Pirmoji Jono Meko poezijos knyga Lietuvoje pasirodė 1971 metais jo atvykimo į gimtąjį kraštą proga. Lietuvoje besilankydamas jo sūnus Sebastijonas pasigedo tėvo poezijos knygų. Sumanyta visą jo literatūrinę kūrybą sutalpinti į trijų tomų raštus. 2021 metais leidykla „Odilė“ išleido pirmąjį tomą ir jį pristatė 2022 metų Vilniaus knygų mugėje. Jame visi Jono Meko eilėraščiai lietuvių kalba ir dalis dar neskelbtų anglų kalba, kuriuos išvertė poetas Kornelijus Platelis. Kituose dviejuose tomuose turėtų pasirodyti jo neišspausdinti apsakymai, scenarijai ir pjesės. Bet dar yra likę nemažai anglų kalba parašytų ir nepublikuotų eilėraščių, kurie galėtų pasirodyti dar vienu tomu.

Kaip teigia literatūrologas Ramūnas Čičelis: „Visa Jono Meko poezija pasižymi paprastumu, intymumu. <...> netgi, kai jis kalba šiaip apie dalykus, kurie nėra poezija, vis tiek kyla įspūdis, kad tai jau eilėraštis, skamba iškart kaip eilėraštis“.

Ikisovietinėje Lietuvoje Jonas Mekas buvo žinomas labiau kaip poetas, tad griuvus Geležinei uždangai, Amerikon patraukė ne tik jaunieji Lietuvos filmų kūrėjai stažuotis Kino antologijos archyve Niujorke, siekdami prisiliesti prie tokios išskirtinės asmenybės, tokiu noru užsidėgė ir jaunieji atgimstančios Lietuvos literatai. Tarp jų ir Julius Keleras – poetas, fotografas, dramaturgas, Lietuvos kultūros tarybos ekspertas. Jis prisimena: visapusiškai pabendrauti su Jonu Meku galėdavai, ateidamas į vieną ir tą patį Niujorko *Avenue 2* barą. Jis ten pasirodydavo kiekvieną dieną nuo 18 valandos, ir prie stipresnio gėrimo taurės galėdavai diskutuoti literatūros, meno ir gyvenimo klausimais. Ten pat ar būdamas namie, naudojant faksą, su bičiuliais apsiukeisdavo tik sukurtais eilėmis. Jonas Mekas apie kūrybiškumą ir meną taip kalbėdavo: „Tarsi tai būtų kvėpavimas ir visa tą kūrybingumą kontroliuoja mūzos“. Anot jo, negalima paaiškinti, kodėl šokame, dainuojame, muzikuojame, eiliuojame ar net dirbame taip vadinamus rutininius, kasdienius darbus, kurie vienok taip pat yra kaip ir menas, kurio negalima apibrėžti, bet visa tai savaime atsitinka.

Knygoje „Žmogus be vietos“ su paantrašte „Nervuoti dienoraščiai“, aprėpiančioje 1944 - 1954 metus, pasirodžiusioje Lietuvoje 2000-aisiais, be brolių Jono ir Adolfo Mekų nuotykių, artėjančių į pabaigą Antrajam pasauliniam karui, pasitraukus iš Lietuvos ir patekus Vokietijoje į priverstinių darbų lagerį, po to gyvenant karo pabėgėlių stovykloje kartu su saviškiais ir kitų šalių žmonėmis, atsivėrė galimybės iš arti pamatyti ir patirti, kas atsitinka, kai karas išvaro juos iš gimtųjų namų. Tampama klajūnais be vietos, kai ankstesnysis gyvenimas sudaužytas ir viską reikia pradėti iš naujo. Tai susišaukia su dabartimi. Su Rusijos Federacijos pradėtu karu nepriklausomoje Ukrainoje ir jos gyventojų negandomis.

Autobiografiniais faktais vertingi faksimiliniu leidiniu 2000 metais jų giminaičių ir sudarytojo Kęstučio Pikūno pastangomis pasirodė „Jonas ir Adolfas Mekai. Gyvenimo lai(š)kai“, rašyti mamai 1957 – 1995-aisiais, papildyti nuotraukomis. Jie 2021 metais išleisti prancūzų, anglų kalbomis

pasitarnauja platesniam šių menininkų gyvenimo ir kūrybos aplinkybių supratimui, į jas patekus dėl agresyvios Sovietų Sąjungos politikos, Antrojo pasaulinio ir Šaltojo karų, emigravus į JAV, mėginant įsitvirtinant visiškai svetimoje aplinkoje. Nors ir tokia priemonė, kaip laiškas, kuris buvo perskaitomas specialiųjų tarnybų ir ne visada galėjo pasiekti adresatą, leido palaikyti ryšį su gimtaisiais namais.

Jonas Mekas ne tik Atlanto vandenyno pakrantėje, Manhetene, nevengdavo užtraukti vieną kitą lietuvių liaudies dainą, bet lietuviškai netikėtai uždainuodavo dalyvaudamas kino menui skirtų konferencijų, parodų, kurių geografija buvo labai plati: Amerika, Europa, Japonija, metu. Kalbama, jis sulietuvino Manheteną, išlaikė lietuvišką šneką be amerikoniško akcento. Jo rašomosios mašinėlės klaviatūroje raidės buvo perdirbtos ir į lietuviškus rašmenis, todėl šauktuką tekdamo prirašyti ranka, – nebeužteko vieno klavišo ir tą dažnai atlikdavo sūnus Sebastijonas.

Jonas Mekas yra rašęs: „Bastausi aš ir bastausi liūdnas po žodžių gatves, laukdamas kol kas paims už rankos ir į namus parves“. Mirė Niujorke 2019 metais sausio 22 d., eidamas 97-uosius. Jo palaikai su urna atgulė vasarą gimtųjų Semeliškėse šeimos kape. Pagaliau laikęs save žmogumi be vietos, ją atgavo. Grįžo su daugybe aukštų apdovanojimų ir įvertinimų plačiame pasaulyje, atstovavimu įvairiuose komitetuose, tapęs ne vieno universiteto garbės nariu. Menotyrininkės Lolitos Jablonskienės teigimu: Po Nepriklausomybės atkūrimo, Jonas Mekas tapo ryškiu Lietuvos atstovu tarptautiniuose meno projektuose, parodose, kino festivaliuose, laimėjo šaliai daug prizų. Vienas sarbesnių, – 2005 metais jam atstovaujant Lietuvos paviljoną Venecijos bienalėje, sulaukė pirmojo specialaus žiuri paminėjimo. Tai prilygsta proveržiui tarptautinėje šiuolaikinio meno arenoje.

Apdovanotas ir įvertintas Lietuvoje: 1995 metais metais Nacionaline kultūros ir meno premija, 2003 metais – ordinu „Už nuopelnus Lietuvai“ Didžiuoju kryžiumi. 2007 metais Vilniuje įkurtas Jono Meko vizualiųjų menų centras glaudėsi prabangiame sostinės verslo kvartale „Vilniaus vartai“ Gynėjų g. 2015 metais persikėlė į Užupį – Vilniaus menininkų meką, Malūnų g. Nr. 8, netoli Tibeto skvero. Net keli Jono Meko atvaizdai tarpdisciplininio meno atstovo Jono Olšausko įamžinti Vilniaus Literatų gatvėje ant grožinio žodžio kūrėjų atminties sienos. 2011 metais jam suteiktas Biržų rajono savivaldybės garbės piliečio vardas, o Jurgio Bielinio viešojoje bibliotekoje 2020 metais įkurtas Jono ir Adolfo Mekų palikimo studijų centras.

2017 metais, pažymint Jono Meko 95–metį, pirmos tėvų sodybos vietoje, Semeniškėse, kurioje gimė ir kurios nebeliko, atidengtas paminklinis akmuo su garsiąja juoda skrybėle. Ją vieną ankstų rytą pamatė vėjo nešamą per Niujorką. Skrybėlė priminė jį patį, tad užsidėjo ant galvos ir su ja nebesiskyrė.

Filmininkas, poetas ir publicistas neliko užmirštas ir po mirties. 2019 metais Vilniuje „Rupert“ centre surengta Jono Meko paroda: „Leiskite man svajoti utopijas“ ir MO muziejuje: „Mekas mirksi geriau“, 2021 metais Nacionalinėje dailės galerijoje Vilniuje – „Jonas Mekas ir Niujorko avangardas“.

Pažymint 100-ąsias jo gimimo metines, Lietuvos Respublikos Seimas 2022-uosius paskelbė taip pat ir Jono Meko metais. Ta proga atnaujintas Vilniuje, Užupyje, Jono Meko skersvėjis, kuri taip vietoje skersgatvio pasiūlė pavadinti pats menininkas. Jis papuoštas Žygimanto Vilko Amelyno Jono Meko nutapytu atvaizdu, pasinaudojus garsaus fotomenininko Antano Sutkaus 1971 metų nuotrauka, kurioje jis su savo kino kamera „šienauja“ pievą.

2022 metų gegužę Zarasų rajone, Antazavėje, Zalvio ežero pakrantėje, 5 ha plote pradėtas kurti „Šviesių žmonių parkelis“. Jame pirmoji skulptūra, kurios autorius Mykolas Sauka, yra Jono Meko atvaizdas. Čia planuojama pastatyti Aukštaitijos gamtininkų ir menininkų namus. Juose galės skleisti naujos meno formos.

Šiuo metu Jonas Mekas jau yra tapęs jaunimo ikona, – sulaukęs garbaus amžiaus, išliko aiškaus proto, išsaugojo savo tikroviškumą ir gilaus menininko žavesį. Garbaus amžiaus poetas ir literatūrologas disidentas, ilgus metus praleidęs JAV profesoriaudamas ir sugrįžęs į Lietuvą Tomas Venclova tvirtina: „Jono Meko „Semeniškių idilės“ yra viena pačių geriausių lietuvių poezijos knygų. Pasak jo, Mekas atmetė pasaldintą, išgražintą lietuviško kaimo vaizdavimą ir šia prasme yra panašus į Donelaitį. Savo rupios faktūros eilutėmis, labai šviežiai ir netikėtai jis kreipėsi į visus penkis skaitytojo pojūčius“.

Paskelbus 2022–uosius Jono Meko metais, ne tik Pilaitėje, čia surengtame XX–ajame Poezijos pavasaryje, bet ir 58-ame tarptautiniame tokiame renginyje, Rašytojų klube, jis prisimintas. Atidarius rašytojo, fotografo Alio Balbieriaus fotografijų parodą „Jono Meko žemė / The land of Jonas Mekas“, praveisti jo skaitymai. Jo eiles skaitė ir savo sąsajomis su šia universalia asmenybe, apie kurią iki Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo ne tiek daug ir žinota, dalinosi žinomi Lietuvos poetai: Alis Balbierius, Sara Poisson, Julius Keleras. Ieva Toleikytė, Vladas Braziūnas, Anna Halberstadt, Dainius Dirgėla, Virginija Kulvinskaitė–Cibarauskė, Virginija Kulvinskaitė–Cibarauskė, Alvydas Šlepikas, Paulina Pukytė, Aušra Kaziliūnaitė (<https://youtu.be/U1j-xTEVQp4>; <https://youtu.be/ugk36XMyYWs>; https://youtu.be/Y9QmqU_WU70):

Ypatinga renginių gausa visame pasaulyje, numatyta Jono Meko 100-ųjų gimimo metinių proga, lenkianti skaičiumi ir mastais numatytą Lietuvoje, liudija jo nuveiktų darbų aktualumą, populiarumą ir amžinumą.

*

Dėkingi atsiliepusiems į kvietimą pateikti savo kūrybą ir šių metų Pilaitės poezijos pavasario leidiniui.

Įdomus sutapimas: ankstesnieji: 2003–2019 metų Pilaitiški poezijos pavasariai vykdavo prie tarpukario laikus menančio namo, – svetingų Živilės ir Vytauto Dabriškų namų. Anksčiau tai buvo Irinos Pimonovos-Jagmin (1898?-1997), paskutiniųjų senosios Pilaitės dvaro šeimininkų anūkės, po Antrojo pasaulinio emigravusios į JAV, vasarvietė. Ji buvo pedagogė, giminės lėšomis įsteigtos mokyklos sentikiams Vilniuje globėja, rašė eiles ir jas pasirašydavo kaip Irena Pasakorė (rusiškai: *Ирина Сказательница*). Amerikoje pasirodė jos eilėraščių knyga.

Poezijos paukštė nuo 1965-ųjų plačiai sparnus Lietuvoje išskleidžia antroje gegužės pusėje. Tai jau 58-asis kartas, kai nutupia jos miestuose ir miesteliuose, kaimuose ir kaimeliuose. Poezijos paukštė XX - tąjį kartą pakviesta nutūpti ir Pilaitėje, ir trečią kartą iš eilės jau kitoje jos vietoje: Senosios Pilaitės dvarvietėje: prie vandens ir vėjo malūnų.

Pilaitės kronikininkė dr. Angelė Šarlauskienė

*

Vietoje epigrafo

Tolimieji sapnai su pavasario lietučiu,
Su vasaros perkūnijom,
Su rudenio šalnom,
Sustingusiais žiemos peizažais
Ant užšalusio niekam
Nebereikalingo alavinio kibiro, –
Palikto vienkiemyje prie galutinai
Neužverto šulinio.
Negėrei tu vandens, –
Skanavai biržietišką prisiminimų alų
Iš kūdikystėje pamiltų Lietuvos pievų,
Savo prailgintais vyzdžiais nokindamas
Jaunatviškos praeities vaizdus.
Iš jų dėliojai Jokūbo kopėčių skersinius –
Į žmonių širdis.
Vileisi, – pagaliau supras:
„Visi esame vieno ir to paties Dangaus tėvo
Ir tos pačios Žemės motinos vaikai,
Pabirę ant kelių ir takelių
Su nepažintomis aukštumomis ir tolumomis,
Prasilenkiantys ir apsikabinantys
Su Dešimčia kosmoso įstatymų
Žmogiškosios pilnaties padangėse“.

Nežinomas Pilaitės giesmininkas

*

**MOKINIŲ
KŪRYBA**

Skulptūra ©Vanda Sakalauskienė

Enrieta CICĖNAITĖ

17 metų | Vilniaus Antakalnio gimnazija

Rašyti pradėjau gilioje vaikystėje – kiek prisimenu, tiek žodžiai mane visad lydėjo. Savo pirmuosius kūrybos brūkšnius ant popieriaus dėjau būdama penkerių metų, vokiečių kalba, nes tuomet gyvenau Šveicarijoje. Vėliau kiekvieną dieną grįžusi iš mokyklos rašiau, svajojau tapti rašytoja. Kai man suėjo dvylika metų pirmąkart susipažinau su tėvyne Lietuva. Per literatūros pamokas pamilau lietuvių kalbą, tą dainuojamąjį skambesį, kai lietuviškas žodis išsprūsta iš lūpų... Išaušo diena, kai klasėje nagrinėjome Vytauto Mačernio

asmenybę. Jo kūryba mane įkvėpė pačiai parašyti eiles, ir nuo to laiko poezija man tapo katarsiu ir neatsiejama gyvenimo dalimi. Eilėraščius lietuviškai rašau apie du, tris metus.

Tuo pačiu metu susiejau savo aistrą muzikai su meile žodžiams ir pradėjau kurti angliškas dainas. Savo eilėraščius esu skaičiusi uždarame vakarėlyje – vestuvėse bei Kregždutės jaunimo klubo organizuotame poezijos vakarėlyje „Tarp mūsų ir tarp mūsų“.

Aštuntoje klasėje parašiau interaktyvią knygą „Disoliją“, kurią paviešinau „Yumpu“ svetainėje: <https://www.yumpu.com/lt/document/view/63357136/disolija/22>.

Aukuras

Dar vakar aš bėgau siauru takeliu,
Išgrįstu savo nugalintais akmenimis,
Ir aš galvojau apie tą rytojų,
Tą akimirką, kuri išeis ir kurios niekada nebus.
Dar vakar mano šalti pirštai glemžė
Plastikinį maišelį neramiai rankoje,
Kuris po vienos meilės išskris į miesto platumas,
Kuris buvo toks svarbus, kurio dabar nebėra.
Tada ir tie buto laiptai buvo tokie šviesūs,
Kiekvienas žingsnis toks neapsakomai ramus.
Ir šiandien aš atsibudau naujo pasaulio akivaizdoj
Ir miegas neišsklaidė vakarykščių dienų –
Lyg užuolaidos prieš akis kabo begalė veidų,
Dabar negyvų ir svetimų kraujo aplietų.
Baik! Bet mano balsas išnyksta,
Iškandai man gerklę savo godumu.
Man trūksta žodžių, galvos savo nerandu.
Tu man išplėsei dalį staugiančios širdies,
Mėšos gabalus nuleidai kriauklės žarna.
Mane suvilgo nuotekų vanduo –
Net ir jis svetimas ir paliestas.
Už ką?! Už tai, kad čia tavo aukuras?
Tu neturi namų ir nežinai dievų vardų!
Dabar mano takelio nebėra, tik spūstys,
Iš ten ir kitur krenta žmonių riksmas...
Aš nelaukiu tylos, nei savo, nei tavosios,
Ir nelemensiu aš nei prašau, nei atsiprašau.
Uždegsiu žvakę ir tu pakurstysi manąją,
Jaunutėliu vašku nuliesiu naują saulę.
Nei tavo ugnys, nei juodi dūmai,
Neapykanta, kurią tavo niekingame veide įžvelgiu,
Aš nedustu.
Ne! Aš tik prižadau – niekada nepalūšiu!

Stiprios rankos

Šiltos tos stiprios rankos,
Kurios galėtų tave apsaugoti.
Kai tave apglėbia kaip nauja paklodė,
Kurią traukia vėjas, kuri patraukia
pirštus.

Stiprios tos rankos, kurias tu laikai
Savo delne, o jos – tave,
Kurios lėtai glosto tavo svajones,
Leidžia tau pamiršti, kad ir jos – tikrovės
abejonės.

Jos veda už riešo teisingu keliu,
Semia pasirinkimus, kad nevartytum
minčių.
Taip lengva, taip gera gulėti jose,
Kai galia ne tavo rankose.

Tau kaltė visada buvo per sunki!
Dailesnė tau vergo dalia –
Tos stiprios rankos, ar jos bus šalia,
Kai viena suklups gyvenimo kelyje?

Angelė JONAITYTĖ

Prisistatymas:

*Buriu poeziją.
Ant polių ją aš kai kada statau,
Iš sau mielos ar priešiškos stovyklos
Esu iššaukianti į viršų raketa.
Miškų tylą eilėm apkarpo
Rankas ir kojas.
Paleidžia nutekėt sava banga...
Kam aš turėčiau
Už šį jungą padėkoti?! –
Tėvams ar rūpesčiui nakties
Už netikėtą žodį,
Staiga išbėgantį iš už kampo
Ir prašantį dar kartą
Save jam meiliai paaukoti?!
Ir slenka iš paskos toksai plėšikas
Su neaiškios spalvos rūbu.
Susilygina su manimi
Laukais smagiai žingsniuoti
Ir žingsniuoja kol žodžiai byra
Iš manęs be atvangos.
Byrėjimui prisnigus,
Jis ūmiai sustoja
Ir lieku aš be muzikos savos.*

Vis kitų Didieji norai

Manęs niekas nepastebėjo, –
O atlėkiau uždususi su vėju,
Ištiestom rankomis,
Atverta krūtine.
Pasižadėjusi pažadus
Visiems gražinti keliaujant riste.
Visiems norėjosi mano žaibiško bėgimo.
Norėjosi sužinoti ką slepiu savy.
O man rūpėjo tik bėgti be jokio sustojimo:
Be savęs, o kartais su savimi.
O kai sustojau ir visa atsivėriau, –
Buvau kiaurai tuščia.
Tik keturi pasaulio vėjai
Kalbėjo už mane risčia.

Ciklas „Nekasdieniški reikalavimai“

1.

Įvilk mane į debesį šilkinį
Ir užsagstyki perlų sagomis!
Vėl būsiu aš savim
Baltai auksinė –
Vėl būsiu aš svajonių pilimis.

2.

Aš pamirštu, kad dar turiu
Kažką daugiau šioj žemėje nuveikti:
Nubusti spinduliu aušrą
Ir juodus dūmus pašalin nubraukti,

Norėsiu paklaustyti aš giesmės,
Kurį užtrauks pasaulio žmonės
Ir bus ji iš dangaus malonės,
Išgydantį kūnus,
Pakylėjanti sielą.

3.

Man laikas kilti kilti kilti.
Pakilus virš dangaus anksčiau,
Užgėsusias žvaigždes pamilti, –
Su meile joms keliaut lengviau
Į žydintį Saulės centrą,
Į jos žydėjimo rankas,
Jos žydėjimą beprotiškai pamilti,
Vėl įsižiebtį ir dar aukščiau pakilti.

4.

Tas angeliukas
Turi širdį gražią.
Įkišo angeliuko širdį į garažą.
Dabar jis turi jau ne vieną širdį.
Bet nė viena kita širdis
Jo meilės žodžių nebegirdi.

5.

Investuok į save,
Kai prabundi,
Kai užgęsta žvaigždės.
Būsi pati brangiausia prekė žemėje.
Nelauk pirkėjų,
Jei neturi tinkamos reklamos!
Niekas tavęs brangiai nenupirks. –
Nežinos, koks esi brangus.

6.

Naujų laikų
Nauji laikai
Ir gimsta naujos raidės.
Jas savyje karštai laikai, –
Nebūsi pasileidęs.
Įremsi žvilgsnį į raides, –
Mėginsi perskaityti:
Ką reiškia naujas garsas tau
Apie tyliausią lytį.
Galvosi, – ją aprengt turi, –
Už tai tau užmokėtų.
Bet žodžių trūksta, –
Tad tyli, užsėdęs ant naujų raketų.

7.

Neužbrėžkite galios linijos tylėdami, –
Nepasakydami tiesos balsu:
Gyvenu aš Dievo valioje
Ir keliauju savuoju taku.
Kitos tiesos širdies nešukuoja,
Neuždažo akyčių gėlėm,
Pro mane kaip zuikučiai šuoliuoja
Ir išnyksta už kampo vėlėm.

8.

Kas baimę nugalės?
Suplėšys į tyliausius debesis
Ir šuliny giliai pasės, –
Nepasisemsi kibirais,
Rieškutėm nesugaudysi.
Neliks ant kūno
Išdavikiškos Judo dėmės.
Vėl būsi laisvas pasaulio paukštis,

Skraidysi aukštai.
Būsi sutinkamas
Ankstyviausiu ryto spindesiu.

9.

Yra žmonių užsiveriančių siela.
Yra žmonių ir atveriančių ją.
Tokia plati kaip sausio mėnesiena, –
Keliauju aš plačių kelių paskui ją,
Dėkodama be žodžių už dieviškąją atvertimą, –
Už langą į šviesias erdves.
Branginu savosios sielos pasikeitimą,
Aš Atvėrėjui dovanuju nukirptas kasas.
Ar virves vys? Ar kilimą išaus jis? –
Visai man nesvarbu.
Svarbu, – Jis kažkokia prasme kasas priglaus,
O aš pakilsiu aukščiui vyturio balsu.

10.

Manuos namuos auksinės gėlės –
Kvapniausios rožės languose.
Tarp jų veidelis Kūdikelio, –
Regėjau naktį jį sapne.
Žvilgsniu jis skruostą palytėjo,
Pakilo be sparnų aukštai.
Gyveniman naujai atėjo
Su palinkėjimais „Skraidyt žemai“.
Tai priėmiau kaip savo lemtį.
Kaip lemtį žengiančio žmogaus
Į kasdienybės pilką laiką –

Savęs pašvęsti nuolankaus,
Taip prisiliesti savimi prie švintančio
Žmonių dangaus.
Ir taip žengiu per šventą žemę
Plaukais ilgais lyg debesų,
Jie šventybę tikrą lemia, –
Toj šventenybėje esu.
Ir niekas jos atimti negali, –
Ji neapčiuopiama gėlė.
Įaugusi į mano sielą
Mažutė žemės skruzdėlė.

11.

Skambūs žodžiai sukausto akis,
O širdis subrandinusi tylą, –
Mirksi sielos krašte švyturys, –
Atsistojus prie lango prabyla:
„Pamiršai užverti duris“.
Prakaitas sliuogia per slenkstį, –
Tai tavoji po darbo būtis, –
Pasivysi tu ją? Ar aplenksi?
Ji pripils tau ąsočius lemties,
Pastatys ant stalelio prie lovos,
Pasilenksi tartum ji
Didžioji tavo motina
Ir tėvas – šeimos galva,
Laikantis duoną ir ją laikantis.

12.

Kur dienos prasiveria,
Kur pasibaigia,
Kai akys žiūri

Į tolumas būties?
Ir žingsniai vejasi
Polkutę savaeigę,
Nežiūrint, kad kojomis
Ramiai šuva velkies.
Ant dulkių debesies
Palieki savo raštą,
Bet neilgam –
Lyg sekančio lietaus.
Skani ant rankos
Nuplauta nuryti braškė,
Nusisuki nuo jos žvilgsniu
Į dykumą bekraštę.
Joje tokių kaip tu
Tūkstančiai ir dar daugiau.
Ir ten vėl surandi
Tu savo vietą,
Neaplenkdamas kitų, –
Tokios kaip tu pašaukties,
Ir supranti: esi tėvų dizainas:
Saulutės Motinos,
Mėnulio Tėvo ir Sesės:
Didžiosios tarp jų jungties –
Dievaitės Mildos.

Gražus tas rudenio dangus
Su patamsėjusiais debesų lopais,
Ir barškantis į palanges vėjų nugairintas lietus,

Pro langą žvelgia lietingos vasaros prisiminimas.
Keiksnot gali sužvarbusias rankas:
Gali paleisti paskraidyti po šiltesnį sielos lietų,
Rinkti akimis nubyrėjusius lapus,
Į knygas brukti ir su jais ramiai šnekėtis, –
Ką pamiršai pavasarį jiems pasakyt,
Paliesdamas standžius jų medžių gegužinius liemenis,
Ir skęstamas buvusioje jų lapų žalumoj patvirtinti:
Gražus tas rudenio dangus subrendęs tavo sielos dykumoje.
Debesyje paukščiai klega, –
Šifruoja ausys aplinkos šnekas.
Viltis pažinti jas į dangų laiptais veda
Ir tiesi kojas į žaliuojančias lankas.
Pirmoji koja šaltą kupstą liečia,
Antroji vilgosi suspardyta žeme.
Ištinka pareigos ne tos šalies piliečio, –
Į miestą skubi palinkusio atėjūno pėdomis.
Pakeleivingi kelią sieksniais atmatuoja, –
Per metrą slenka aštriadantė koncertina, –
Antrą kartą į ją nebepakliūsi:
Gimei žemėje be paso.
Dingai žemėje be mirties liudijimo.
Gyvenai be jokios žinios apie save
Kurčiųjų ir aklųjų pasaulyje.
Dabar esi žmogus, gyvenantis aukštai –
Virš debesų be jokių pilietišku
įsipareigojimų
Pats prieš patį save kaip prieš Dievą.
Ir tarsi sektum Mojakovskio eiliavimo pėdomis
Kartojiesi savais žodžiais:

Kaip aš tave myliu,
O pavasari šiltas!
Išsitiesti galiu –
Apkabinti tvirtai
Ištuštėjusias spintas,
Vėl pakelti akis –
Į paukščius pažiūrėti
Ir suvokti širdim:
Lietuvos aš Pilietis!
Aš būsiu čia!
Aš niekur nepradingsiu!
Ar plauksiu plunksnele
Pilkų dienų paviršiumi?!
Ar aš stovėsiu prie savęs tvirtai?!
Žmogus – robotas, mašina!
Ir jo taip paprastai nepažinsi!
Jis kaip tikra dama,
Neriedanti paviršiumi!
Jei akmenį sutiks kely
Apeis ratu – paženklini!
Ir apsaugą sukurs širdy!
Be jos ne gyvenimui
Neįsišventinsi.

P.S.

Šiandieną lyja, –
Būsiu vėl graži, –
Stovėsiu prie Dubysos, –
Ant jos aukščiausio kranto.
Lelijos baltas žiedas:

Jį giliai širdy neši
Iš ilgesio..., iš kasdienybės...,
Iš gimtosios žemės lopinėlio švento.
Ir supratimas lankantis tave,
Užmiegant dienai, prašos
Nepamiršti – susapnuoti, –
Visiems prabudus išdainuoti:
Vilkai sudemokratėjo –
Jų akys palaimoje
Striksinčius aplinkui zuikučius
Aplėbė glamonėja.

Skiriu savo Mamai

Kai prasidėjau, –
Saulė leidosi.
Nebuvo sniego
Nei žvaigždžių.
Tylėjimu spindėjo
Tavo veidas.
Aš jo tylėjimą
Iki šiol girdžiu.
Jis tyras, nors švininis
Ir neskamba.
Jis man brangiausias iš visų.
Tąsyk liepsnele savin mane ji įsileido, –
Iš jos išaugau, –
Iš jos šioj žemėj gyvenu.
Bandau nupiešti tą akimirką,

Kai susitikom pirmą kartą mes.
Kai pažiūrėjome į akis, –
Stebuklas atsitiko:
Tapau aš motinos ramioji ateitis.
Sūpavo savo iščiose,
Dainavo..., tyliai laukė, –
Laukė pasirodančios šviesa manęs.
Skausme be žodžių
Ji mane tikru vardu pašaukė
Ir aš tapau jos nykstančio
Gyvenimo ugnis.
Ji degs kaip degė jos krūtinė,
Kad gimčiau aš iš kosmoso
Didžios ugnies.
O ta ugnis – visų tėvynė,
Kapojanti liepsnas gyvenimui
Pražystančios žvaigždėm nakties,
Vėl pasilenksiu – laužą pakūrensiu.
Šakeles mesiu ir maitinsiu ją.
Ir taip aš žemėje ugnim gyvensiu.
Ir taip gyvens Didžioji motina dalia!

Iš ciklo „Ties savo gimimo istorija“

Įvadas

Mamyte, gležną kūną man davei,
O siela baladojasi baltais žirgeliais!
Palikdama kelius atrasti man vienai, –
Be jų klūpojimas ant kelių!

Kalbėjai man iš skausmo
Suledėjusiomis lūpomis:
Išmintis ir jausmas duodamas
Po šimtą metų tau.
Jis gilus kaip sielos skausmas
Kiekvienam dieviškoje būtyje
Netikėtai prie slenksčio sutiktam.
Užsivėręs milžinų kamputy,
Netransliuoja tu savęs plačiai.
Kaip vaikelis darbo šienapjūtėje,
Pasilenkęs link savęs tu ateitį matai.
Ji ne tau, – ne duonai kasdieninei, –
Norėtus būti su žvaigždėm kartu.
Ne tau girtų žvaigždžių gadynė, –
Gyvenimas pražūtų sielos tremtyje.

P.S.

Gražus ruduo – auksinis
Ant išpintų kasų.
Ir mintys gintarinės,
Nukritę iš dausų.
Pinu į naują kasą.
Papuošiu ja save.
Per prospektą šilkinį
Krypuosiu žąsele.
Nustebę žmonės žiūri:
„Iš kur tokia dama!“
Atsakymas smulkutis:
„Tokia rudens tema“.
Praėjus per prospektą
Trumpa išpažintis:

Prieš šimtą metų gimdama
Aš pažinau kūrybos šventenybę.
Tai mano dvasios būseną Aukščiausia.
Kas aš be jos? – Pilka laukų dama,
Su pigiais būties rūmais, –
Skrybėlė šalčiausia.
Dabar aš sieloj gyvenu.
Liečiu ją posmais, – žodžių strichais,
Ir dvasios kelią suprantu,
Didingo.., kuriančio žmogaus.
Jis pasigrobia mane kaskart ūmiai
Ir prie savęs karštai priglaudžia.

Nesibaigiantys Meilės sonetai

Įvadas

Pajutau, –
Į mano širdį
Nusileido
Padūkęs saulės gūsis išprotėjęs.
Be perstojo žarstė
Meilei įkvepiančius žodžius.
Nepatikėjau, –
Ne toks įkaitęs saulės vėjas
Tikras meilės tiesas supūs? –
Ne tokio vėjo širdyje
Meilė užgimsta ir gyvena, –
Su širdimi keliauja ji toliau.
Ji ieško akimis ir ausimis

Pakeleivingo sielai peno, –
Tiesiausios krypties į tikrus, –
Neišpūstų tiesų dvarus.
Tai netikroji sauja tikro
Būties meno pliūpsnio.
Toks menas dar ilgai gyvuos,
Ir nepražus.
Jis kartais ir tavo širdy rusena.
Ir tavo antspaudas jame gaižus.

1.

Aš ieškau meilės išminties,
Nutolusios džiaugsmiais ir liūdesiu.
Ir kelias spindesį nuties
Link tos užgesusios širdy ugnies,
Suaižytos akim ir išvelėtos rankomis.
Ar meilės išmintis
Galėtų būti išmatuota?
Pasverta įstatymais?
Užkelta ant stalų?
Susodinta kėdėse?
Link meilės išminties
Eilėm einu, – nebus pigesnio
Meilei dėmesio.

2.

Norėčiau vėl tave matyti
Su saulės spinduliais,
Praeinantį pro mano langus
Auksiniais vakarais.
Žiūrėtum į aukštai pakeltą galvą
Pro stiklą iš viršaus,

Brandinčiau savo malda:
„Ištroškau vėl žmogaus“.
Jo paprasti ir šviesūs žodžiai
Man uždeda sparnus.
Gyvenimą žengiu aš godžiai,
Ir vėl jausmai nubus.
Tokie jie tylūs – lyg bangelės
Prie kojų, prie širdies.
Tu praeini pro mano langus
Ir rytmečiui lenkies.
Ir mano kelias išsitiesia.
Jis pasuka lauku.
Ten smilgos meilės plaukus tiesia, –
Mes sukamės ratu, –
Mums skamba Štrauso muzika,
O mes kartojame žodžius:
Pamiršę meilę ir džiaugsmus,
Mes iškeliaujam į kapus.
Mums paukščiai
Laimės giesmę gros,
O mes stovėsime už tvoros, –
Auksinių laimės burbulų, –
Gyventi buvo mums smagu, –
Turėjom laiko pamąstyti
Ir savo laimę pasivyti.
Neverkite, geri draugai, –
Mes buvome visi vaikai!
Darželiui mūsų pabaiga.
Prisnigo: beldžiasi pūga.

*

S U A U G U S I Ų
K Ū R Y B A

(Nuotr. : Tarptautinio 58-ojo Poezijos pavasario Maironio ir Dionizo Poškos premijos laureatas Liudvikas Jakimavičius, Pilaitės poezijos pavasario almanachų bendraautoriai: Stanislovas Jakimavičius ir Jonas Šarlauskas; pirmųjų oficialių ir neoficialių performansų nepriklausomoje Lietuvoje pradininkas ir apipavidalintojas a.a. dailininkas Arvydas Jankauskas, žemaitis, gimęs Krasnojarsko krašte, meno mokslus krimtęs Sankt Peterburge) © *aurelijus zimkus*

Alberto ANTANAVIČIAUS, pilaitiško lituanisto, žurnalisto ir poeto vadinamo lietuviškuoju Šekspyru (šis jo kūrybinis vardas siejasi su bytnių ir hipių poetų era Lietuvoje), mūzos neskuba apleisti. Jį galima drąsiai vadinti ir bardu (bardas – dažniausiai poetas, kompozitorius ir atlikėjas viename asmenyje, tad neturėtų stebinti pasirodęs ne vienas jo dainų albumas, kuriame jis žodžių, muzikos autorius ir kartu atlikėjas. Tokių poeto įrašų galima aptikti ir [platybėse](https://www.youtube.com/watch?v=jv7DnIwqU20&list=PLYAKBIO0Nl5MIYB22Job3aRBjRk3Mfvb&index=2) [https://www.youtube.com/watch?v=jv7DnIwqU20&list=PLYAKBIO0Nl5MIYB22Job3aRBjRk3Mfvb&index=2;](https://www.youtube.com/watch?v=jv7DnIwqU20&list=PLYAKBIO0Nl5MIYB22Job3aRBjRk3Mfvb&index=2) <https://www.youtube.com/watch?v=T6ekLz43c6w>). Alberto eilės, publikuotos beveik visuose Pilaitės poezijos pavasarių almanachuose, skirtos dainuoti. Kartais jas atlieka ir profesionalai.

Palinkėjimai

XX-ojo Pilaitės poezijos pavasario Paukštei:

Paukšte!

Tai krisk į aukštį,

tai kilk į gylį,

Jei dar nei ten,

nei ten nebuvai,

Ir stenkis gauti TAI,

ką myli,

Kitaip teks pamilti TAI,

ką gavai.

Musės namai

... tai miegojau – tarsi už du –
Nuo rudens – ir beveik – lig kovo –
Visai kaip žmogus – nuotoliniu būdu,
Tik jis – už kompiuterio, o aš – po lova – – –

Pribudau, pakirdau... pasiražius
Pakėliau akis į lubas;
Oho–ho! Kokios lempos gražios, –
Tiktai tūpk ir ilsėkis – kaip SPA – – –

Ak, kaip gera gyvent ir šėlt,
Sparnais it plaktukais daužytis
Tik dabar, tik iš karto, tik vėl
Ant palangės pavasariams žydint – – –

Tai matinio lango stiklu
Birbdama sau kopiu prie saulių,
Tai pavaikštau virtuvės stalu,
Neskubėdama papusryčiauju – – –

Ak, kaip šilta, jauku pas mus –
Turim cukraus, pyrago, vyno;
Užskriskit, kolegos, į Musės namus –
Pavaišinsiu... po karantino – – –

– – –

... džiaugiasi gyvenimu tarsi švente,
Bet... užėjo kartą kaimynas;
Apsidairė ir – velnias! – tik pyst! Šlepete –
Va, ir baigėsi man karantinas – – –

Antra diena

Ak, tavo, gyvenime, akys
Šį ryt nekaip atrodo,
Betgi vis tiek dėl jų
Aš kraustausi iš proto;

Ak, tavo, gyvenime, lūpas
Šį vakarą skausmas iškreipęs, –
Bet man ir tavo grimasos –
Ne tik šypsenos – oi, kaip reikia;

Ak, tavo, gyvenime, širdžiai
Daug kas atrodo nerimta –
Dažnai lyg prasta muzikantė
Ji groja ne į ritmą;

Ak, dėl tavo, gyvenime, juoko –
To pačio juodžiausio juodo –
Man su tavim net giliausiam dugne
Nei prailgo, nei nusibodo.

Gyvenimas, kai sekasi, pakelia
Ligi dangaus ar žvaigždžių;
Kai nesiseka, – prašliaužia pakele
Tiktai tam, kad vėl virstų paukščiu.

Ak, gyvenime, kad ir kaip stengeis
Vaidinti blizgantį povą,
Vis tiek dažniau buvai panašus
Į nepaklotą lovą;

Ak, gyvenime, tavo veidas
Ir šiandie nekaip atrodo,
Bet vis tiek dėl jo – net tokio –
Aš kraustausi iš proto.

Gyvenimas, kai sekasi, pakelia
Ligi dangaus ar žvaigždžių;
Kai nesiseka, prašliaužia pakele –
Ir mielai apsieina be jų – – –

Girtuokliai

Imsiu išgersiu
peržiem išlaikyto pavasario
ir nugriūsiu it pėdas
po žydinčia sodo vyšnia;
apsiklosiu šiltai
baltu – ką tik nukritusiu – žiedlapiu
ir... iškart atsidursiu,
jei ne rojui, tai bent – kaip sapne;
kad ir kur pasiklosiu,
kad ir kuo apsiklosiu,
bet vis tiek neužmigsiu –
net po žydinčia sodo vyšnia;
kad ir kaip besistengsiu,
bet vis tiek neužmigsiu,
nes pavasaris *veikia*
ir *veža* mane – – –

Eis pro šalį gegužis
ir neslėpdamas pykčio stebėsis:

tų bjaurybių girtuoklių
pavasariais – kone visi pašaliai;
gulinėja vienais apatiniais
kas priešsaulę, o kas pavėsy, –
šeimų ūkiais ar fermom, –
ir dar žvengia tarsi arkliai;
gulinėja vienais apatiniais –
ūkiais, fermom, būriais ir po vieną,
tarp mano –
gegužio – žiedų;
gulinėja visur vienais apatiniais
ir dar glaustosi – lyg besarmačiai –
ba gulinėja
dažniausiai po du – – –

– – –
... na, ir ką tu, geguži,
ką gi tu mums padarysi –
gėrėm geriam ir gersim
pavasarius mes – ir jauni, ir seni;
kita vertus, geguži,
geriau patylėtum,
nes tu pats mus labiau nei kas nors
ir svaigini;
kita vertus, geguži,
geriau patylėtum,
nes tu pats iš visų o visų
pavasario mėnesių–paukščių
mus labiausiai ir svaigini – – –

Mes patys

... kaip nesisekė vakar:
Viskas krito iš rankų, –
Netgi žodis ir tas
Tarsi indas sudužo,
O aš tik priekaištingai
Vis žiūrėjau į dangų,
Nors čia pat, žemėj, kojas
Susipjausčiau į duženas – – –

... bet vis tiek, – net kai užgula dieną
Tirštėjančios ūkanos
Ir prasideda niekad
Nesibaigiančios naktys,
Nereikia keikt dievo, –
Jis visai ne stebuklas,
O tiesiog tiktai toks,
Kokie esame patys – – –

... na, ir sekasi šiandien, –
Taip smagiai ir nesyki,
Kad dėl savo sėkmės
Net nemiela truputį:
Viskas, ko tik imuosi
Eina tarsi iš pypkės,
Ir – svarbiausia, – man regis,
Kad ir turi taip būti – – –

... bet vis tiek, – net kai vasaros ima
Ir inkilą sukala,
O varnėnas – tik švilpia! –

Lyg rojų atradęs,
Nereikia girt dievo, –
Jis visai ne stebuklas,
O tiesiog tiktai toks,
Kokie esame patys – – –

Optimistiniai pastebėjimai

... ar sodas prie namo, ar namas sode
Kokios nors upelės ar vieškelio vingy
Ir net raukšlės – gilesnės nei vakar – veide, –
Dar nieko nesako...
gal tik esam protingi – – –

... kaimynas užaina, pasiskolina druskos,
O išeidamas tyčia sveikatos palinki
Abejingai, – visai kaip kurčiam kurmiui muzikos, –
Bet tai nieko nesako...
gal tik esam kažkam reikalingi – – –

... moteris – mano! – dar vaikšto ryte po virtuvę,
Vakare mezga kojines ar paskaito tai Gedą, tai Binkį, –
Ba moteris mano ir skaitanti, ir, aišku, lietuvė, –
Bet tai nieko niekam nesako...
gal tik esam abu laimingi – – –

... o tada, kai viską ir visa, ką turim, pasvėrę ar... panašiai...
Galvose sudėliojam bent tūkstantį kartų per parą, –
Išsitraukiam iš seno drobinio „produktų“ maišelio –
paprastai ir gražiai –

Skaniausią pasaulį saldainį, o tikriau – supratimą, –

kad gyvenant

tiesiog gyventi gera – – –

Gal ir gerai

Gal ir gerai, kad Jūs ne mano, ponია;

Gal, ponია, ir gerai, kad aš ne Jūsų

Ir kad abu – per Viešpaties malonę –

Jau niekada viens kito ir nebūsime;

Kad viens prie kito vėl... neprisirišę

Ir verksime, ir liūdėsime, ir juoksimės, ir ūšime,

Ir į skirtingus miestus ar namus sugrįžę

Skirtinguose aerodromuose nulūšime – – –

Bet ko jau ko, – o bent prisiminimų

Turėsime gražių... gal ir gerai,

Kad niekas nesupynė mudviejų likimų,

O leido mums kvailioti atskirai – – –

... ir tų kvailysčių net negaila būtų,

Ir būtų net labai juokinga, jei

Nebūtų buvus ir ta meilė mūsų,

Ir mes nebūtume tie du kvailiai – – –

... aš suprantu, kam buvo sugalvota

Ir meilė, ir pagundos obuolys,

Bet... kam Kūrėjas davė žmogui protą,

Jei tas žmogus – į kairę dešinę aukštį gylį –

Vis tiek ir visad įsimyli
kaip kvailys – – –

Jeigu...

Nubudęs dar prieš auštant
jauti kvepiant kavą
ir iškart palengvėja:
ak, viskas kaip visada – – –
Na, tai kas, kad skaniausios
pasauly kavos virėja
jau ne tokia kaip kadaise
greita,..

bet... meilė, – jeigu meilė, –
tai ir ankstų rytą,
ir net pačiam pačiam
pavakary – – –
Tiesiog jau taip šitam
pasauly surėdyta,
kad ją... arba turi,
ar – neturi – – –

Languos žiburėliai
it mažos mielos stotys,
dalijančios švelnumą –
lengvai ir būtent čia – – –
Kaip gera – ak, kaip gera! –
suprasti ir žinoti,
kad duodanti ranka
nebūna niekad tuščia,..

nes meilė, – jeigu meilė, –
tai su ja šviesu
ir žemėj, ir danguj –
net pragare;

nes meilė, – jeigu meilė, –
tai pilna jos visur
ir – net labai norėdamas –
neprasilenksi su ja;
nes meilė, – jeigu meilė, –
tai pilna jos visur
ir... neįmanoma
nesusitikti su ja – – –

Kas tik eina, – praeina,
kas tik bėga, – prabėga
ar... lyg mestas akmenėlis
nuskęsta laiko jūros gelmėj –
ir... nė ženklo, nė rando
vandens paviršiuje nelieka, –
gal tik ratiliukas –
kaip menka laikinumo žymė,

o... meilė, – jeigu meilė, –
tai – tik amžina
ir... nori – tuo labai tikėk,
nori – netikėk visai;
o meilė – isa mūsų
gyvenimą viena –
keičiasi tik jos objektai,
vardai ir adresai;
o meilė – isa mūsų

gyvenimą viena –
ir TO
mums gana – – –

Daina

Kas yra, tai – tik taško pradžia,
Ženklas, kad pasibaigs sakiny – – –
Gaus kaip gaudus ir vėl
begalinė erčia –
Lyg ryte –
gretimam bute –
kalama į sieną vinis;

O kas bus, – nežinia nežinia, –
Nei kavos, nei gyvenimo tirščiai
nenušpės ateities,
Kol tu palaimingoj tyloj
susiradus mane
Nenutūpsi ant mano širdies – – –

Tu – tiktai paprasta daina
Ir kai kam gal visai nesvarbi,
Bet man to paprastumo gana,
Kad girdėčiau,
ką net tarp eilučių kalbi;
Tu – tiesiog tik sena daina,
Tu – skambi, aš – tiesiog klausau,
Ir kaskart vis naujai iš tavęs sužinau,
kad garbė – tai tiesiog dovana, –
Žmogaus dovana
pačiam sau – – –

Debesis

lyg šaunus obuolys
Įsikibęs per vasarą medžio šakos
Rudenėjant sunoks ir nukris
Ant žolės kaip naktis nuogos;

O kas bus po nakties, –
nežinia nežinia, –
Nostradamai – ir tie nepadės,
Tiktai tu susirasi mane
Ir... net jei nesuteiksi jėgų ar vilties,
tai bent jau neužpūsi
virš kelio žvaigždės – – –

Tu – tiktai paprasta daina
Ir kai kam gal visai nesvarbi,
Bet man to paprastumo gana,
Kad girdėčiau,
ką net tarp eilučių kalbi;
Tu – tiesiog tik sena daina,
Aš – tiesiog tik tavęs klausau,
Ir tu primeni man, kad garbė –
tai tiesiog dovana, –
Žmogaus dovana
pačiam sau – – – – –

Pilaitiškė žurnalistė **Daiva ČERVOKIENĖ**,
ne vieno publicistinio konkurso laureatė, 2003–aisais
išleido pasaką vaikams „Boružės skrydis“, nuo
2011–ųjų jos eilės ir miniatiūros skelbiamos Pilaitės
poezijos pavasariams skirtuose leidiniuose.

Beržas prie tėvuko lango

Kai žiemą svyruoja jo šakos,
jose ryškiai šokinėja žvirbliai.
Bet aš laukiu jų žalumos,
noriu su lapais kartais pasitarti,
jie žolę tarsi kilstek iki mūsų aukšto
ar aš jais nusileisiu lig žolės,
ar pabandysiu kilt lig debesų.
Juk malonu matyti, justį,
tiek pastovumo visiškai greta.
Stovės turbūt ilgiau nei aš pasauly,
ir išeis be dejonės, raudos.
Mokyk mane, mokyk, baltakiemieni,
šiandien, rytoj, iki paskutinio "sudie".

Žydinti slyvaitė

Žiedai, paslaptingi, sugėrę norus, viltis,
žadina norą sustabdyt akimirką,
kaip nors vieną užrakint į širdį,
kad liktų gaivus, amžinas, neišsenkantis...
Na, bent iki kito pavasario.

Leta GAUBAITĖ : Pagal išsilavinimą esu filologė, lituanistė. Redaguoju tekstus įvairia tematika. Mano gimtasis ir studijų miestas – Šiauliai. Vilniuje gyvenu nuo 1997 metų. Poeziją apibūdinau taip: gilų, jautrų, skambu. Ja visada žavėjausi. Mylimiausi mano poetai – Janina Degutytė ir Sigitas Geda.

2022–ieji

Sausis vėl atvertė baltą lapą.

Nežinojom, kad rašysim krauju –

kad „sprangią naikintuvų tylą,

užrakintą po žeme“, kažkas atrakins.

Nežinojom ir kad laiką pralenkdamas

Jonas Mekas rėkte išrėks:

– Mirkit

savo atominėse

gamyklose,

mano kūną

išvalys

poezija!

Kruvinasis 2022–ųjų pavasaris Ukrainoje

Neapaugau neapykanta

Nežudžiau ir netraiškiau

Nedalyvavau prievartaujant moteris

Nepralobau iš kitų ašarų

Neužkabinau etiketės

Nepalikau nepalaidoto

Nepraradau stuburo

Neuždengiau melo

Nepasidaviau

Neišdaviau artimo

Nesubyrėjau po smūgio

Neištariau: „Rytų fronte nieko naujo“

Nepamiršau Tavęs, Kūrėjau

Neužsidėjau Tavo karūnos, Kūrėjau

Nė sykio nesuabejojau Tavo galia, Kūrėjau

Nekaltinau Tavęs, Kūrėjau

NORS GALĖJAU

Žmogus ir aguonos grūdelis

Žalios aguonų galvutės – paslaptingos, su langeliais.

Tie langeliai dabar aklini – sėklytės bręsta.

Kai subręs, Kūrėjas tuos langelius atvers,

tada atsiųs vėją aguonai pasiūbuoti,

ir tos sėklytės – jau juodos – išbyrės.

Panašiai ir moteris savo iščiose brandina vaisių.

Kai jis subręsta, Kūrėjas atveria įsčias ir atsiunčia sąrėmius,
ir vaisius – jau kūdikis – išbyra.
Ir kai tas kūdikis – jau suaugęs –
paima ginklą į rankas ir nori pasisavinti Kūrėjo žemę,
motina jam pasako: „Būk mažesnis už aguonos grūdelį“.

Trieiliai

Bus pavasaris ir karo nualintoj žemėj.

Ir tulpė atvers savo dievišką –

Visa reginčią – akį.

Ššš... Ukrainos žemėje

Medžiai meldžiasi,

Ištiesę apdegusias šakas į dangų.

Žiū!.. Saulė

Ir pro juodžiausius karo debesis

Prasišviečia!

(Nuotrauka *Onutės Oiseau*)

Darius JUREVIČIUS

Pilaitėje. Stengiuosi derinti menotyrinius, filologinius bei filosofinius interesus. Domiuosi fotografija.

Domiuosi įvairiomis knygomis, ypač apie architektūrą, menotyrą, muzikologiją. Rašau kultūrologines esė.

Kostiko istorijos

Šeimininkė rėkia rusiškai iš pat ryto į mobilių telefoną:

– Kostikai, po velnių, krauk tuojau savo šlamštą ir dink velniop iš čia arba mes pradėsime mesti! Supratai, gaidy?!

– Kur?

– Ne mano reikalas, aš jau tau sakiau, *****e, prieš dieną, dabar žmonės atvažiuo! Paskutinis mano žodis!

Paskui dar rusiški keiksmazodžiai ir iš Kostiko kambario, į koridorių pradeda virsti visokie daiktai: vienas po kito du televizoriai, magnetofonai, škurliai, knygos, kitoks šlamštas, ant krūvos viršaus didžiulė įstiklinta nuotrauka su audringoje jūroje pasvirusia jachta ir plačiai išskleista Britanijos vėliava. Kažkaip kampu praslinkęs pro tą šlamšto krūvą ant laiptų, pamačiau numestą medinę lėkštę su ukrainiečių liaudies ornamentais. Nes Kostikas ukrainietis. Šeimininkė lietuvė, labai gera moteriškė. Kaip ir kiekvienas ilgiau pagyvenęs Anglijoje, po kiekvieno žodžio, paslaugiai atsiprašinėja, stengiasi būti mandagus, nors daug labiau jai patinka keiktis ir kalbėti rusiškai.

Visai dar jauna, nors vyresnė už vyrą, kas ją, atrodo, gerokai erzina ir žeidžia. Ruda kasa lyriškai persverta per petį, žvilgsnis ir balsas tokie pat svajingai lyriški, atrodo, kad deklamuoja eilėraščius, o ne kalba – tai ją taip pat erzina: „velniop, *bliamba*, *pochui*, šūdas“ ir t. t. Net kai rėkia ant savo penkerių metų dukros, labai protingos mergaitės, rusiškai kalbančios geriau negu lietuviškai. O rėkia labai agresyviai ir garsiai: „Jei tu manęs dar neklausysi, – velniop, *bliamba* –, išvarysiu į kiemą ir galėsi pliku užpakaliu šliaužioti ant šlapios žolės!“

Todėl mergaitei labiau patinka tėvas, smarkus, energingas vyrukas, lietuviškai plikai skusta galva, irgi labai mandagus. Visiška priešingybė savo niūriai lyriškai žmonai – amžinas optimistas ir realistas be jokių kompleksų. Rytais pusę penkių arba vidurnaktį kaip niekur nieko lipa į tualetą, trenkia durim, paskui visu garsu padaro ko nuėjęs, nuleidžia vandenį ir, trenkęs dangtį ant klozeto, grįžta atgal.

Dabar jis taip pat optimistiškai mėto Kostiko šlamštą, kadangi savaitgalis, užsigerdamas degtine tiesiai iš butelio. Leidžiuosi žemyn. Lauke Kostikas prie vartelių, su telefonu rankoje, kostiumu ir kažkodėl pradaužta kakta. Žinau, kad rytų slavams kostiumas ypač svarbus daiktas, užsivelkamas kiekvienu svarbesniu gyvenimo momentu. Dabar tas kostiumas skleidžia kažkokią grėsmingą pavojaus atmosferą.

Tokioje gatvėje pamatyti kostiumą, baltus marškinius, naujus batus galima nebent sapne, todėl ant Kostiko jie atrodo keistai tragikomiškai, kaip kažkas iš ano pasaulio. Be to, kreivai pakrypusi, visa keturkampe simetrija, svetima pasimetusiai jo kompleksijai. Stipriausia asociacija su laidotuvių. Stovi kažkaip rankoje laikydamas telefoną, sukasi nuo manęs, kai nešu šiukšles ir, neradęs, kur išmesti, grįžtu antrą kartą kaip tyčia. Eidamas antrą kartą paklausiu, kas čia vyksta ir ką jis ruošiasi daryti. Neprisimenu, kažką, atrodo, atsakė.

Paskui pagalvojęs, kaip kvailai nesiseka kai kuriems žmonėms, išvažiavau į Londono centrą. Nuo Londono *Bridge* stoties, steriliai nykia *Queens Walk* Temzės krantine nuėjau, kur pakliuvo. Tada, po kiek laiko, įvyko tai ko vis laukiau, – kad Londone mane kažkas tikrai smarkiai nustebins, pribloks ir apstulbins. Jau net buvau praradęs viltį. Ir tada, centre, viduryje pagrindinės gatvės, lygioje vietoje

užkliuvau ir trenkiaus visu ilgiu ant šaligatvio. „Mėšlas“, – nusikeikiau garsiai, tuoj pakilau ir kuo greičiau nuėjau iš čia kuo toliau.

Už dešimties žingsnių į Trafalgaro aikštę, kur vyko grandiozinis *babų* koncertas „Vaisakhi 2007“. Nors niekur galėjau ir neskubėti, aplink niekas net dėmesio neatkreipė. Abejingai ramiai, kaip niekur nieko, praėjo pro šalį, tuo man sukeldami dar didesnę pagarbą anglų tautai. Nes plojausi tikrai smarkiai, skersai gatvės, vidury Londono, kaip kažko trenktas, todėl gėda iškart persvėrė prietaringai mistiškas įtarimas, kad, ko gero, čia kažkoks ženklas – netikėtai smeigti nosį į Londono šaligatvį, labai keista, nežiūrint to, kad be sustojimo vaikščiojau 10 valandų, nieko nevalgiau ir vos vilkau kojas. Ne todėl, kad pavargau, bet kad nemačiau prasmės kažkur skubėti ir išvis kur nors eiti, visur viskas tas pats.

Kai grįžau, visai nebegalėjau įeiti į savo kambarį. Kostiko krūva paaugo dvigubai. Be to, ant laiptų sėdėjo visiškai girta šeimininkė, baltom akim ir kažką deklamavo poetiškai skambia savo tartim rusiškai tokiai baltarusei Kristinai, kuri per Kostiko krūvą irgi nebeatidarė durų, – koks tas Kostikas prakeiktas debilas ir kaip jis mirtinai ją užkniso: „Visokių mačiau, bet tokio dar ne“. Trys naujakuriai baltarusiai vis kaisiojo smagiai iššieptas galvas iš Kostiko kambario ir buvo kažkokie labai patenkinti. Ko gero, kažkas iš Kostiko daiktų ir jiems atiteko. Paskui jie užsidarė duris, vidun įlindo ir Kristina, o jos vyras garsiau paleido muziką, kad negirdėtų, ko nereikia. Nes apačioj keistu būdu atsirado pats Kostikas.

– Tu iš kur, debile, gavai raktą, dink po velnių lauk ir neškis savo šlamštą!

– Kostikai, aš nenoriu tavęs daužyti per veidą, bet jei nesupranti žmoniškai, tuoj gausi į galvą!

Iškart pasirodė ne mažiau girtas šeimininkės vyras, o su juo ir dukrelė. Kuri, atrodo, pradėjo spardyti ir mušti Kostiką, rusiškai šaukdama jam nešdintis (panašiai kaip mane, kai ateidavau pas juos), nes tėvas dėl to ją sudraudė.

– Durniau, atiduok raktą ir dink iš čia lauk!

– Bet aš nežinau, kur eiti, nežinau, kaip išvežti daiktus.

– Mes tau juk sakėm, perspėjom iš anksto, žinok, jei nesupranti, tuoj paaiškinsim!

Kažkaip kvaila pasidarė sėdėti užsidarius ir klausytis viso šito, už sienos skambant garsiai muzikai, kad niekas nesigirdėtų ir nesimatytų. Todėl nusileidau žemyn, kur Kostikas su kostiumu ir pradaužta kakta, telefonu rankoje, stiklinėm akim spoksojo į rūkančius šeimininką su šeimininke. Tada aš pamačiau, kokie jie abu girti, kažkaip pavojingai, lyg ta priemonė būtų patraukusi kažkur į šalį juos pačius ir palikusi kažką visai kita.

Klausiu, kas čia atsitiko: ar jis neturi darbo, ar neturi kur gyventi, jei taip, galėčiau duoti tokį vieną telefoną. Mano šeimininkai labai nustebo, bet mane nustebino dar labiau.

– Ką tu D, net nesistenk, jis juk yra psichiškai nesveikas (Kostikas psichiškai nesveikas!), su juo niekas negali vienam kambary gyventi, jis žmones užpuldinėja, kiek praradom per jį gyventojų! Čia skambinom vienam jo pažįstamam, tai tas juokiasi – sako, taigi jis nesveikas yra...

Dar kartą Kostikui pakartojau, kad galiu duoti telefoną. Į tai jis man tik parodė savo laikrodį ir pasakė:

– Tu pažiūrėk, kiek jau valandų. Kur aš eisiu?

– Vadinasi, nieko aš nesuprantu.

Pasakiau ir nuėjau sau. Atrodo, sutrukdžiau šeimininkui parūkius tuoj pat duoti Kostikui į snukį ir išspirti pro duris. Pasinaudojęs tuo, Kostikas užlipo į antrą aukštą prie savo daiktų. Paskui Kostiką klupdama ant laiptų ir rėkdama puolė šeimininkė, o paskui ją jos vyras. Duris tada atidarė ir Kristina, švelni, tyra, maloni baltarusė. Ji pradėjo Kostiką barti: „Kaip tu gali šitaip kankinti žmones, žiūrėk iki ko privedei, juk tau viską paaiškino“. – „Kad aš neturiu kur eiti“. – „Nemeluok, jau 5 metus čia gyveni ir nieko nepažįsti?“ – „Šiuo metu nieko“.

Bet šeimininkas su šeimininke jau buvo čia, ir Kristina uždarė duris. Dabar jie jau nusprendė baigti juokus

– Aš tau ne motina Teresė (kažkodėl tą prisiminė), gaidy tu, *šūde mėšlinas!*

– Palauk, patrauk vaiką, aš tuoj jį leisiu nuo laiptų.

Vienas po kito smūgiai. Ne taip viskas lengva pasirodo, bet krentantys garsai ir Kostiko bliovimas parodė, kad rezultatas yra.

– Tu man gaidy, *****e, velniop, *bliamba*, netraumuok vaiko, aš tuoj pati tau...

– Atsargiai, eik toliau nuo to psicho, nežinai, kas šaus į galvą...

– Snarglys, nieko jis man nepadarys, aš tokius kiaurai matau...

Vėl smūgiai, keiksmi, Kostikas bliuna (Jūs neturite teisės!), ir atrodo desperatiškai vėl bando veržtis į viršų, kažkaip bejėgiškai ir pasmerktai, kol jį išspiria lauk. Bet užsivedusi šeimininkė negali nusiraminti. Pati vos nebliuna.

– Deбилas, sugriovė visą mano tvarką...

Ir išgirdusi, kad Kostikas dar braižosi čia pat už durų, atidaro jas ir pradeda rėkti į gatvę:

– Šūde, tu nelaimingas, psiche, aš tuoj paimsiu *bitą* ir ištaškysiu tavo durną snukį! Kad nebūtų tavęs akyse daugiau idiote, *****e, debile tu nelaimingas!

Šeimininkas atrodo dar kartą trenkė pro atviras duris ir uždarė jas.

Po penkių minučių, ko gero, dar šiek tiek išgėrę nusprendė taip:

– Viskas būtų gerai, – pasakė šeimininkė, – jei ne tas jo šlamštas.

Ir pradėjo viską versti žemyn laiptais, televizorius, magnetofonus, lempas, paveikslus, lėkštes, maišus, škurlius, kaip pakliuvo, negailėdami nei sienų, nei laiptų, nei daiktų, o paskui tiesiai į lauką, kur pakliuvo. Kostikas, kuris vis dar buvo čia, proverksmiai, dejuodamas ir bliudamas nebesipriešino, tik tai silpnu balseliu protestavo:

– Jūs neturite teisės! Žmonės, ką jūs darot!

Atrodo tas juos labai pralinksmino, nes šeiminkė netgi pradėjo juoktis ir keiksmas tapo ne tokie kategoriški. Kai viską išmetė, lengviau atsikvėpė ir užtrenkė duris, bet neilgam. Nebuvo tas Kostikas toks kvailas (jei išvis buvo), nes žinojo, kad gyvena demokratinėje šalyje, kur labai saugomos žmogaus teisės, todėl netrukus paskambino greitajai ir policijai. Klaidingai akcentu, drebančiu balseliu paaiškino, kas ir kaip. Šeiminkė už durų susirūpino, nes su *mentūra* nelabai norėjo turėti reikalų, todėl, kad kažkokių dar iš anksčiau reikalų nebuvo baigusi.

Atvažiavo greitoji, atvažiavo policija. Greitoji tuoj išvažiavo, nes traumų neaptiko, gal tik pleistrą ant kaktos užklijo. Policija užtruko ilgiau, pasiteiravo šio, to, apžiūrėjo išmėtytus daiktus, dalykiškai, solidžiai, bet vėl, jokios nusikaltimo sudėties neaptiko. Todėl pabaigoje tik rekomendavo viešbučių sąrašą, kur Kostikas gali permiegoti. Vienas, pavyzdžiui, vadinosi „Sleeping Beauty“. Atsisveikino ir išvažiavo.

Neiškentusi šeiminkė, vėl atidarė duris

– Tai ką, padėjo tau policija! Supratai dabar! Eik velniop!

Paskui Kostikas dar ilgai stovėjo apačioj, vaikščiojo pirmyn atgal, po to kažkam dar paskambino ir verkšlendamas nuėjo sau.

– Jūs neįsivaizduojat, kas čia buvo! Jūs neįsivaizduojat, ką jie padarė!

Oneta LUNSKAJA kuria prozą ir eiles. Nemažai jos eilių publikuota Pilaitės poezijos pavasariams skirtuose leidiniuose. Jos eilėraščiai labai dažnai rezonuoja su šių renginių credo.

PRISISTATYMAS:

*Arbata puodelyje nežaliuoja:
Nėra ugnies užvirti vandeniui.
Širdyje gyvenimas nebealsuoja:
Pavargo nuo vilčių ir kasdienybės darbo.
Sakai: „Poetai niekur neskuba,
Jiems pensijos nerūpi, –
Jie nugarą į sociumą atsuka
Ir savo posmuose kaip kiškiai tupi,
Sugaus metaforą jausmų balionais skubančią,
Įkalins posmuose, – pridės šauktukų ir klaustukų,
Užtrauks uždrausą dūmą, – pasiūs normų saugotojus
Ant trijų nykštukų“.*

Keliai takeliai mums vyžotiesiems

*Daug eilėraščių parašiau, –
Visi jie išgalvoti.
Aš jų nepagimdžiau, –
Mano sapnai rytais spalvoti.
Nusirita aukštyn,
Pakyla į gelmes
Ir šakėmis ant gatvių užrašyti.
Man nesvarbu, ar kas mane supras?
Sparnai akim kairiaja išlankstyti
Pasikelia į žylančias upes.
Aptinka ten ir lygumas, ir kalvas,
Ir ten kažkas pavasario žiedais
Pakylėta laime į mano sielą
Nepasibeldęs septynmyliais
Batais braunas.*

Poetiškos svajonės

Poetai?!
Nemadingi ir negražūs,
Kai užverti Dangaus namai,
Tokie keisti jų pajautos viražai,
Tokie nuo išminties atstumiantys
Neva tie jų darbai.
O gal galėtų būti gražūs? –
Pasiteirautų mūsų Dievas iš dausų,
Jei jų išjausti miražai
Būtų pastiprinti iš Šviesos namų?
Juose prie balto stalo
Žvaigždėmis išsiuvinėta staltiese
Susėstų Tėvas su laimingais
Savo mokiniais,
Advento vakaronėse jis būtų Dievas
Su godžiai išmintį pažinti
Panorusiais savais vaikais,
Ir jų akutės rinktų sūrų prakaitą
Nuo Tėvo įsijautusio į Dievą rolę
Žilstančios barzdos.
Matytų jame kuo tikriausią
Visų laikų pranašą, –
Nė žodeliu neprasilenkiančio
Su amžinom dievų tiesom.

Jonui Mekui I

Mes abu labai kažkuo panašūs:
Panašūs manimi ir tavimi:
Ant rankų saldžiuosius obuolius mes nešame, –
Ieškosim danguje rūgštesnio obuolio.
Saldumai ryto ir nakties labai panašūs, –
Uždegtos žvakės tamsą numarina.
Jos šviesomis surakina akis,
Tik vienas taškas panašumą sunokina:
Tarp saldaus – rūgštaus atstumą sunaikina,
Dabar mes dar labiau panašūs, –
Vėl žiūrime tą patį trumpametražinį
Vaizdais ir žodžiais dokumentuotą kiną, –
Kiekvienas žiūrime savaip apie save.

Jonui Mekui II

Paleista Žemės rojun skrieja
Meko raketa.
Kitokio Rojaus Mekas nepažįsta,
Praleidžia prieš save
Minčių žygūnus, ir jausmas,
Jausmas būti visada
Didžiosios sielos
Žemėj pareigūnu.
Vaivorykštė, apjuosusi minias,
Gėles palaisto šypsenom,
Ir šokiais, ir vaizdais,
Tirpstantis žmonijos akyse,
Į priekį šviesmečiais sunokęs
Mekas šoka.

O Dieve mano!
Neišskirk mano sielos su protu,
Dėvėtų prieš Didįjį visatos sprogimą ir po jo?
Aš tada keliaučiau be savo gimtųjų vietų,
Būčiau žvaigžde be likimo,
Sumalto smulkiais trajektorijų miltais,
Šaltais bedugnės kraštais,
Atskirtais tėvų nuo vaikų prisiminimais,
Baltais ir kaip varnas juodais.
Išdažykite mano sielos spindulius
Žemės spalvomis;
Nuo pilkos iki rausvai mėlynos,
Nuo skambėjimo ir sudužimo
Kosmose gimstančios amžinos dainos:
Aš esu be sparnų ir be kojų plaukimas
Nuo taškelio iki kvadrato žmogaus.
Esu tylus abiejų: sielos ir kūno užgimimas
Pakrašty beribio dangaus.

Prisėsk, brangus žmogau prie stalo! –
Negersime šiandieną mes alaus.
Tik bursime likimą tvarų
Žemės dėsnius kažkiek supratančio žmogaus.
Tad nereikės stiklais mums daužtis, –
Gimdyti perniek daug tuščių tiesų,
Adventas – tai laukimo aukštis,
Atklydęs čia iš debesų.
Gali ir tu čia prisiliesti,
Prie to, kas iš tiesų drąsu.
Gali ir tu čia atsisėsti

Prie Dvasios sukviestų draugų,
Nors kartą tyliai patylėti
Ir nesakyti, kas esi.
Sparnai tavieji pakylėti,
Ir vienas angelų esi.

Ciklas „Save dovanojantis „Rusų pasaulis““

1.

Debesėliai gardžiai kvepia,
Mėnesėlis žemę slepia,
Aš kvėpuoju su laiku,
Aš kvėpuoju jo tvaiku.
Dūmai kyla, –
Padai svyla, –
Karo pranašai prabyla:
Skelbia mūšius ir kovas,
Klausimas: „Karan kas ves?“
Karmos motina Audružė
Per lankas kančiom praūžia.
Kerta jį mažus vaikus,
Ant šakelių paukštukus.
Karą ji čia apribotų,
Jei nebūtų karui protų.

2.

Gesinti rytą,
Auginti dieną,
Vakarui pasimelsti,
Per naktį tamsi sielos
Kertė nušvito žodžiais:
„Priešo neteiski“.
Jis save tavo šviesoje

Augino be žodžių:

„Atleiski“.

Tu dabar jo šešėlis.

Jis tavo kirvis,

Sprendžiantis

Kirvį pakelti ir

Ašmenim kirsti.

3.

Gyvenu aš karu:

Nei mėnulio, nei saulės,

Dovanoja man rusai

Savo pasaulį...

Nenuspirti jo kojomis,

Neužtrenkti jam durų,

Tik širdy nususukti

Ir pajauti: „Pražuvęs!“

Užsikasęs giliai

Nuodėmėm nuo gimimo!

Nematyti jau jam

Velykinio prisikėlimo!

4.

Žmonijos karma

Nesaldi – surūgusi,

Suskretusi, kur vėl

Šlubuodama eini?

Į kuprą susimetusi?

P.S. Aš pasiilgau vasaros spalvų,

Šiltos birželio saulės,

Taikių, ramių debesų

Virš išprotėjusio pasaulio.

Lai bombos sprogsta širdyse

Panorusių šią žemę sunaikinti,
Aprimtų jų sužvėrėjusi dvasia,
Žiaurieji gaivalai aprimtų.
Jau sakiau,
Jau sakiau:
Negaliu aš daugiau
Šioje žemėje
Be pertraukų kariauti, –
Aš daugiau nebekariausiu,
Aš savo širdį tulpėmis išsausiu.

Dovanotų Verbų sekmadienis

1.

Iliuzijos!
Iliuzijų nelieta,
Kai faktą atrandi.
Žvilgsniu ją skrodi.
Jame tu aptinki
Didžiulį laiką – Nieką, –
Save jame tu supranti.
Esi savim apgautas.
Jame tu vėl esi
Iliuzijon įmautas.

2.

Vėl pasilinksminau,
Vėl grožį sustabdžiau,
Išsipuošiau į merdintį tikėjimą
Ir paskutinio žodžio paprašiau,
Kad pasakyčiau:
Kuo šioje žemėje buvau.

Nepameluodama...

Neaukštindama savęs.

Nežemindama savęs – kitų:

Į nieką niekur nepanašų.

3.

Jau pumpurėliai.

Jau pavasaris.

Vėl saulė kyla šakomis

Ir tavo veidas vis šviesesnis

Su daug šviesesnėm mintimis.

4.

Nebesudės į save manęs visos

Manoji atmintis, – kiek daug jinai žinojo.

Neliko vietos ir būtis aukštai vėl nuplasnojo.

Vėl užderėjo akimis, vėl ausimis išaugo

Ir iš mažyčio Laiko raugo į šviesmečius įaugo.

Kada ji buvo nebyli? Kokia jos rugiapjūtė?

Ar kalė mintį plaktuku? Ar darganom supūdė!

Neatsakys mana diena, nepasigirs naktužė.

Mana plačioji atmintis kaip avilys suūžia.

5.

Išvėlėkite mano rūbus

Auksinį pavasarį, –

Kai sodai sužydės,

Pragys auksiniai laimės paukščiai,

Tupės ant tekančios žiedais

Senutės obelies.

Klausysite ir nesuprasite:

Apie ką tų rytmetinių paukščių

Sirpstanti giesmė?!

Dar giliai miegosite, – nebūsime prabudę.

Dar nebus atėjęs jūsų rytmetys!

6.

Nuo kompleksų į pakraštį slenku, –
Svajonių šalį aptinku,
Ir laisvas mano stotas,
Iškilęs virš auksinių debesų,
Sielos šaknimis laukų gelmėse nardo.
Neklausia jis ir jos jau savo tikro vardo.
Jau žino: visada buvo ir bus
Dangaus pasėtas žemėje žmogus.

7.

Kristaus šviesos zuikučiai
Veidu sliuogia – šviesi dangaus viltis.
Esi tiesi tu man paguoda –
Šviesios būties mintis.

Ciklas „Poetai poetės ir leidėjai“

1.

Poetas – tai žynys
Ant kalno ir papėdėje.
Svarbių žinių žmonėms
Dar pelės nesusėdė.
Atsiremia tvirtai
Į stiprią amžių lazda.
Auksiniai žodžių trupiniai
Gyvatėm rašo raštą.
Užmerkė jis akis
Ir skleidžia naują žinią:
Esi padangių vyturys,
Uždarytas bagažinėje.
Raktai nuo spynų visų
Tavoje, Brangusis, krūtinėje.

Tave vėl regiu ant kalvos
Senoliams brangioje gegužinėje.

2.

Kitus per lupą panagrinėju:
Ar gali būti nuo gimimo jie gerais? –
Ar tik blogais?
Be šito įpročio, mokykloje formuoto,
Dėl savo snobiškos prigimties,
Supratus tiesą: melas sustyguotas,
Kai neturi ką veikti, –
Tai už jos grėbies.
Tad atveriu visų poetų knygą
Ir ją iš nuostabos skaitau,
Ir gimsta manyje poetų rytas, –
Ir aš pati eilių šviesoje vartaus.

3.

Raško moteris rankom eiles
Nuo solidžių gyvenimo medžių,
Kabina ant tvorų
Ir atsitolinusios per šimtą metrų
Pačios sau jas skaito.
Kas kitas galėtų eiles jų skaityti? –
Tik tas, kas sau eiles parašė.
Trina moterys eiles nuo aprašinėtų tvorų, –
Tvorų eilės nuseno ir joms pačioms
Jų eilės nebereikalingos.

4.

Tiek knygų daug!
Ir visos gražios!
Ir savą knygą vėl kuri.
Atsiveria raidžių peizažas.

Vėl naują puslapį verti.
Būri pradėjęs naują strofą:
Ką surašys nuožmi lemtis?
Ką puslapio gale tau reikš
Tylioji apostrofa?
Ar išryškės slapta mintis?
Kada galėsit užversti knygos lapą? –
Ar po tavęs ją kas atvers?,
Skaitys kaip savą širdies sapną.
Ar skaitantis tave tavos prasmės
Jis neapvils?

5.

Prisiliečiau prie jūsų
Per popierių geltoną,
Sugrubę mano pirštai
Nuo žemės bučinių.
Kaip grumstą padalinti, –
Žmoniją pamaitinti,
Per priesaiką išmokė
Su žodeliu „myliu“.
Dėkoju, kad galėjot
Mane taip subrandinti, –
Išpuošti, iščiūčiuoti
Svajonių trupiniais.
Pakelti..., pakylėti
Į Dievo sodą troškų
Ir paukščiais pačiulbėti
Pasaulio kalbomis.
Giesmes supylus
Sočiai į skrynįą gintarinę
Ant kalno išbučiuoto

Užkėliau mintimis.

Akis plačiai atvėrus

Turtus tenai įleida, –

Dabar turtai ir jūsų, –

Plati visų širdis!

6.

Beruošiant poetus paleisti

Į dienos šviesą, – suskausta širdyje giliai.

Tartum iš savęs pačios išleisčiau

Didingą tiesą, suprantamą tik man vienai.

Ir tokią artimą:

Ji pasverta mano gyslose ir mano sąžinėje

Nuo mažens,

Ir meilėje, išdrįsusioje priimti poetus aukšta nata

Iš aukščiausio dienų gelmėj pasiekiamo taško.

P.S.

Eilėraštis paskubomis suregztas –

Laiko namas, apynys, strazdai.

Dovanoja man apverstą žemyn

Šimtmečių raštą iš aukštai!

Viržių medus pasaulį lipdo

Ant virpančių blakstienų,

Užsiveria pasaulis šis,

Atsiveria vidaus dangus.

Vėl bulves panagėm kasu
Ir degtine valau pajuodusį degutą.
Galvoju: „Kas šiandieną aš esu?!
Kas mane apipils stikline srutų?“
Nedrįsta niekas, – aš pati
Juodas panages žirklutėmis rakinėju.
Vėl bus švaru, – aš aukštyn sparnais pašokinėju.
Iš meilės vėl romanas parašytas.
„Ar čia esu dar aš?“
Ar aušta kitas rytas – skaisti dangaus gelmė?
Ar žemės dygus grumstas?
Išaugsiu vėl žole ir būsiu nesudrumstas?
Aukštai virš debesų žąsis skaičiavęs verslo klerkas,
Manęs nesuskaičiuos, – esu labai toli.
Tos mano maloniosios
Ir spindinčios akys
Tave apkabins ir mieliausiai priglau.
Pajusi, – esi tu vėl mano malonėn patekęs, –
Paruoštas plasnoti Žemynoj žmogus:
Man kalbėjo tau dedikuotas sapnas, –
Vėlyvas, – prieš rytą:
Gyvenimas sodžiuje dar kartą nubus.
Blaškysies po sodą kaip vaikas patrakęs
Ir niekas daugiau tame sode nežus.

Dėvėk, mergaite,
Rūbus tu gražius!
Ir derink juos prie ūpo šilto.
Jaunystės sužydės

Ir vėjai ją nupūs.
Voratinkliai rudens užgoš
Jos laiko tiltus.
Nebepraeis vaikystės jaukuma,
Brandžios merginos šalikas iš šilko,
Sustos ant tilto amžiaus pilkuma, –
Ir kauburėlis žemėje naujai supiltas!

Aš buvau ištremta.
Aš buvau atskirta
Nuo brolių ir seserų, –
Sušaudyta ne Viduramžiais, –
IT amžiuje.
Mane kalė prie kryžiaus.
Brangiai pirko sielą, – nenupirko.
Ji ne mano.
Ji mūsų visų Dievo.
Paskaičiavo naujų laikų buhalteriai
Ekselio programomis, –
Suprato, – neturi kuo užsimokėti.
Pakėlė akis į dangų
Ir atjungė nuo elektros tinkle.

Naivaus stručio pozicija

Stovės žmogus
Prie stalo su gėlių vazonu.
Dairysis sumuštinių ir kavos.
Mąstys: „Be jų taika nebeateina,“ –
Balandis baltas skrenda
Virš žmogaus galvos.
Mirtis gražiuose soduose
Nebegyvena, – jos erdvės už kalnų..., toli.
Viltis gyventi, kaip seniau gyvenosi:
Graži viltis, bet ji dažnai kvailių.

Ant stalo švyturys, už jo žibutės
Ir dviratis sustojęs ant ribos,
Ir nuo audrų pertrūkės žemės ūkis,
Sulaukęs ūkininko gilesnės dūmos:
„Ką jis sodins rytoj
Į kietą dirvos grumstą:
Auksinius grūdus?
Ar greitąsias raketas?
Numuš negimusį kaimyną
Ir užsakys jam
Pravoslaviškas mišias.
O gal stovės nuleidęs žilą barzdą?
O gal pakėlęs veidą į dangaus marias?
Pasirinkimas vienas – žiūrėti tiesiai į tylą
Ir pėstute prie jos artėti greičiau.
Ten vienas tu ir be minios,
Be draugų ir basas,

Bet su tiesa dangaus,
O ant kaktos prilipęs skausmo lašas,
Tikras tiesas pažinusio žmogaus!

Yra žmonių, –
Jiems galingai sekasi:
Pabandžius tapti savimi,
Bet prieš akis išlindęs smakas
Pasiūlo virsti būtimi.
Kaip nenorėti iš roboto
Pabūti Dievo ugnimi?
Paliesti vaisių ant ešafoto –
Rūdyti Kristaus vinimi,
Su atgaila prieš pačią mirtį
Suprasti: „Ne savim tapai“.
Tau laiko smakas nepalieka, –
Ant giljotinos vėl plaukai.
Atskirtas kūnas nuo Apvaizdos,
Ir vėl pilki naštos laukai.

Nekelki
Žvilgsnio į žvaigždes, –
Srautų ten neieškoki!
Tau niekas srauto nenumes,
Jei pinigų nemoki!
Tu pats kasdien
Srautus kuri.

Srautai pasaulį tveria.
Vienam..., keliuose... gyveni.
Jie tavo sielą ant siūlelio veria.
Pagal Jurgį ir srautų murmelė!

Praradai žmogų –
Jo nebeturi.
Su juo platus kelias siejasi.
Ir dieną, ir naktį
Ašara krenti
Ant veido, ant rankų.
Ant viso jo kūno.
Tu visas jį savu skausmu kenti.
Be skausmo pajautimo
Praradimų žemėje nebūna!
Skurdi žmogaus
Be kito žmogaus
Skausmo vienatvė.

Stipinais išsmaigstyta siela
Braižosi klaidžiodama
Siauromis... vingiuotomis
Likimo gatvėmis.
Čia tu ir daugiau nieko nėra.
Būti savim nenusibraižiusia

Individualybe sekasi
Kaskart prasčiau!

Kamuoja ilgesys.
Ilgiausios gatvės
Su kaminais,
Akligatviais,
Beglobiais šunimis.
Išėjęs į gatvės ieškodamas vienatvės, –
Esi kitiems išsekęs ir beprotis šulinys.
Kas uždarys jo dangtį,
Kad lapai nebyrėtų?
Kad nebyrėtų dulkės
Į atvertas akis?
Kad skubantis praeivis
Į dugną nežiūrėtų,
O atvaizdas praplaukęs
Paliktų viltimi,
Ir baigtųsi vienatvė,
Netapus savimi.

Ar teks dar man,
Brangi šalele,
Tave į Laisvę palydėti,
Užrišti baltąją skarelę, –
Saugių kelionių palinkėti.
Laikykis širdyje,

Šalis, brangioji,
Daug priešų tu turi:
O savyje daugiausia.
Sesuo prieš brolių
Piestu stoja,
Kai šis jo žodžių nebegirdi, –
Prieš ją jis kalaviju užsimoja,
Ir liejas kraujas žalias ir raudonas,
Nudažo jis rudai ramiausias širdis
Ir buvęs savimi tylus artojas
Brangios seselės meilės žodžių nebegirdi.
Lietuviai, kur jūs keliaujate?!
Kur jūsų paskutinė stotelė?
Lietuviai, kodėl sau po kojomis šaunate?
Ar jums brangi sidabrinė kulkelė?!

Ciklas „Dangiški meilės sonetai“

Koks tu gražus, pavasari, esi,
Ir mano meilė šiltais žodžiais švyti.
Širdy pavasaris, –
Priartėji prie manęs,
Šalia eini,
Upeliai čiulba – vandeniniai paukščiai,
O debesys, kaip mano sodai dideli,
Aukštai įaugę į obelis ir kriaušes.
Baltom liemenėm,
Šilkiniais pasijonais mane paliečia iš toli,
Mėgina apsvaiginti,
Pasigrobtį skrydžiams ir darbams nuteisti.
Neatsisakau, – pavasaris širdy.
Už lango lapkritis lediniu lietumi barbena.

Ar aš tave myliu,
Žmogau brangusis?
Aš pamačiau tave svajonių sode,
Iliuzijom uždusus.
Pasižadėjau sekti paskui tave:
Kur eitum, kur keliautum,
Kur žiūrėtum, kuo džiaugstumeis,
Kuo paslapčia gerėtumeis,
Ar į mane tu nusispjautum?
Lemties apeiti negaliu.
Tave seniai aš myliu.
Kaip Dievas savo tvarinius myliu,
Nutilusius šimtais ar milijonais mylių.
Ką galima mylėti manyje?
Gal mano sapną?
O gal mano susikeltą vertę?
O gal save,
Kuris kaip atspindys esi
Prieš veidrodį stovėdamas
Ir įsimylėdamas save ne kartą.

Viskas banalu,
Ką jau žmogus sukūrė,
Ir ką sukurs, ką įvardins žmogus, –
Naujovės po kita sapnų kepure
Mėgins surasti savo vietą,
Kitą tvarką Žemėje jos kurs,
Ji kitokia įsivaizdavime tik bus.
Joje save pati įkalins ir įkalins čia kitus.
Toks nesikeičiantis žmogus,
Sugretinęs save su dievišku paveikslu.

P.S.

Esi tu mano Saulė begalinė, –
Šviesos dangus ir nerimo laukai.
Plauki manim savo šilta krūtine, –
Ir noksta mūsų sode rojaus obuoliai.
Iš nieko mes sukursim viską,
Apdovanosim meile vėl tave,
Ir tavo siela ryto rasa tviska, –
Esi laimingas savyje.
Perlauši kelią ir tolyn nueisi
Viena puse ir be draugų.
Ragausi gardų pažinimo vaisių,
Šlove alsuosi savyje.
Orkestras garbų maršą groja
Ne tau, o likusiom žvaigždėm,
Pasirinkai kelius Artojo, –
Dangaus kelius aukštom prasmėm.
Prisilieti prie žmogaus, –
Junti, kokia žmogaus platybė:
Išplaukia mariomis jisai
Ir kerinti širdies galybė, –
Lašais subėga tas žmogus
Į kosmoso ąsočius nebylius.
Ir kabo ant dangaus žmogus,
Ir laukia rojaus raktų, –
Dvasia poryt visam nubus,
Pajautus savo tikrą vertę.
Ir nebeliks daugiau žmogaus, –
Paliks tik jo platybė.

**Iliuzijos byrančios pirštais
nuo vieneto iki dešimties**

Kokias šiandieną vizijas pasirinksimė?
Gal žengiančios rytdienos linkui
Iš nugyventų trąšomis laukų?
Gal mokytojo, gainiojančio vėjus?
Prekeivių, kviečiančių
Prie gyvenimo niekučiais nukrautų stalų?
O gal be vizijų tušti praeisime?
Plazdens nuo mūsų muzika gaivi.
Savęs prie vizijų nebeprileisime, –
Be vizijų išplauks būtis vaiski!
Iliuzijos byrančios pirštais, –
Mes jas visas įvardijame:
Pirmoji, antroji, trečioji, ketvirtoji,
Penktoji, šeštoji, septintoji, aštuntoji,
Devintoji ir pagaliau, – dešimtoji, –
Mes nuo iliuzijų laisvi!
Didžioji tuštuma aplankė, –
Gelia dantį,
O horizontas stingsta kaip plati pradantė,
Už lūpų kaustanti žodžius:
„Didžioji tuštuma aplankė“, –
Graudi viešnia pabeldė į naujus namus.
Už stalo sėdasi plačiai, – dairos valgių, gėrimų,
O aš nuliūdusi į ją tuščiom akim žvelgiu:
„Didžioji tuštuma aplankė“.
Ji manyje dar kairiarankė.
Paspaudžiu dešiniąją jai iš mandagumo
Ir ištirpstu nuo paspaudimo malonumo.

Ciklas „Retrogradiniai širdies sonetai“

1.

O mano meile, – praėjai!
Ir nieko nebeliko!
Keli sužvarbę stagarai
Žvilgsniu aukštyn išstypo.
Kaip kalinys į ją žiūriu
Kvadratais suvarpytą.
Nejau nebuvo spindulių
Nušviečiančių ją rytui?
Tik vakarėjantys laukai,
Pribirę rausvo smėlio
Širdelę nupiešę aukštai, –
Į dangų pakylėjo.
Iš ten į meilę vėl žiūriu
Ir netikiu, kad buvo...
Sparnais skambiųjų vyturių
Ji sieloje ūkais pražuvo.

2.

Kiek jūsų daug.
Ir jūs visi šventi,
Prisilietę prie savęs, –
Save šventai mylėjote.
Nuo meilės sau
Šiandieną esat atleisti, –
Dievų ugnim į savo saulę
Su amžių vėjais skriejate.
Žiūriu ir aš į jus.
Švytėjimo linkiu,
Nepaliesiems Perkūno.

Aidu dusulys išplaukia iš manęs
Ir giliu širdies atsidūsėjimu
Pasileidžia per gimto sodžiaus
Lietumis išbalintą takelį.

3.

Gražiai tave aš išpaišysiu:
Vandens lelijom,
Žirginėliais ir medum.
Vėl užsimerksiu ir tave matysiu,
Artėjančią ir kylantį dangun.
O link tavęs
Auksinis mūsų takas, –
Jį grindėme diena dienon.
Dabar jis mums ugnim
Į sielos kraštą plakas
Su nuoskaudom,
Džiaugsmiais ir mūsų atminimais.
Meilės vyną išlaikytą amžiams
Skanaujame kartu ant mūs senos sofutės
Praėjusių jausmų viltingai išsiilgę,
Pirštais įsitvėrę už medinės
Ir nuo laiko sutrukinėjusios
Megztinio sagutės.

Teatro dieniai

Teatras:
Dramos su svečiais.
Šiandieną ką vaidinsime?
Ar būsim patys mes svečiai?

Ar dalią mes kitų už savą prisiimsime?

Vaivorykštės marga šviesa

Į sceną palydėjo,

O baimė tekstą sumaišyti

Širdim skausmu praėjo.

Vaidinam solo ir po du,

Būriu ant scenos šokam.

Gyvenimą gudriai kuriu, –

Save lemtim pranokstame.

Teatras:

Dramos be svečių, –

O gėlės jau nuvyto.

Skambutį scenon vėl girdžiu

Ir mano siela laime švyti!

Ciklas „Egzistenciniai Būties palytėjimai“

1.

Gali žemė

Po kojomis suskilti,

Užmesti kilpą – amžinai kankinti.

Gali stebėtis jos galiomis:

Įkalinti..., pasmerkti...

Gali širdimi jai atsimerkti –

Jos informacinius laukus protu sukurti,

Žmonijai taiką vėl išburti.

O išmėginus žodžių galią,

Mes galime ištrūkti iš Gajos valios.

Iš jos kerų galingų,

Iš jos versmių audringų,

Ir susikurti savo Kosmosą be stringų.
Tobulą – koks jis buvo nuo laiko pradžios.

2.

Po sueities kamuoja liūdesys,
Ištįsęs per lubas ir per grindis.
Jis gimė ir turės visus kankinti,
Kurie praeina gimdančia žeme.
Jis slaptą liaudžiai audžia mintį
Pakišęs po delčia, apsimeta:
Giliausiai miega, –
Dar greitai nenusis.
Kai kas sakys: „Tai padavimai.
Tai miegantis ilgam dangaus žmogus,
Pasklidęs po jo pakraščius gaivius, –
Dievulio dovana pirmoji“.
Išgėręs taurę balto vyno,
Tu savo lemtį pamatai,
Ir mėgini tu ją apeiti:
Ar ji gera? Ar tau blogai?
Bet pats savoj būty sukiesi
Kaip voverytė riedančiam rate.
Tokie tavieji žemiški vargai.
Tokia tava dalia.

3.

Dievuli,
Kaip dažnai aš nuo tavęs nutolstu.
Nuo savo sąžinės, –
Dangaus tiesos.
Nepasinaudoju tavo Tėviškuoju mostu
Pabūt arčiau tavęs, – save pažint tavuos delnuos.

4.

Nemoku suregzti žodžių gražių.
Kas mūsų kraštuose kalbėjo gražiai, –
Jų žodžiai vargdieniams atrodė nuobodžiai.
Pasiklausė, patylėjo ir nuėjo šalin išdidžiai.
Pasuko pasiklausyti ką jiems čiulba
Nuo amžių gimtieji sodžiai.

5.

Keista lemtis, – viskas atsilieka,
Pasaulis skyla, – nieko nebelieka.
Riba saldi šukuoja žemės plaukus,
O kosmosas juos pina į kasas,
Gyvenimo pusiaukelę įveikęs,
Pakyli į šventas dausas.
Ten Dievas tavo lemtį išbučiuoja, –
Švari kaip giedras vasaros dangus.
Sesės žvaigždės lemtį sakiniiais rikiuoja, –
Vėl esi mažutis vieškelio sūnus.
Renkiesi amžinas vertybes, –
Ne pelenus ant pirštų.
Jau tiršta žemei nuo tuščių kalbų
Ir nuo minčių be saiko tiršta.
Kelius mums parenka tėvai.
Jie įdeda į mus Visatos mokslus.
Vieniems atsiveria žvaigždžių takai,
Kitiems keliai įveikti savo pokštus.

6.

Gražu pas mus,
Bet reikia išnešti šiukšlių dėžes
Ir saulę vietoj liustros pakabinti.
Kampus nuo vėlių išvalyti,
Taip savo dalią prisiminti.
Nupiešti ją ant balto lapo.

Prikalti prie normalių žmonių
Danguje aukštai.
Papuošti mūsų langus žvaigždėmis, –
Klevo lapais, nesvarbu, –
Senokai šitie lapai paliesti šalną.
O kvapas? Rudeninis kvapas –
Auksinės vasaros pilkoji užmarštis.

7.

Taip greitai lapkritis atėjo
Su savo praeitim.
Šalta viltim jis man kvepėjo,
Viliojo trumpam pabūti ateitim.
Ta ateitis man nepatiko, –
Jai nugarą aš atsukau.
Lapkritis namo išėjo.
Jo memuarus naktimis skaitau.

8.

Aš tik melstis už save galiu,
Kad galėčiau amžinai gyventi
Virš supilkėjusių žmonių minių,
O gyvenimas man būtų marga šventė.
Šaltoji ašara suskaldo mano veidą
Į du tarpeklius, šildomus akių ugnies.
Vienam šypsausi viduje neperdalinta,
Kitam save šaltu žvilgsniu vejuos.
Ir pagaliau sujungiu aš savuosius veidus
Raukšlės kalnagūbriu gubriu.
Be kojų užsiruopščiu mintim aukštai.
Manieji Andai tarp akių
Raukšlių kalnagubriu paglosto žemės veidą,
Ir verias prieš mane
Bedugnėm..., pakilimais... klausimais:
„Ką aš ant Gajos veido šitiek šviesmečių veikiu?“

9.

Graži diena –
Saulė vėl aplankė
Išbirdama ugnim
Ant rankų..., veido...
Ant plaukų.
Dairaus aplinkui, –
Perkūnas nesitranko, –
Širdy kasdieniškai jauku.
Neturime kitiems ką pasakyti
Balsu apie save, –
Kalbėjimą apie kitus išleidžiame į šviesą.
Viliamės joje sutikti ir save, –
Prasibrauti prie savęs per apanglėjusius
Nepasitikėjimo savim miškus –
Prakirsti plačią provežą ir pravažiuoti
Savo ego mašina.
Be aštresnio kirvio – darbas be pergalės:
Viso labo tik skambus noras
Atbukusio kirvio kirčiais nugalėti svetimą mišką.

10.

Tu nežinai kada išeisi, –
Kada tave pakvies.
Ar būsi jau subrendęs vaisius
Motutės Obelies?
O gal dar žalias –
Netikėtai užkritęs,
Ant praeinančiojo sodu
Aštraus peties,
Nepasiklausus, ar ši vieta tavoji? –
Ar ji tavos lemties?
Ar galima ant jos užkristi

Ir taip keliaut toliau? –
Už savo sodo šviesmečiais nuklysti.
Gal sodininko kitam seniai ji paskirta? –
Gal nereikėtų taip žemai tau nusiristi. –
Netapti kovai su sodininku
Pasirengusia susidorot svita,
Kėsinantis į jo naktimis ir
Dienomis brandintą
Žydinčios būties derlių.

P. S.

Kažkas poeziją sukurs.
Ji savo žodžiais nuaidės
Į mano širdį iš eiles
Sukūrusios tavos širdies.

Ciklas „Pasivaikščiojai pirmyn ir atgal“

Įvadas

Kai panorėsi sužinoti kas esi,
Prireiks tau ilgo laiko.
Atrodys, kad drąsus esi.
Bet baimės stangrios rankos
Varžtais laiko.
Pasuksi kaklą dešinėn, –
Aukščiausias Ego stovi.
Nežinomybė kairėje
Tau nerimą atstoja.
Plukdo dienos įvykių upelį
Į tave – tau kojas numazgoja.
Išjoja iš tavęs audra,
Perklupdyti tave ji

Be žodžių įsipareigoja.
Ir klasėje pirmoj esi
Šiek tiek nelaimių išsigandęs,
Ausis pastatęs į mokyklinę lentą
Mokinio žvilgsniu kiaurai žvelgi,
Pirmoji pamoka – tau šventė:
„Mokinsimės pažinti raides.
Iš jų prasideda diena
Ir gęsta vakaro šviesa,
Išrengusi iki nuogumo dvasią“, –
Mokytojas garsiai kartoja,
Mintis tavas užklojo nemiga,
Jei abėcėlė netikra,
Su tavo eiliškumu prasilenkia,
Šviesa... tamsa... už kampo
Suodžiais trenkia.
Užvaldžius kūniškumui tu tampi
Puškuojančiu į prarajas garvežiu
Iš balų geležies rausvos rūdos.
Surūdiję bėgiai patys tave į žemę tempia
Prie ne savo išminties krūvos, –
Nudardi į svetimą garažą
Ir susirenki ten tau paliktą veltui gražą.
Pragaro mašina suveikia, –
Keliai pasibaigia, bet laikas veikia:
Užgęsta ilgos kelionės
Link savęs šviesoforas, –
Jis reguliuojamas raidžių.
Gyvenimas užgęsta,
Bet tavo traškantį buvimą vis girdžiu.
Vis slankioji išalkęs

Po Pažinimui išsikerojusiu medžiu, –
Amžiams užsitęsusios tavo dienos
Ir tavo naktys, neišmokus pažinti
Nežemiškų savos šaknies spalvų.
Maniau, – įkvėpsi tu mane
Žilais plaukais,
Žvilgsniu aukščiausio mėlio. –
Ilgai žiūrėjau į tave
Ir savo meile tavo meilę tvėriau.
Nusimezgiau tyrus sapnus,
Iš jų pasisiūvau suknelę,
Vainiką iš dangaus žvaigždžių
Tyli būtis į akį veria.
Tokia suaugusių dalia, –
Sau tiesą žemėj išpažinti,
Susibėgioti su malda
Ir praeitį dainom priminti.

1.

Mokyklų mokyklos –
Karma didžioji.
Matai: žmonės eina ratu.
Prie vieno ratelio
Porelė sustojo
Ir gimsta vaikučiai net du.
Geltoni..., raudoni..., juodi ir mėlyni,
Tarp jų ir baltą matau.
Dabar mus žemelė – jų gadynė.
Aš pasakas jiems paskaitau.

2.

Paviršius, o
Noris panerti

Į pragaro centrą.
Tenai tavo kūną
Paliestų žalčiai.
Kartai atsirastum
Liuciferio soduose, –
Akis apraizgytų
Ugnies kamuoliai,
Įsiveržtų į sielą lengvai.
Virš galvos trapi
Liuciferio karūna, –
Toks gyvenimas
Būtų jo valdose
Su gelmėn ir
Paviršiais ant rankų,
O gelmėse
Pragaro perkūnai
Audrom trankos.
Vienas po kito puslapiai verčiasi.
Žodžiai sustingę, mintys raukšlėtos
Veja per sapną save į tvenkinį,
Kabina ant kaklo girnas skylėtas, –
Jos tempia į dugną, –
Niekas iš pašalies gražbylostėmis
Nuo mirtino poelgio neatkalbinėja:
„Skandinkis į sveikatą“, – varnas krankia.
Niekas ant kranto tavęs nepasigenda,
Neduoda skelbimo visuotinei paieškai,
Nekelia būtinybės Valstybinei rentai, –
Džiaugiasi, – nereikės išmokų laidotuvėms,
Užteks ramaus paviršinio vandens
Pasišokinėjimo toli nuo tavęs gyvenančio

Artimo giminaičio veidaknygėje.
Bet išgins tave po šalį pakeliauti
Didžioji tavo karma.
Sutikti tau draugus ir priešus palinkės
Iš dūmais apsmilkytos praeities.
Vieniems palieps tau kojas išbučiuoti,
Kitiems prispjauti į tavas grakščias akis tirštai.
Sėdėsi ant kelmelio, apsvarstysi šaltą pavedimą:
Norėsi palinkėti sau šiltesnės lemties.
Tokia paini ta žmogiškoji karma,
Kai nebenori gimti žemėje daugiau.
Ir žadėsi sau sėdėdamas sofutėje:
Nemanyk, – jau nieko daugiau
Nebesukursiu.
Nebebūsiu daugiau aukštumoje.
Turiu dar jėgų ir šviesa jus išbursiu
Ir nulėksiu dievaičių taku.
Sidabriniai keliai surenka pėdas.
Jas nuprausia gaivaisiais žiedais.
Pasižiūri į pėdas akimis pelėdos –
Pasidaro truputį klaiku.
Aukso bangos žingsnius į rankas vėl meta
Ir sparnai vietoje kojų eiklių,
Vėl gimsti tu saviems amžinąja visata, –
Nuplasnoji savuoju taku.

3.

Retorikos menas.
Apie ką mes kalbėsime?
Kryptingai kalbėsenai
Mes atsidėsime.
Prisiminsime paukščius, –

Jų balsus skardingus.
Pavartysime foliantus, –
Jų lapus išmintingus,
Ir išdėstysime kalbą
Išmintim begaline,
Pasiklausys jos mūsų liaudis, –
Išsiskirstys nusiminus:
Negirdėjo tiesos,
Paveldėtos su motinos pienu,
Nepajuto iškalbingųjų
Širdies jaukumo.
P.S. Neieškokite čia išminties.
Išmintis jūsų čia nepalies.
Ji ne jums čia išsakyta.
Ji ne jums čia perskaityta.

Artojos išpažintis

Pabeldžiate, –
Atidarau duris
Ir tyliai prie jų stoviu
Bežadė, nekviečianti užeit vidun, –
Esu valstietė iš šeimos artojų.
Salono jokio neturiu –
Juoda nuo dūmų gryčia, –
Visai ji nekvepia seklyčia.
Ilgas suolas – siauras gultas, –
Kietas be kaldros.
O vietoje vaišių – sena duona
Iš šventosios Agotos šventės
Alkanam rytojui parsinešta
Ir nuo akių aukštai lentynoje, –

Kamputy giliausiai užkišta.
Pasibeldžiate, – ar atidaryti?
Hamletiškas ledinis klausimas
Su atsakymais šaltais.
Atsakymas: „Neatidaryti.
Namai ne jūsų skoniui, –
Ne su jūsų laikiniais džiaugsmais“.

Statistinis XXI a. Moteris portretas

Darbai, kuriuos aš dirbu –
Nematomi, žyli.
Apie juos niekas nieko nežino.
Apie juos ir pati ne ką žinau.
Plakatais apkabinėta
Gyvenimo vitrina.
Už juos penki
Sunkiai auklėjami
Murzini vaikai stovi, –
Daugiavaikė vieniša motina esu:
Valdiški maži pašalpų pinigai,
Padėvėti rūbai, sunešiotos šlepetės,
Nedažyti nudiržę plaukai, –
Statistinės XXI-ojo amžiaus
Moters portretas Marijos žemės
Tolimame užkampyje.

Neiškrypęs tiesos stuburas

Kiekvienas su savom tiesom
Į mano namą trankiai beldžias.
Prašo atverti sienas, atlapoti langus.
Prašau: užeikite, –
Susodinsiu aš prie savo stalo.
Vietoj vaišių pasidalinsiu savomis tiesomis.
Ar mano tiesos jūsų neprigavo?
Čia jos gimė – su tėvais gyveno.
Per aguonos grūdą nepaseno.
Ar jums patiks mano tiesos:
Šio namo šeimininkės?
Jose negyvenote, – jos svetimos:
Ne tų atodūsių..., ne tų spalvų.
Spalvos mūsųškos, –
Vėtrungių ant namo iškeltų.
Kiekvienas su savom tiesom
Apleidžia mūsų namą.
Užveriu sienas,
Užlipoju langus,
Ir mano tiesos su savim
Gyvens toliau be svetimų tiesų.

Kai manęs nebebus,vyturėliai čirens
Ir užmigusių dangų pažadins.
Pasėdėsi ramus ant kampuoto akmens, –
Prisiminsi mūsų vasarį:
Su pūgom, be pūgų, –
Šiltą žodį širdies, –
Iškaišysi juo pravirus langus,

Ir pabūsim kartu su savim.
Krustelėjimas kiekvienos minties
Iš bendros praeities bus
Didžiausias lašas palaimos,
Atskridęs iš margos praeities
Prie mūsų bendros dvasios
Palaiminto lango.

Kūrybingoji visų laikų žmonija

Kuria žmonės sau kelionę
Ir į pragarą, – į dangų,
Pasiėmę sau dejonę
Kaip paveikslą širdžiai brangų.
O galėtų nekeliauti, –
Tiek jau metų jie keliavo,
Atsisėstų ant sofutės,
Pagalvotų, kur keliavo.
Pasirinkę jie skaistykla,
Atsimintų kam gyveno.

Išaina mylimi draugai po vieną
Ar po du,
Nors lankė juos žydri sapnai, –
Regėjimai dausų.
Palikę pėdas po savęs, –
Kas kaip palikt mokėjo, –
Dabar keliauja jie aukštai,
Palaikomi nematomo tvėrėjo,
Ir vėl dangus gražus,
Vėl žybsi linksmos žvaigždės

Auksiniam... sidabriniam sūkury,
Nekaitina širdies –
Atrodo jos bereikšmės, –
Be sielą šildančios minties.

P. S. Išeinat jūs ir jūsų nebelieka, –
Kaskart mažiau dangaus šviesos,
Užgesę žiburiai dar rūksta, –
Nuskilę kibirkštėlės
Nuo dangiškos tiesos.

**Pavedimai poetui Liudvikui,
Mairionio ir Donizo Poškos premijos
paveldėtojai**

Pasilik dar su mumis,
O Liudvikai Didysis!
Iškeik tu mus visus
Iš dūšios kiek gali!
Nors taip nuliūdusius
Tu mus pralinksmink!
Pralinksmink dūmą išdūmojęs, –
Šaunus, kad toks esi,
Pas mus iš kaimo
Džiaugsmui atlapnojęs, –
Tavoj širdy pavasariai visi!

Pilaitiškė **Irena MACULEVIČ (Maculewicz)** entuziastinga paties garbiausio amžiaus Pilaitės poezijos pavasarių dalyvė ir jiems skirtų leidinių bendraautorė nuo 2008–ųjų. Nuo pat jaunystės iki šiol lankoma mūzų. Rašo eiles lenkų, rusų ir lietuvių kalbomis. Ji – bardė (bardas: kuriantis muziką pagal savo eiles ir dažnai pats jas atliekantis). Visą gyvenimą dirbo vokiečių kalbos mokytoja Latvijoje. Jos posmai publikuoti Daugpilio laikraštyje. Po Nepriklausomybės paskelbimo persikėlė gyventi į Lietuvą. Įsikūrė Pilaitėje. Bardės eilės, tapusios giesmėmis, amžinųjų vertybių, gyvenimo prasmės motyvais, skambėdavo keliose katalikiškose bažnytelėse, kuriose vargonavo virš dešimt metų. Pastaruoju metu, jei ne sūnus Česlovas, tai anūkai atlieka Irenos Maculevič kūrybą. Pasiklausyti anūkų: Natašos ir Artūro atliekamų Močiutės giesmių galima čia: <http://youtu.be/q4viYVPvKDU>.

Išganymas

1. Iš aukštybių Jis atėjo
Išgelbėti mus žemėje.
Jis mokė žmones priimti Meilę,
Dievo įsakymus pamilti.
2. Kaip Atpirkėjas mus nusidėjėlių
Už mus Jis priėmė tuos skaudžius skausmus,
Sukeltus kraujo ir baisiu žaizdų
Ir visa tai dėl mūsų nuodėmių.
3. Ir iki šios dienos Kristus dar kenčia
Už tos vargšus, kurie juo netiki,
Neina Jo tikrai šviesos keliu,
O tiesiai tik į pasmerkimą.
4. Tai sekime Kristumi, Jo šviesos keliu
Su tikrąja meile ir nuolankumu.
Šventas gyvenimas Dieviškoje meilėje.
Duos mums ramybę ir amžinybę.

Zbawienie

1. Z wysokości przybył Chrystus
na kulę ziemską zbawić lud.
Nauczał ludzi żyć w miłości
Wypełniać przykazania Boskie.
2. Jak Odkupiciel za biednych grzesznych
Został pogrążony w bólach ciężkich
Spowodowanych krwią i ranami
Które zadali grzechy świata.
3. I po dziś dzień Chrystus terpi boli
Za tych, którzy niedowierzają mu
Nie idą za nim drogą światłości
A czarną drogą na potępienie.
4. Idźmy za Chrystusem drogą światłości
Z prawdziwą miłością i ufnością
Która prowadzi nas do wieczności
Życia świętego w Boskiej miłości.

Неведомо какими бы ли бы мы

Muz. i sl.: Irena Maculewicz

1. Не - ве - до - мо ка - ки - ми бы - ли б мы,
2. Как мно - го раз бы - ли в о - пас - нос - ти,
3. Бла - го - да - рим те - бя за на - шу жизнь,

5

- ес - ли бы не бы - ло Те - бя Ии - сус Хрис - тос?
но каж - дый раз всех нас Ты о - хра - нял.
за все те бла - га, ко - то - ры - е нам дал.

9

- Ты на - ша ра - дость, свет на - шей ду - ши.

13

- Ты на - ша муд - рость, во - ля и лю - бовь.

O Dieve, koks gi būčiau aš?

O Dieve, koks gi, kur gi būčiau aš?

Jei ne malonė Tavojo Sūnaus

Priegiesmis:

Tu Jėzau džiaugsmas, tikėjimas, viltis.

Tu mano meilė, valia ir išmintis.

Dėkoju Viešpatie, kad su manim esi

Kad manyje tu Jėzus gyveni.

Неведомо какими бы ли бы мы

Muz. i sl.: Irena Maculewicz

1. Не - ве - до - мо ка - ки - ми бы - ли б мы,
2. Как мно - го раз бы - ли в о - пас - нос - ти,
3. Бла - го - да - рим те - бя за на - шу жизнь,

5

ес - ли бы не бы - ло Те - бя Ии - сус Хрис - тос?
но каж - дый раз всех нас Ты о - хра - нял.
за все те бла - га, ко - то - ры - е нам дал.

9

Ты на - ша ра - дость, свет на - шей ду - ши.

13

Ты на - ша муд - рость, во - ля и лю - бовь.

Pilaitiškis **Mindaugas PELECKIS** gimė Šiauliuose – žurnalistas, poetas, prozininkas, filosofas, religijotyrininkas, mitologijos ir šiuolaikinės muzikos tyrinėtojas, Kultūros žurnalo „Radikaliai“ (<http://www.radikaliai.lt>) įsteigėjas, kuriame vietos atsiranda ir literatūrai. Lietuvos rašytojų sąjungos narys nuo 2008 metų. Pirmąjį apsakymą „Šuns Vuikardako nuotyčiai“ parašė būdamas keturių su puse metų spausdintinėmis raidėmis, nes kitaip rašyti dar nemokėjo. Keturiolikos metų – pirmasis jauniausias knygos „Vienaragis“ autorius Lietuvoje. Vėliau pasirodė ne vienas prozos kūrinys ir bendraautorystėje su rašytoju ir poetu Algimantu Lyva. Mindaugas Peleckis keturių poezijos knygų autorius. Ketvirtoji „Kalbančios žuvys“ išleista 2021 metų vasaros pradžioje. Jis jau aštuntojo Pilaitės poezijos pavasariams skirto leidinio bendraautorius.

Nušvitę mikropasauliai

Sapnas apie žynę ir žynį (Beveik pasaka)

Skiriama Jai

tu girių paslaptis pažįsti

ir medžių kalbą supranti

juk tu miške nuo pat vaikystės

klaidžius vilkotakius randi

Coda / Egidijus Sipavičius, „Miškų dukra“, žodžiai – Stasio Anglickio (1905–1999)

I

— keistame sapne —

— ne girioje —

— ne vilkotakiuose —

II

— apsireiškė jam žynė —

— kuri netrukus išnyko —

— ir jis galvojo, kad ją amžiams prarado —

III

— ir buvo tai gal Paryžiuje —

— o gal Vietname —

— kam gi dabar tai svarbu —

IV

— jis negalėjo rasti sau vietos —

— ieškojo jos visur —

— bet žūties pėdsakų nerado —

V

— ir tada netikėtai ji vėl atsirado šalia —

— ir pasakė —

— žygy, ar visada būsi su manimi? —

Visa kūryba – dėžėje

I

— taip, ne skrybėlėje —

— ne Helgos kišenėje —

— o dėžėje —

II

— visas gyvenimas sapne —

— ne, ne budrume —

— o slėpime —

III

— visas išėjimas manyje —

— ne, ne tavyje —

— ir niekame kite —

IV

— visa sąmonė —

— tik sąmonėje —

— ir niekame kite —

V

— visa ši mantra – ne mantra ji —

— viskas yra niekis, ir niekis yra viskas —

— ir nebemąstyk apie tai —

Blizgios kolonos (Pririšimas krauju)

I

— blizgių kolonų salėj —

— susitepamos rankos —

— krauju —

II

— vienas pankas prieštarauja —

— mano lūpomis kalba Dievas —

— išleiskit laisvėn —

III

— iš štai mes pagaliau žinom —

— kaip žuvo Atlantida —

— akmens krito, krito —

IV

— baltas rokenrolas ant diktatoriaus kapo —

— pasveikins mus su dar vienu šimtgramiu —

— diktatoriaus laidotuvės, – kam jos nepatinka —

V

— o tada – tylą —

— užšalimas —

— nebekalbėjimas —

Mūšis už savo nirvaną

I

— sąmonės priemiesčiuose —

— nuožmiai kaunasi tiesa ir melas —

— sąsąmonė ir protas —

II

— virš miesto netrukdomi skraido kapričiai —

— tylūs, bežadžiai, pikti —

— kaip Saturnas, ryjantis savo vaikus —

III

— mes kaunamės už savo nirvaną —

— tą, kurios nebėra —

— ir be kurios nėra mūsų —

IV

— proto miegas gimdo priešus —

— ir tik laisvė gali nugalėti —

— juodąją saulę —

XV

— ką mes pasakysime savo ainiams —

— savo būsimuose atsiminimuose —

— jei nemokėsime pasirašyti savo vardu? —

Vėlės vėjyje

I

— vėlės vėjyje —

— kuria kvantinę gramatiką —

— piešia galaktoglifus —

II

— Pajautos slėnyje —

— iš užmaršos atgimsta —

— senoji civilizacija —

III

— Meistro sukurti kliedesiai —

— žiūrint į sieną —

— tampa vienintele realybe —

IV

— vėlės vėjyje vėl atgija —

— veda į mūšį vėl —

— vėtrosna —

V

— nesusapnuoti saulėtekiai —

— tampa vėliavomis —

— pakeliui į pergalę —

Lietaus karalija (nuplaus visus)

A

— lietaus karalija nuplaus visus —

— kažką nušluos nuo žemės paviršiaus —

— kažkam padės išgyventi —

E

— skaidrūs lašai —

— kris kaip didžiulės smiltys —

— trečiajame nuo saulės smėlio laikrodyje —

I

— vėl atėjusi pasaulio pabaiga —

— suvienys ir išskirs —

— savo nekintančiais veidrodžiais —

O

— gravitacijos bangų muzika —

— neleis mums palikti savo namų —

— ir atneš dar vieną atgimimą —

U

— išnyks bėdos, svajonės ir tikslai —

— visi kartu sėsime į kosminį laivą —

— kitoje planetoje mūsų jau laukia —

Tuščiažodžiai

I

— tuščiažmogių nutylimi tuščiažodžiai —

— tuščiaveidžiuose paveiksluose —

— be muzikos, bet ne tyloje —

II

— keliauti iš tuštumos į tuštumą —

— belaukiant vieversio —

— išsikepti šarką —

III

— beieškant lobių senuose malūnuose —

— ir donkichotų —

— senose kapinėse —

IV

— atsirėmus į Didžiąją Bukumo sieną —

— sudainuoti vienatvės himnus —

— kurių dar niekas neparašė —

LL

— ar auksas padės išvengti sidabro —

— ar tinginystė leis išvengti darbo —

— ar tušti žodžiai įgis svarbą? —

Dūžtantys indai

I

— dūžtantys indai —

— kapinių ilgesys —

— melancholija belapiuose medžiuose —

II

— varlės vaikas yra varlė —

— mes nepranokom savęs —

— ir net nesugebėjom gražiai susinaikinti —

III

— suskilęs pasaulis —

— įtrūkusios sienelės —

— jaukioj vazoj, kurioj laikinai apsigyvenom —

IV

— nekantrus batų trepsėjimas —
— liūtis apsemia miesto sodą —
— sulytas žvėris be vardo tupi ant suoliuko —

IIII

— kai ištiesiu tau ranką, eik su manimi —
— taip sakai man kaskart sapne —
— bet aš dar noriu gyventi —

Gentys (Stiklinių pučiamųjų orkestras)

I

— gentyse gimstam —
— viltyse nuskęstam —
— išmetame mielus paveikslėlius —

II

— mūsų gentys kariauja —
— nebepamena, dėl ko —
— ištriname jaukius prisiminimus —

III

— o kai vėl susitaikom —
— keičiam vienas kito įpročius —
— abėcėles, žargoną, skaičius —

IV

— svarbiausia – nevēluoti —
— nepamiršti šventų genčiai dalykų —
— nesimelsti svetimam Medžiui —

XV

— kai abi gentys pralaimi karą —
— išsitraukiame stiklinius pučiamuosius —
— mūsų orkestrą (trumpam) girdi visatos pakraščiai —

Detalėse niekas neslypi

I

— neatspėsiu tavo paslapčių —
— neatrasiu pirmųjų genų —
— neiššifruosiu pirmosios kalbos —

II

— negausiu bilieto į rojų —

— neatsisakysiu likti pragare —

— neieškosiu didžiojo sprogimo —

III

— nėra esmės detalėse —

— nėra vieningos visumos —

— nėra nieko, nieko nėra —

IIII

— dalinsiu savo laimę iš nulio —

— padalinsiu visą duoną paukščiams —

— anesteziją pasiliksiu pabaigai —

IIIII

— neišeisiu, nes dar neparėjau —

— neišmoksiu, nes nemoku raidžių versti žodžiais —

— tai, ką skaitote, tėra tylos natos —

Visos rodyklės rodo į nerimą

I

— visos rodyklės rodo į nerimą —

— statomas namas griūva, nekyla —

— bėgiai išnyksta tankioje žolėje —

II

— visos svajonės krenta į prarają —

— meilė, nemeilė, draugystė, pavasaris —

— virsta upeliais ir teka į jūrą —

III

— visi eilėraščiai tampa prognozėmis —

— kas mirė, kas gimė, kas atgims, nebėra svarbu —

— kaligrafijos džiunglėse ženklas tik gyvas —

IV

— visi sakiniai nebetampa vien tekstais —

— jie gyvena išdidų gyvenimą —

— tarp eilučių, tarp žodžių, tarp garsų ir klišėjų —

XV

— visas nerimas telpa smėlio laikrodyje —

— smiltys nevirsta QR kodais —

— byra be galo, – trankiai, triukšmingai —

Tegul skausmas palieka namus

I

— tegul skausmas palieka namus —

— tegul jis apvalo mus —

— ir iškeliauja į multivisatą —

II

— tegul skausmas nebeieško naujų namų —

— tegul atsitraukia iš pragaištingo pasaulio —

— ir tampa vėle —

III

— tegul skausmas supila mandalą —

— iš laukimo sekundžių smėlio —

— išbirusio iš kiauro laikrodžio —

IV

— tegul skausmas negrįžta, nedrįsta —

— ir nykte išnyksta —

— suvokdamas save kaip iliuziją —

V

— tegul viltis, meilė ir nerimas —

— nebekankina savo kerais —

— tegul skausmas palieka namus —

Netikiu

V

— netikiu —

— blogomis naujienomis —

— iš ryto —

IV

— žvalumu —

— be kavos —

— netikiu —

III

— mirtimi netikiu —

— ir gyvenimu —

— nė trupučio —

II

— netikiu netikėjimu —

— iliuzijomis netikiu —

— netikiu dogmomis —

I

— niekuo netikiu —

— galiausiai supratau —

— esu laisvas ir niekam neskolingas —

Siurprizas (Mikropasaulis)

I

— be siurprizo gyvent neįdomu —

— tegyvuoja siurprizas —

— tai geriau nei lauktas loterijos prizas —

II

— sparnais sumosuoja —

— vėl —

— viltis —

III

— didinamuoju stiklu —

— tiriu —

— vilties pasaulį —

IV

— jis tik atrodo mažas —

— bet maitina visą pasaulį —

— kaip stebuklingas duonos kepalėlis —

XV

— jis pagirdo, kai trošku —

— ateina kaip siurprizas —

— ir nebepalieka —

Darius Robertas PRANCKEVIČIUS gimė 1986 metais Trakuose, augo Vilniuje, Pilaitėje. Dvariono muzikos mokyklos filiale, muzikos mokykloje „Lyra“ mokėsi groti akordeonu, skambinti fortepijonu. Studijavo Vilniaus universitete verslo mokslus. Tapo roko grupės „Nakties Šešėliai“ vokalistu, gitaristu, dainų autoriumi. Daugelio muzikinių projektų dalyvis. Garso įrašų prodiuseris savo įkurtoje muzikos kompanijoje „Concert Field“. Savo muzika ir akomponavimu prisideda prie Pilaitės poezijos pavasarių šventiškos nuotaikos sukūrimo. Pirmą kartą skelbiamos jo įžvalgos, pamąstymai šiame pilaitiškame almanache.

Ką pasakyčiau savo brangiausiems, jei tektų mirti?

Neseniai įžengėme į 22-ąjį amžių. Gyvename apsupti technologijų bei galimybių: kuriame, keičiame, statome, džiaugiamės. Tačiau, kad ir kaip tobulai viskas atrodytų, gyvename ypač neramiais laikais. Regis, vakar pasaulį drebinusi Covid -19 pandemija buvo didžiausias rūpestis, kėlęs grėsmę mūsų išlikimui, o jau šiandien susiduriame ne tik su konvencinio, tačiau ir branduolinio karo grėsme.

2017-aisiais ilgesnį laiko tarpą pabuvęs užsienyje, kuomet grįžau į Lietuvą, prisiminiau vaikystę. Tais laikais, 90-aisiais, traukiniais, autobusais, o kartais ir mašina, kartu su tėvais, apsikrovę prekėmis, papildomai užsidirbti keliaudavome į Lenkiją iki pat Vokietijos sienos. Tuo metu ten tvyrojo tik tik nusileidusios geležinės uždangos atmosfera. Pajutau, kad ir ties mūsų kraštu vieną dieną ta uždanga gali imti ir nusileisti... Šito siaubo išvakarėse susimąstau: ko labiausiai bijo žmogus, – tas jam ir nutinka. Visai kaip mokykloj: gerai pasiruošei lietuvių kalbai, – tavęs nekviės, neišmokai Fizikos – štai jau ir stovi prie lentos... Kita vertus, jei mokykloj tau lengvai sekas anglų ar lietuvių kalba, juk negrausi tų knygų ištisus vakarus, bet vargsi prie matematikos ar fizikos, kuri tau sunkiau sekas. Taip ir Dievas, turėdamas didelį humoro jausmą, vis daugiau ir daugiau siunčia galimybių, kad nustotume bijoti to, ko nemokam ir pradėtume drąsiau bendrauti su fizikos ir matematikos mokytoju. Juk geram mokytojui patinka, kai jam užduodami klausimai.

Neseniai, Vasario 16-ąją, bėgdamas į autobusą paslydau ant plikledžio ir susilaužiau ranką. Gavau daug laiko apmąstymams. Visi mes gauname ženklus, deja dažnai jų nepastebim. Kokie gi tie ženklai? Kaip meškeriotojas prieš žvejybą laukia orų prognozės, taip žmogus iš visatos ieško ženklų, kad galėtų numatyti veiksmų planą. Viena vertus retam kam patinka užminti ir vėl užminti ant to pačio grėblio. Tačiau argi ne būtent taip ir vyksta mokymasis? Tiesa, yra tam tikri „apėjimo būdai“, kuriuos taip pat kasdien mums siunčia visata. Pavyzdžiui, pasako rašto žodžiais, filmu ar draugo patarimu. Jeigu supratai ir pakoregavai savo kelią – gerai. Jei nepastebėjai – duoda pamatyti situaciją, kuri tavęs laukia iš šono (kaip eismo įvykio liudininkui), na, o tam, kuris klauso, bet negirdi, žiūri, bet nemato – duoda visa tai patirti savu kailiu. Taigi, vaikštinėjant su perrišta dešine ranka supratau, kad tas, kuris labiausiai bijo mirti, tas, kuris labiausiai iš visų saugosi, stato tvoras ir pilis (ar didžiulius „popietės“ stalus, kad artimieji nepasmaugtų), labiausiai iš visų bijo susitikimo su Dievu. Dėl to eina, krenta, bet negirdi, klumpa, bet nemato ir šitaip tampa blogio pranašu vieniems, nelaimės pavzdžiu kitiems ir baisia tragedija tretiems. Betgi šitaip kiekviename žingsnyje su kiekvienu mūsų Dievas kalba. Savaitę prieš įvykį, kuomet susilaužiau ranką, prisimenu autobusų vairuotojus, sustojant, atidarant duris ir vienas kitam pranešant, jog ant kalno ryte plikledis, kitą savaitę susapnuoju, kad slystu, o mano tvarkingi seneliai išpėja pasisaugoti, bet vis tiek trečiąją bėgu manydamas suspėsiąs į autobusą, kuris jau nuvažiuoja... Ir štai slystu ir gaunu laiko pamąstyti...

Žvelgiant giliau į didžiausias savo baimes, įmant situaciją ir hipotetiškai įsivaizduojant, kas blogiausia galėtų atsitikti, prieinama prie to pačio bendrojo vardiklio: kiekvienas žmogus ieško nusiramavimo. Dalykus, su kuriais nesam susitaikę, pavyzdžiui, baimę būti paliktam, užkemsam kiekvienas savaip – vieni prisivalgo, kiti prisiziūri filmų, tretį prisikaupia turtą, ketvirtį įsikimba į žmones, priklausomybes, o gal apsistato bunkeriais, ginklais ir begale kitų dalykų. Bet kyla klausimas kas „blogą“ žmogų visgi stabdo nuo visiškų anarchijos darbų? Pavyzdžiui, jei nėra pragaro, tada einu prisigrobiu ko noriu, darau ką noriu, pagyvenu kaip lordas, o kai viskas nusibosta – nusišunu ir baigta. Betgi istorija byloja, kad **neviskas** taip paprasta. Kuomet jau seniai buvo aišku, kad karas pralaimėtas ir slėptis nėra kur, Hitleris su savo sėbrais (įskaitant ir nekaltus vaikus), neturėdami kitos išeities, mirties piliules išgėrė tik sąjungininkams kareiviškais batais beldžiantis į jo bunkerio lubas. Nors ir nebuvo tikintis (bent jau į gyvąjį krikščioniškąjį Dievą tai tikrai), matomai visgi labai bijojo, kas laukia už tos amžinybės ribos. O tos minties vengė kaip velnias kryžiaus... Žodžiu, kuo daugiau „esi prisidirbęs“ – tuo labiau bijai mirties. O valdovai, kurie dar jiems gyviems esant, nuoširdžiai galvojo apie savo amžinojo poilsio vietą, įprastai minimi geru žodžiu. Rašo, ten – pragare, bus ugnis ir dantų griežimas. Bet kai pagalvoji, didžiausia ugnimi juk deginame save iš vidaus: norėsi nusiraminti, norėsi valgyt, bet nebus kur dėti maisto, norėsi pasislėpt už sienų, bet namų nebus, norėsi nuo visko pabėgti mylimojo glėbyje, bet nebus kūno, bandysi kaltės jausmą kompensuoti darbais ar pinigais, – niekam jų nereikės, galų gale pasikart sugalvosi – tai nebus gerklės ir šitaip visą amžinybę... Nebus kūno – nebus ir laiko. Juk viskas laikina, kas material, o laikas yra riba, turinti pradžią ir pabaigą. Sakoma, yra du kančios tipai: kūniška ir dvasinė. Nepakeliamą kūnišką kančią galima numalšinti vaistais, o ką daryti kuomet apninka nepakeliamą dvasinę?

Vaikstant staiga kilo toks supratimas: tai jei tu jau mirei, jau įsivaizdavai blogiausią kas galėjo atsitikti iš tos situacijos kurioje esi, – patekai į pragarą, bet iš tikrųjų tu dar ne ten. Tu dar gyvas, tavo kūnas dar gyvas, esi čia ir dabar ir dar gali gali pakeisti savo kelio vektorius, – tu jau nebebijai mirties. Vadinasi, jau čia ir dabar vaikštai su Dievu. Tereik norėt su Juo susitikti.

P. S. Tiems, kas paskutinę frazę suprato neteisingai, pavyzdys iš žymaus aktoriaus *Alain Delon* gyvenimo. Nugyvenęs populiarios kino žvaigždės gyvenimą, būdamas 86-erių metų ir vis dar pakankamai geros fizinės būklės, žmogus skundžiasi, kad šalies įstatymai jam neleidžia įvykdyti eutanazijos. Žmona mirė, sveikata nebe ta, pasidarė liūdna gyventi... Tai žinokit, jau šitos laisvės niekas iš jūsų neatėmė ir niekada neatims. Yra begalė būdų tai padaryti čia ir dabar ir nieko neklausus. Betgi kam tada prašyt leidimo iš visos Tautos? Kad išleistų eutanazijos įstatymą... Atsakymas aiškus: o gal kažkas už tos ribos tave sutiks, – ką jam pasakysi? Man leido..?

Pilaitiškė **Vanda SAKALAUSKIENĖ** studijavusi geofiziką Maskvoje, Lietuvoje savo akiratį praplėtė pozityvioje psichologijoje, meno filosofijoje ir teorijoje. Ji taip pat ir keramikė (jos skulptūrėlių nuotraukomis pasipuošė šis almanchas), ne vienerius metus mokiusi vaikus šio meno. Vanda Sakalauskienė beveik visuose Pilaitės poezijos pavasariuose ir vakaronėse savo posmus išdainuoja. Nemažai dainų pagal jos pačios rusiškai surimuotus posmus. Taigi ji bardė bei į Pilaitės himną pretenduojančių eilių ir muzikos autorė (himnas atliekamas pritariant sūnui Jonui Sakalauskui, Vokalinės grupės „El fuego“ nariui – nuo 2018–ųjų paskirtas eiti LNOBT generalinio direktoriaus pareigas) – čia: <http://www.youtube.com/watch?v=VDUDeKdloFs>).

Skulptūra ©Vanda Sakalauskienė

O už lango saulėlydis gėsta
Tarsi sužeista gulbė prūde.
O melodija gimtojo krašto –
Tu viena dar paguodi mane.

Ežere tyliai nendrė niūniuoja,
Vėjas žvaigždę į pušį įkels.
Gal ne šiandien, galbūt tik rytoj dar
Man vienatvė širdin pasibels.

Skulptūra ©Vanda Sakalauskienė

Tas miestas man jau svetimas
Ta gatvė man jau svetima –
Aš nieko čia neradau,
Nors laukiau, nors šaukiau –
Liko tiktai neviltis juoda.

Niekada nesugrįš daugiau
Tų dienų svaigulys –
Nei džiugesys,
Nei ilgesys,
Ilgesinga aušra,
Nerami sutema
Nesugrįš niekada.

Per kietą gruodą bėgsiu aš.
Vasaros aidą šaukdama –
Tvyro tiktai liūdesys
Šalto lietaus debesys,
O pilkame ežere rauda nendrė.

Niekada nesugrįš daugiau...

Skulptūra ©Vanda Sakalauskienė

Jau šalna sidabriniais keliais mane vedasi.
Išeinu tarp miškų ir laukų vėl tavęs nesuradusi –
Atsiliepk aidu tolių melsvų neprišauktasai.
Pamojuok nuo pilkų aukštumų nesulauktasai.

Kai pakibus migla virš laukų supsis vėjuose
Ir bekrastė pūga išsiskleis – būsiu išėjusi,
Iš vilčių prarastų tau vainiką nupinsiu
Ir gelmėj užmaršties vandenų paskandinsiu...

Skulptūra ©Vanda Sakalauskienė

Šiandien išeisiu iš čia jau išeisiu negrįždama.
Šiandien aš sau jau tapau svetima, nepažįstama.
Kelias dulkėtas po kojomis rangos, viniojasi.
Kviečia kažkur, bet tik jau ne mane ne mane.
O lemtie, ko piktai kvatojiesi?
Ko žarstai žarijas po kojomis?
Juk ir taip šalti ilgesio pirštai
Graudžiai virpina širdies stygas.
Tamsūs šešėliai ilgi man po kojomis klojasi –
Raudu žaros kruvinos pakrašty atsistojusi,
O neatplauk, neatslink netekties tamsus debesie!
Saulės begėstančios spindulį mažą palik!
Dar palik man žvaigždžių plevenimą,
Dar palik meilę ir gyvenimą!
Pasiimk tiktai mano ilgesį.
Lai iškris žemėn jis lietumi...

Rūta SUCHODOLSKYTĖ, vis labiau **NENIŠKIENĖ**, gimusi 1979 m. vieniemyje prie Trakų, gyvenusi Pilaitėje penkerius metus, o štai jau dvejus metus uošvijoje – Anykščių rajono Svėdasų miestelyje. Įsidarbinau bibliotekininke, sukuriuoju tarp renginių, žmonių ir knygų, semiuosiu ežero ir pušynų gaivos, Vaižganto dvasios...

Du–alėjimai

2022

Ką tik prasidėjo, iš Knygų mugės skambinu bendraklasei, kartu verkiame dėl susprogdinto darželio, ji laukia pabėgėlės, kurią priglauš namuose. Įsigyju du gervės sparnus – Ievos Rudžianskaitės „Iš gervių“, o literatūros kritikas poetas Tomas Vyšniauskas man primena į už stiklo praeinantį Marių Pulkauninką, su kuriuo kadais lankėme alpinizmo mokyklą. Laukiu bičiulės Liubos, savo sūnų pavadinusios mano sūnaus vardu. Parsinešu Meilės Kudarauskaitės eilių knygą ir padovanoju ją autorės buvusiai studentei, o ir pati irgi kaidais mokiausi kalbėjimo meno... Kaip gausu ryšių, gijų, atspindžių, sutapimų. Teksto ir vaizdo priešpriešoje – dualėjimų...

Knygų mugėje

atsiduriu
tarp dviejų
sparnų
juk pati
atsakiau
į klausimą
esu kūnas
pamatau vyriškį
ir jo antrininką
už stiklo
beveik tuo
pat metu
nesvarbu
kad literatūra
su miškotvarka
galbūt nesusijusi
juos abu sieja
tie patys kalnai

kuriais kopinėj(a)u.
Valgykloje
prakalbina
leidėjas mano
vyro vardu
pažįstamas
iš tų laikų
kai dar buvau
netekėjusi.
Užsisakau Kijevo
kotletą
o kitą dieną
nusiperku
putino sulčių
skrandis
vis dar virškina
karą.
Rytoj laukia
pasimatymas su Liubov'e
tarp dviejų Konstantinų...
Meilės knygą padovanoju
dainininkei
eiles dėstytojos
kuri liepė
merginoms segėti
sijonus.
Gera, kad po du
ir kuo mažiau
priešais

atspindys daug švelnesnis
už kontrasto kariuomenę.

Jaučiu žvėrį

Aš jaučiu
slankiojant žvėrį

jis toks piktas
ir neramus.

Galbūt šiandien
per daug gėrė
galbūt kraujas
priplūs nasrus.

Jo nebijo nauji
pasauliai
aplinka jam
pavaldi

jis netgi gali
uždengti saulę
letena juoda ir slidi.

Aš užuodžiu
sierą ir dūmus
tamsoje šnopuoja jisai
sudaužęs tyro krištolo
rūmus
staugia ir kaukia
alsiai.

Aš girdžiu
krebždant žvėrį

nagais rakinant
duris
netgi speigo
alkanos katės
jo nesugebės išvyt.
Aš nenoriu ragauti
jo duonos
iš pelynų keptos
karčių
nebegersiu jo
drumzlino vyno
jį uždengsiu
šulinyje dangčiu.
Kaip man išvyti žvėrį
atgrasinti nuo sielų tyrų?
Nudirti jo kailį storą
maitą primušt botagu?
Susprogs kraujagyslės gličios
ir nukris nuo kaulų mėsa
man žvėries visai negaila
jį nukauna mergaitė basa.
Turi angelo sparną lengvą
tvirtą ranką
mažutę visai
beria žemuoges
kvapnias iš skraito
dega ugnimi
akyse žaibai.

Užtenka tik vieno plyksnio
ir žemuogių krušos
ir kuriasi visata nuo dygsnio
iš švelnios medžiagos.

Mums nereikia
nugalėti žvėriškumo
tik palikti
jį supūt vienuoj
o vienatvė kartesnė
už dūmą
pasmaugia
nuodėmę
baimės kovoj.

Tas jausmas

tas jausmas
vėl aplankė
jo neįmanoma
(nepa)pakartoti
toks švelnus
dvelksmas
ir kvapas
obuolio
sunokusio
ir balsas
muzika

ir stygos
kažkur
už nugaros
Velykos
riteris
vandens
kardai.
Tas jausmas
vėl aplankė
jo neįmanoma
neišduoti
yra arba nėra
jauti ir negali
sustoti.
Nepavaldus
raidžių eilėms
ar potėpiui
gal skambesiui
pavaldus sparnuotam?
Tas jausmas vėl aplankė
jis trumpas
jis kūrybinis svaigimas
kada jauties lyg karalaitė
ant šerkšno gijos parimusi.
Tas jausmas vėl aplankė
galbūt visai ne mano
tik dovana
ataidinti

apsupta
pušų ošimo
stygų gausmo
ir žodžio paprasto
tarytumei patsai
likimas
tas jausmas
nesugaunamas visai
galugerkly užkimęs
...tas seniai užmirštas
sklendimas...

Nauji metai

*Kai beldi į išorę, o atsiliepia iš vidaus, vadinasi,
kažką pas save jau įsileidai.*

Aš beldžiu
iš vidaus
į išorę
matau
kad tu
už lango
iškeliavęs
(gal net
ir už dviejų
langų)
o tu atsiliepi

visai ne ten
kur aš
tavęs ieškojau
už sienos
jau sapnuoji
savo skausmą
vis nesibaigiantį
tavy
ir nuoskaudą
lyg nukirstą šaką...
O mes supratę
kad esame kartu
nors ir skirtų sienos
ragaujam kas saldu
myluojamės
lakstome aplinkui
stalą...
Prabėgo tos akimirkos
kurias norėtumei
išsaugoti
puodelyje arbatos:
nauji laikai,
pasaulis
naujas,
Nauji metai...

Mėnulis glosto
plaukus
liauna žilvičio
šakele
tu nesvajok
nuplaukus
ne tavo čia
dalia
ne tavo meškos
taigos
tu visada kitur
kur eitum
benueitum
mokėtumei
užburt.
Akių tavųjų
mėnesiena
keista ir
paslaptinga
žaluma
lyg ežero
undinė
vandenio
akyse.

Jonas ŠARLAUSKAS gamtos mokslų daktaras. Studentavimo laikais įsijungė į Vilniaus universitete veikusio fantastinės kūrybos klubo „Dorado“, įsisteigusio 1979 m. veiklą. Ne vieno Pilaitės poezijos pavasariui skirtą almanacho bendraautorius. Juose dalinasi eilėmis ir miniatiūromis.

Savanos karalienės pergalė

Smarkiai išptryptoje gelsvoje savanos žolėje gulėjo išmėtytos šešios ietys. Vienos medinį kotą prispaudusi letena tingiai graužė stambi liūtė. Nuo jo tebesklido žmogaus kvapas. Tai jai priminė kaip anksti rytą ietimis ginkluoti beduinai apsupo jos irštvą su mažais liūtukais ir mėgino juos pagrobti. Liūtė netoliese medžiojo. Išgirdo išgąsdintų vaikų inkštimą. Pagauta įniršio, ji šuoliais pasileido namo ir klaikiai urgzdama puolė įsibrovėlius. Jiems pavyko pasprukti. Jos vikrumo ir drąsos dėka vaikai buvo išgelbėti nuo per ankstyvo atsiskyrimo. Susidūrimas su žmonėmis buvo sėkmingas. Žmonės išsigandę tokio reginio, bematant pasišalino. Greta irštvos gulėjo perverstas ir mirtinai sužalotas vienas iš beduinų arklių. Trys liūtukai, pamiršę ką tik juos ištikusią grėsmę, įnirtingai dorojo arklieną. Šalia jų, nedidelio krūmo pavėsyje, ilsėjosi nenugalima savanos karalienė. Ji retsykais pasivartaliodavo po karštą smėlį tarsi taip galėtų atsivėsinti, paskui snukį prispausdavo prie smėlio ir kantriai laukė, kada pasisotinę iki valiai vaikai užleis jai vietą prie arklienos.

Pilaitiškė **Lida TAMULEVIČIENĖ** – vieną ištikimesnių ir aktyvesnių pilaitiškų poezijos pavasarių dalyvių. Jos eilių galima aptikti ne tik Pilaitės giesmininkų posmų rinktinėse. Retsykiais savo poezija pasidalina ir Vilniaus universiteto Chemijos fakulteto, kurio bibliotekoje dirba, laikraštyje „Acetonas“. Lidos eilės paprastos, bet visada gyvastingos ir aktualios. Jos dažnai apie nepaprastą paprastą mūsų Lietuvos gyvenimą.

Teka vanduo iš rieškučių,

tarp pirštų sruvena.

Šlapia ranka palieti lūpas.

Stovi toks pilnas

ir be nieko...

Tik upė pro šalį,

Tik vanduo tarp pirštų.

Žodis kaip pienės pūkas,

žodis – nektaras saldus,

žodis kaip pievų ūkas,

žodis augina sparnus.

Žodis skaudus kaip kirtis,

žodis dilgus kaip ugnis,

žodis kaip kaimo svirtis,

kai pjaunama avis.

Žodis tai motinos vardas,

žodis – gimtoji kalba.

Žodis ne kartą tartas,

Užgimęs širdy

Lie – tu – va.

Kas skirta likimo, nuo to nepabėgsi.

Neskirta – niekaip negausi.

Kaip tiems žirgeliams ant stogo,

tarpukelėj tarp žemės ir dangaus.

Užkeikiu tave meilei,

gerumui užkeikiu,

kad širdimi pasvertum

kiekvieną savo darbą, žingsnį, žodį.

Juk meilės niekada per daug nebūna,

o gerumo vis maža ir maža.

Žodis ne vien tik ginklas,

bet dar ir tvarstis,

kasdienė duona ir saulė.

O darbas giliomis šaknimis

Ne tik po kojom, po visą pasaulį.

Jis jokiai valiai nepaklūsta,

Dar vakar Pilaitiškė (čia išgyveno apie 20 metų, o Vilniuje – 40 metų), šiandieną jau Aukštųjų Šančių, gimtojo Kauno gyventoją, **Dalia TARAILIENĖ** savo aktyvia visuomenine veikla, savanoryste karo krečiamai Ukrainai jungia dvi Lietuvos sostines ir savo plačia kūrybine veikla pildo poezijos ir teatro meno skrynią. Pagal išsilavinimą germanistė, tad meilė literatūrai neatsitiktinė. Jau išleistos pasakaitės vaikučiams ir trys poezijos knygos. Nuo 2006–ųjų metų aktyvi poezijos pavasarių Pilaitėje dalyvė, jiems skirtų leidinių bendraautorė ir nepakeičiama tokių švenčių vedėja. Ji taip pat po Vo „Pilaitės bendruomenė“ stogu gyvuojančio Liaudies teatro pastatymų scenarijų autorė ir režisierė. Vienas jų – epinė drama „Mano vardas LIETUVA“ su plačiais poetiniais interpais (prienama internete: <https://www.youtube.com/watch?v=Z2gZ-TeOaic>), 2016 metais su vertimu į rusų kalbą rodyta Chersone (Ukrainoje) Tarptautiniame Taurijos Melpomenės profesionalių teatrų festivalyje.

(Aldonos Katilienės nuotraukoje: *Dalia Tarailienė Lietuvos vaidmenyje Chersono Mykolas Kulišo teatro scenoje*)

Beviltiška nuotaika

Kai karas aplinkui, nors negirdim sprogimų.
Nors nematom griuvėsių po kojom aplinkui,
Sudūžta svajonės, kurias mes turėjom,
Išnyksta viltys ilgai brandintos.

Ach, jei galėčiau, visus apkabinčiau,
Skausmą ir kančią giliai užkasčiau.
Kartu nueičiau į žalią girią,
Kuri mus amžiais nuo bėdų gynė.

Uždegčiau laužą, te jo kibirkštėlės
Mums šviesią viltį vėl sugrąžintų.
Skambi giesmelė čia lakštingėlės,
Vėl leistų sielai į kelią kilti.

Nors atsimerkus matau ne viską,
Vaizdus aptraukia pilka kasdienybė.
Nors ir ant lapų rytais rasa tviska,
Jausmai atbukę, vien banalybė...

Tikiu, išauš dar rytas viltingas,
Išgirsiu dainą, širdim sudainuotą.
Ir nepajusiu, kad kažko stinga...
Švęsiu gyvenimą! Dievui dėkosiu!

Chaoso sindromas

Išplėstos dienos, išplėsti metai,
Kaip kalendoriaus lapeliai nuo sienos.
Širdyje sausa, sielą taip gelia,
Jausmai atbunka ir liekam vienos...

Ir tiesias skaudžios prisiminimų pynės,
Nes laimės skonis jau seniai išblėso.
O horizonte vien tuščios plynės,
Išdegę erdvės, visai išvėsę...

Imu žvakelę, bandau uždegti,
Apšviesti kelią, o gal savo lemtį?
Bandau į rytdieną kažkaip pažvelgti
Ir pabandyt iš naujo gyventi...

Išplėstos dienos, beprasmis laikas,
Bejausmė siela ir tuščios viltys...
O, Dieve, duok man darkart pakilti
Ir sau gyvenimą susigrąžinti!

Nuplėstas laikas, nutrūkę stygos,
Daina skambėjus ir ta nutilus.
Prašau, prikelti, dar mano širdį.
Kad ji prabiltų naujai atgimus!

Nebemoku rašyti gražiai ir jausmingai.
Širdį užgulė skausmas, gal net ir ne savo?
Gyvenimas tapo visai beprasmingas...
Tik rytas ir vakaras, maldos prie stalo.

Maldos už taiką, maldos prieš karą,
Prašymas gelbėti, guosti, padėti...
Prašymas visa tai išverti iki galo,
Ir tik tikėti ir pasitikėti...

O juk pavasaris, sodai pražydo.
Bitės jau lanko pirmą žiedelį.
Gal atbudimas šis ir širdį pagydo,
Gal man ramybėn parodys jis kelią..?

*

*

*

PRISIMENAME jau išėjusius aktyviausius mūsų Pilaitės poezijos pavasarių bendraautorius ir jų kūrybą plačiau viešiname:

Netekome **Algirdo Justino VASERIO** (1937 06 08 – 2021–10–16, palaidotas Liepynės kapinėse, Vilniuje) – Klaipėdoje gimusio žemaičio, pilaitiško žurnalisto, prozaiko ir poeto,

daugelio Pilaitės poezijos pavasarių dalyvio ir jiems skirtų almanachų bendraatoriaus, intelektualios ir kūrybingos asmenybės. Buvo nacionalinės premijos laureato, literatūros klasiko Romualdo Granausko bendraklasis Mosėdžio vidurinėje mokykloje. Ilgiau nei 30 metų gyveno Šiauliuose. Darbavosi Šiaulių krašto laikraštyje. 1989 m. apsigyveno Vilniuje, 1991 m. – Pilaitėje, dirbo žurnalistu dienraštyje „Respublika“, teisėtvarkos ir teisėsaugos savaitraštyje „Sargyba“. Įsirengtame kabinete Imanuelio Kanto alėjos daugiabučio balkone spaudai parengė penkis romanus: „Kai verki – miegas neima“ (1997), „Glodijos gaisras“ (2000), „Antilopės šuolis“ (2002), „Kamanės sparnų vėjas“ (2005), „Apelsinas laštakai“ (2014), apsakymų rinkinį: „Pabėgimas iš vestuvių“ (2007), tris eilėraščių knygas: pirmąją „Vakarinio dangaus prakraštį“ (2010) išleido Vo „Pilaitės bendruomenė“; netrukus pasirodė

ir dar dvi eilėraščių knygos: „Pakeliui į Mosėdį“ (2014), „Dabarties sugeltas“ (2017). Jo eilės, apsakymai, publicistika spausdinta literatūros laikraščiuose ir žurnaluose, tokiuose kaip „Literatūra ir menas“, „Nemunas“, „Metai“. Jo kūryba pasirodė ir kitoje respublikos ir regionų spaudoje.

Viliamės, dar neišleistas Algirdo Justino Vaserio kūrybos palikimas, išskirtinis lietuviškų žodžių naujadarais, jo gyvenimo draugės, mūzos, pagalbininkės kūrybos sklaidoje, puikios lietuviško žodžio žinovės, ilgametės pedagogės anglistės Adelės pastangomis išvys dienos šviesą ir sulauks platesnio dėmesio.

Dėkojame poniai Adelei už šiam Pilaitės poezijos pavasario almanachui atrinktus ir patikėtus jau šviesios atminties Algirdo Justino Vaserio posmus.

P.S. Algirdas Justinas Vaseris labai retai gyvai pristatydavo savo kūrybą. Dalinamės nuoroda į Kristijono Donelaičio 300 metų gimimo sukakčiai skirtus jo skaitomus posmus Advento vakaronėje Pilaitės progimnazijoje: <https://www.youtube.com/watch?v=Kep0sSUhogA>

Sekminių kontrastai

Šią popietę, sūnau, išveski žmoną
Prie rugių. Susiėmę už rankų,
Apeikite lauką. Pasisotinkite
Būsimą duoną, derlingų metų
Viltimi. Santarvėn nuteikia
Ką tiktai išplaukėjusių rugių
Šviesus žalsvumas.
Dar rugiagėlės...

Neatmenu, tėve, kaip atrodo.
Kai nebesėjame rugių,
Kur ji tau bežydės, ta rugiagėlė.

Dar ir kaip žydės – vaizduotės
Laukai bekraščiai, ir jie dainoje
Pražysta vosilkom.

Iki valios laukais tais prisivaikštau,
Nė žingsnio neįstengdamas žengti.
Tuomi ir laimingas.

Su viščiukais

Vaikuti, ko gi tu krykštauji,
Gyvenimui kaip reikiant
Dar neatsimerkęs,
Ką tridieniuose viščiukuose matai?

Rankutėmis vėl lyg pagauti
Ką nori. Gal savo angelą sargą?
Atsistoti bandai – šlept ant grindų.

Bet tai niekis prieš tai,
Kas laukia, nors likimas
Palankiausias ištiktų –
Gyvenimas visai ne šilauogė.

Čia viskas taip jauna:
Išdavystėmis, senatve ir kitais
Sugedimais dar neprasmirdo.
Krykštauk, krykštauk... Jei neklustu,
Toji tavo sielos muzika
Dvelkia amžinybe.

Paguodos ilgesys

Noriu tėviškės saulėkaiton –
Daugiau neturiu kur traukti.
Jeigu ir visa giminė sulėktų,
Grožėtis tektų vien trauklapiais.

Ką bešienaučiau, ką ir kada bearčiau
Po dangum tuo pačiu debesėtu?
Kaimui tenka viską varge išvargti,
Kas ką besodintų ar sėtų.

Lemtis ne vien senoliais žaidė,
Praliedama netgi nekaltą kraują.
Tebešlapiuoja patirtos žaizdos,
Senąsias apgydžius, atsiveria naujos.

Jei pėdos mena dygias ražienas,
Širdis kad užmirštų, ko ir benorėt.
Kitaip gyventum, tegrįžta jaunos dienos...
Kur jau ten, tuo nelinkęs tikėt.

Kiek esi, kiek nesi išsilavinęs,
Žemės želmeniui svarbiau prierašumas.
Negali nesigirti savais negalavimais?
Ne vien kojų, tai ir dvasios raišumas.

Čia buvo namai – seniai nebėra,
Užmarštis beveik viską užžėlė.
Nors tu, dabartinė delčia, man būki gera,
Nuskaidrink šį vakarą vėlų.

Atkurtos valstybės šimtmetis

Pašlovinta darbais ir žodžiais –
Netveriu iš džiaugsmo.
Gyriaus ir išdidus atrodžiau:
Dar didesni užaugsimė.

Per stebuklą šalis išlaisvėjo,
Kaip nebūsime reiklūs.
Kas iškovota nepaleisime vėjais,
Apsiginsim prireikus.

Tu rūpestis mūsų nesenkantis...
Plušet dėl Tėvynės nėra per sunku,
Kai jaunatį žada delčia.
Sutinku:
Mes tylu tyliai senstame,
Bet ir likti norim
Per amžius čia.

Poezijos pavasaris

Šitas prie mikrofono lengvu
Paikiojimu atsipirko. Anas pasiblaškę
Audros padebesiais. Trečias tiesiog
Kvailiones už tikrą pinigą prakišo,
Kol pelytė iš po šluotos
Su eilėraščiu „Ieškančiai savęs“ išbėgo:

Žiburiuoja prasmė žodyje kiekvienam.

Ir užtilom iškart suklusę,
Belaisviais tapome negirdėto, mąslaus
Iš moksleivės lūpų, kurios ten
Klasės rajono mokykloje.

Nereikia nė sakyti, kad per
Dvasingą jos stilių pajutome kažką
Tokio, ko taip lengvai ir neįvardysi.

Širdy giedra, nuostabu:
Nušluostė štai nosį paauglė
Laureatams visiems.

Nelabai ir tegaila jų:
Pajuskite savo menką didybę,
Taip jau būna kartais.

Atlygis

Daug turėta progų
Skriausti, smaguriauti –
Nesinaudojau...

Tik niekadėjui sutiktam:
Ak, kad dantį tau
Skausmingai užgeltų.

Bet nedelsiant atsiimu
Palinkėjimą šį.

Kas mane gelbsti
Nuo prigimtinio egoizmo?

Sapne kartais tėvas,
Partizanų laužo ugnimi nušviestas.

O nubudus kaip savanaudžiui –
Žmonos šypsena:
Aš tave labai, labai...

Ir girdėti kaip namus užtvindo
Čiulbantis rytas.

Kas užkoduota?

Atsliūkino vakaro nuovargis,
Tebekeliaujant aklomis
Per vertybių sumaištį –
Nuo manęs sprunka
Universalūs dalykai.

Kas gi norėtų būt ignoruojamas
Nejuslinės tikrovės pasaulio,
Tapti žole išblukusia, pernykšte?

Ar banga žino,
Kad ji vandenynas:
Jai, manau, tesvarbu banguoti.

Man reikėtų daugiau – nors
Žvilgterėti, kas sielos gelmėse,

Ar tikrai nesu širdies beraštis –
Bent jau tiek!

Dygus žinojimas

Smuikai, violončėlės tik šnai
Ir nukirto – šiurpstu it nakčia
Per kapines.

Laimė, kad glaustosi arfa
Auksaširdė, tarsi dukrelė jauki,
Šiąnakt sapnuotoji –
Apriša smilių įsipjautą:
Nedilgsi /meluoju.../, jau ne –
Ačiū, mieloji.

Saksofonų viesulas visgi priverčia
Atsikvošėti – neturiu aš dukters,
Nors galėjau...

Po fleitų dejonės būgnų griūtimi
Net dangus, atrodo, krūpčioja,
Bet jį paguodžia lumzdelių trelės.

Tiktai kas iš to, jeigu
Vis dar esu pačioje taifūno aky.

Finišo tiesiojoje

Gal pastebėjote kartais,
Koks atrodau, kai jaučiuosi
Lyg tiltas sukežęs –
Nebejungiu krantų jokių.

Tebūsiu dūdmaišis, kurį įnervavo,
Tačiau kur dėsiu save tokį,
Siuto pagautas?

Ai, neputok – raminuosi,
Anapusybe nebijo žilų plaukų,
Net kvėptelėjimu paskutiniu
Jos nenugąsdinsi.

Įpratinsiu verčiau save
Iš tyrų nuolankumo šaltinių
Laistyti smėlynų kantrią gėlę:
Štai ką užauginau!

Kuparėlis

Dėjau sluoksnį po sluoksnio,
Kroviau svajones,
Mintis palaidūnes...
Kelionėje į amžinybę
Daug kas išsibarstys.

Atvykęs kur priklausu, nustėrau –
Tebeturiu viską, kuo buvau išvaizdus
Ar kuo apspūręs. Galit patikėti?

Sostai pragaišta, o aš mėgaujuos
Sūnaus pirmu žodžiu išlementu.

Net tėviškės gluosniai sidabriniai,
Gluosniai verkiantieji:
Kaip aš be jūsų,
Kaipgi jūs be manęs?

Gluminantis jausmas:
Gyventi man ir gyventi
Be pasaulio paikystės,
Be prigimties nedoringos.

Kuparėli, juk ir tu stebuklingas?

*

**P I L A I T Ė S
B I Č I U L I Ų
K Ū R Y B A**

Jurga Valery BRAU pirmą kartą savo eiles Pilaitės poezijos pavasariui patikėjo 2013-aisiais. Po kelių tokių pavasarių pertraukos į pilaitiškus poezijos pavasarius eilėmis sugrįžo 2017-aisiais. Džiaugiamės tokiu sugrįžimu nors ir iš gerokai tolimesnės nei Karoliniškės vietos: „Gyvenime dažnai taip būna – kai negali kažko svarbaus pasakyti paprastais žodžiais – juos pasakai eilėmis. Paprastai, nesudėtingai, iš širdies. Mano eilės žemiškos ir moteriškai persmelktos to momento akimirkos ir tos akimirkos emocijos. Pati irgi esu tik akimirka Visatos ir Kūrėjo rankose:

Sveiki,

*Esu akimirka ant laiko tilto,
nukritusi ant laiptų, ant rugsėjo,
esu pavasaris į rudenį ipiltas
ir vasara esu, lyg lapkritis, be vėjo...
Esu šalna, pirmoji, kol dar miegat,
esu prakandusi ir obuolį, ir žolę,
esu lyg pranašas balčiausio sniego,
esu viduržiemio žiema gražuolė..
Esu tyla ir begalinis aidas,
esmė esu ir šypsena nušvitus –
akimirkomis padabintas Žemės veidas
ir po nakties atėjęs naujas rytas...
Vėl vakaras,
lyg katinas įslinko,
degtuką įžiebė,
iš medžio ir iš rašto,
o jūra lyg žvaigždė palinko
gili, plati, be pabaigos, be krašto...
Gėlė sukrovė žiedą,
žirgas saulę palydėjo,
knyga paliko
atversta ant kranto
ir ašara,
kuri beprotiškai skaudėjo,
išdžiuvo nosinėje
Visatos rankoje..*

Išėjusiam Tėčiui

Žinau, tu sėdi ten
ant balto debesio,
dainuodamas,
kaip Suvalkijoje kvepia vyšnios,
atrodo tavo balsą net girdžiu
ir tavo siluetas regisi
ir norisi tikėt,
kad dar sugrįši...
Matau –
šienauji švilpaudamas
pievą baltą,
nerūpestingai brisdamas per lietų
ir nusimetęs nuodėmes
lyg seną paltą
dainuoji mums,
beprotiškai mylėtiems...

Žemuogės ant smilgos

Rausvai nuraudo birželio skruostai,
gandrai praskrido virš arimo,
rasotos pievos pėdas glostė
ir ilgesys širdy nurimo...
Suklyko gervės, saulė kilo,
dangus šypsojos tarsi nuogas,
praplėšdamos birželio tylą
ant smilgos uždainavo uogos...

Sau..

... ak, tos vakaro mėlynos mintys,
dar suknelė – geltona, geltona
ir dar žemuogėm noris dalintis,
ir birželiu, ir jūra, ir duona...
Tas beprotiškas greitis ir vėjas
ir nenuorama laikas ant skruosto,
dar žaismingai įsimylėjus
tarsi katę likimą paglostau...
Ir dar gandrui mama padėkoja,
kad mane būtent jai pametėjo
ir Kūrėjui – šios Žemės artojai
už tą vakarą, laiką, ir vėją...

Liepa koketė

Krestelėjo liepa savo plaukus,
saulei bučinį tarp debesų išspraudė
ir galantiško rugpjūčio nebelaukus
koketavo, erzino, nesnaudė...
Basomis per smėlį, per šienautą žolę,
pamiške, per samanų paklodę,
pamilau aš liepą, vasaros gražuolę,
ji tiek nuostabių akimirų parodė..
Baltą debesį ji mezginiais apnėrė
ir lelijas kalbino nuo kranto,
o tada tarsi undinė nėrė
į tą mėlyną, beribį dangų...

Debesų bučiny

Jie bučiavosi tarsi pakvaišę,

nerūpėjo nei jūra, nei vėjas,

lietumi vienas kitą nulaižė

ir akimircai įsimylėjo...

Tarsi kūdikiai glaustėsi skruostais,

lyg pirmokai baksnojo į veidą,

godžiai lūpom akimirką glostė

ir su meile viens kitą paleido...

Sraigė

Net nežinau kaip atsidūriau

šioje Visatoje, šiame kampelyje

ir gatvėje, prie traukinių stoties,

tik jūra, begalinė jūra

žinojo paslaptį begėdiškos būties...

Net nežinau kodėl tikėjau

gandrais, Kūrėju, lemtimi,

kodėl pavasarį birželyje pasėjau,

kuris pasidalino manimi...

Net nežinau kada grįžau išėjus,

per lietų, per dirvožemį, per rūką,

kada šypsojau ir verkiau, apsikabinus vėją,

kada begėdiškai Visatos traukinys nurūko...

Tėčiui

Apkabinsiu tave,

kai medžių šešėliai

slėpsis pavėsy,
kai vėjas
blaškysis po kojom,
o tu vis tylėsi...
Apkabinsiu tave,
kai leisis sapnai
į rytmečio šviesą
rugiagėlių dulkėmis,
o tu vis tylėsi...
Apkabinsiu tave,
kai debesys
jūrai šypsosis,
dainuodami
dviese,
tą dainą,
kurią dar prisimenu,
o tu patylėsi...
tu patylėsi...

Rugpjūčio aguonos

Lietus nuplaus
spalvas Kūrėjo
nuo drobės, nuo širdies,
nuo duonos...
Paliksime basi,
įsimylėję
rugpjūtį ir begėdiškas aguonas...
Diena paslėps rytinę vėsa

nuo lūpų, sąžinės
ir vėjo –
begėdiškai basi stovėsime
iki šaknų įsimylėję...
Nutils varpai, blaškysis žodžiai,
tiesa pravirks delne Kūrėjo –
įaugę Žemėje
stovėsime godžiai,
begėdiškai basi,
beviltiškai įsimylėję..

Rankos

Vėl atbėgo rankos
ant bespalvio stiklo,
įspaudai paliko
gilumos delnų,
pasibeldžia rytas
darganotai tikras
ir naktis išeina
tyliai iš namų...
Nusišypso rankos
murzinai išdykę –
kas joms ta naktis,
kas joms ta tamsa,
ten, kažkur už stiklo
gervės širdim klykia,
ten už tos tamsos

blykčioja šviesa...
Susikibo rankos
ir migla nukrito
nuo bespalvio stiklo
namų tarpdury,
kai širdis šypsojos,
kai aušra nušvito,
kai iš vieno stojo
žmonės keturi...

Žolinės

Pažvelk, kaštonai jau sunoko,
beveik ruduo rugpjūčio vidury,
rasa nukrito iš beginklio juoko
ir Žolinės sustojo tarpdury...
Pažvelk, dar žydi pienės ir drugeliai
beveik akimirka, tarp laiko tiltų,
dar širdyje geltona, o aplinkui žalia
ir vakaras ant duonos lyg medus užpiltas...
Pažvelk, aplinkui žmonės tarsi gėlės,
beveik nenužydėję, su aistra širdy,
palėpėje sumigę baltos vėlės
ir Žolinės dainuoja tyliai.. ar girdi?...

Tikiu tavim, Kūrėjau,
virš debesies,
ir šulinio aky,

tarp karčių
pirmapradžio vėjo
ir ašaros
Visatos pakrašty...
Tikiu dangum,
šviesa...
tyla...
ir duona...
Tikiu malda
ir savo širdimi,
tikiu birželio
žemuoge raudona
ir mėlyna
rugpjūčio naktimi...

Išsižadėti negaliu Kūrėjo,
ir savo sąžinės, ir savo vaiko,
dar tėvo, kurs išeidamas mylėjo
ir byrančio tarp pirštų laiko...
Šventos Agotos duonos,
negaliu išsižadėti,
kurią mama slapta įdėjo,
nakties, turėjusios skaudėti
ir vakaro, kuris skaudėjo...
Tylos, kur prie akmens sustojo,
paleisto žodžio ir minties lyg sniego,
išsižadėti negaliu rytojaus,

kuris dar ten anapus miega...
Eilėraščių ir pasakų vaikystėje,
močiutės rankų, kurios širdį glostė,
kelionės ir beribių klystkelių
ir strazdanų ant savo skruosto...
Išsižadėti negaliu Kūrėjo –
jo meilės, jo tikėjimo ir jo vilties,
savęs išsižadėti negaliu lyg vėjo
ir savo vaiko ir savos lemties...

Taip norisi išgerti dangų
lig dugno, ligi paskutinio lašo,
nušluostyt debesį nuo rankų,
nubraukti netikėtą ašarą...
Taip godžiai gomurį suvilgyt
tikėjimu lyg dangumi, be sienų,
vėl rasą nukratyt nuo smilgų
ir nuo vaivorykštės blakstienų...
Taip norisi išgerti dangų,
voratinklius, it marškinius, nuplėšus
ir sielą atlapot lyg langą
dangaus draugams
ir žemės priešams...

Malda

Apkabinsiu medžiu,
šaknimis apsivysiu,

patikėki, – meldžiu, –
ir išeisiu, ir grįšiu...
Debesų pataluos
aš pašauksiu rugsėjį,
– ar girdi, kaip meldžiuos,
vakar naktį išėjus.
Apkabinsiu rasa,
kilsiu medžio viršūne,
ta malda lyg tiesa –
žodžiai meldžiasi kūne...
Debesim lyg lietus
aš pabelsiu į langą,
padalinus perpus
duoną, vandenį, dangų...
Širdimi lyg šaknim,
apsivysiu rugsėjį –
patikėki manim –
sugrįžau neišėjus...

Moteris raudonu šaliku
Kas tu, moterie,
raudonu šaliu
brendanti per miestą,
kuris miega,
lapams sklendžiant
ir kaštonams krintant
ant balčiausio
Žemėj sniego...

Kas, tu, moterie,
iš rūko,
iš vaikystės
ir vasario pilko,
vėjas lyg pavasaris
nurūko
ir nuraudo
Žemėj tiltai...

Kaip kvepia
duona,
šilta,
su kmynais,
ištirpsta vakaras
lyg sviestas,
naktis it geležis
raudona
ir svečias
alkanas,
nekviestas...
Kaip lyja
mintys
lašais
per stiklą
dangus prakiūręs
tarsi rėtis

dalintis duona
šiandien tikra
ir žmogumi
lyg dangumi
gerėtis...

Sugauti savo laimės žuvį,
tegu ir ne auksinė bus, tegu,
likimas kyšteli liežuvį
ir vėl nuraudusi degu...
Įbrist į jūrą ligi kelių
ir bristi, bristi vis tolyn,
pajusti kaip likimas kelia
ir traukia nežinia gilyn...
Palikti langą aitvarui įskristi
lyg Angelui su sužeista širdim
ir nežadėti niekada neklysti
kol meilė saugo savo paslaptim...

Rudens simfonija

Dangus nuraudo,
pakilo bangos,
ruduo pakrante
lyg žmogus nubrido,
akimirka pravėrė langus
ir tarsi paukštis
į pavasarį išskrido...

Širdis sukluso,
stabtelėjo laikas,
ruduo lyg vakaras
šilkiniais skruostais –
akimirka naivi it vaikas –
išskridusi pavasariais
sugrįžta uostais...

Nesvarbu kada nusileido
tavo saulė ir tavo likimas,
tavo laikas tau viską atleido,
tavo aidas nurimo prikimęs...
Nesvarbu net kiek metų prabėgo
dešimt, šimtas ar tūkstantis spėjo,
vėl pavasarį pakeičia sniegas,
vėl ruduo pirma laiko atėjo...
Nesvarbu kaip pasikeitė miestas,
žmonės, medžiai, istorija, rūbai,
ateini, išeini lyg nekviestas
į pasaulį, kuris vis dar skuba...

Skambutis į Mėnulį

Paskambinsiu tau į Mėnulį,
o gal į Marsą ar Plutoną,
paspausiu vienetą ir nulį,
įmesiu tūkstančio žetoną...
Paskambinsiu, juk pažadėjau,

tu dar pabūki, ten, už laiko
aš vakar Saulę palydėjau
į jūrą,
kuri horizontus laiko...
Paskambinsiu tau už rytojų,
už vakar dieną, už birželį,
tave surasiu, vis kartoju
ir vis šypsausi į ragelį...
Žinau – šypsaisi iš Mėnulio,
o gal iš Marso ar Plutono,
kai surenku aš vienetą ir nulį,
kai įmetu aš tūkstantį žetonų...

Sakei, kad Žemė apvali
ir grįžta vakaras išėjęs,
jei tu sugrįžti negali –
nekaltas Žemėn grįžęs vėjas...
Sakei, kad išskrenda sapnais
skausmingas ilgesys iš lėto,
kuriuo su vėju dalinai
pavasario širdim mylėtu..
Sakei, kad viskas tuoj praeis,
ir vakaras, ir ilgesys, ir vėjas
ir tarsis paukštis palytės sparnais
balčiausias sapnas iš kažkur atėjęs...

Skėtis

Rugsėjis visas sukapsėjo,
išslydo spalys tarsi smėlis,
kapsėti lapkritis pradėjo –
dangus apniuko, dingo mėlis...
Užstrigo debesys virš miesto
lyg skalbiniai paties Kūrėjo,
bandai juos šypsena paliesti
ir jie praplyšta pakutenti vėjo...
It deimantai, it perlai ar karoliai
pažyra tūkstančiais po dangų
ir skėtis, lyg vyresnis brolis,
man ištiesia, lyg sesei, ranką...

Tu negali
būti netikras,
kažkieno sumeluotas,
nepastebėtas,
paslėptas,
užgrūstas
už horizontų,
už suvokimo.
Tu negali būti kitur,
nei esi
šią akimirką
savo buvimo

šioje paralelėje
ir savo kūne
su savo
vidiniu pasauliu,
su savo žinojimu,
kuris iki skausmo
tau aiškus...
Tu negali būti
sau netiesa,
iliuzija,
haliucinacijos,
laiškas,
rūkas ant stiklo,
iškritus rasa...
Tu negali
būti netikras,
kol tavimi
eina gyvenimas...

Tapai gyvenimą
tarytum drobę,
akimirkom...
sapnais...
pavasariais...
Ir vis beviltiškai
atrodo,
kad kaip paliksi,

taip ir rasi...
Kad lauks
ąsotis,
vienišas...
išbalęs...
Ir raktu dar
pataikysi į širdį,
kad vakaras
benamis
ir bedalis
tave
lyg židiny
sušildys...
Tapai gyvenimą,
matuojies lemtį –
laiku apsigaubi,
pagauni vėją...
ir vėl iš naujo
mokaisi gyventi –
ąsotį radęs,
raktą
ir Kūrėją...

Tau

Ištiesiu delnus į tavo širdį
ir apkabinsiu širdimi truputį,
kai niekas niekas tavęs negirdi –
šviesos atnešiu į tavo būtį...
Žvilgsniu paglostysiu akis ir lūpas,

išgirsiu tai, ko niekas neišgirdo
kai vakaras voratinkliais tave apsupo –
ištiesiu delnus aš į tavo širdį...
Sapnais apklošiu, kai į naktį krisi,
nubrauksiu nerimą nuo skruosto
ir jei manęs šiąnakt nepamatysi –
pajusi, kad kažkas tave širdim paglostė...

Iš ryto bus gruodis,
naktis mus dar skiria,
iš ryto atrodys
pavasaris miręs...
Ir vasara toliais
nubėgus per sniegą,
ruduo, tarsi brolis
per naktį užmiega...
Iš ryto bus šalta,
žiema bus atslinkus,
turbūt baltai balta
ir liepa palinkus.
Dar beržas pasviręs
apkvaitęs atrodys –
pavasaris miręs,
iš ryto bus gruodis...
Nubusių iš ryto,
o gal net nemigsiu,
taip tyliai į širdį
pavasariui smigsiu,

sušildysiu rankom,
žvilgsniu apsisivysiu,
pavasario dangų
virš Žemės laikysiu...

Ar žinote kodėl ši Žemė apvali,
kodėl ruduo prasideda rugsėju,
kodėl pušies spygliai tokie žali
ir pjauni tai, ką užvakar pasėjai...
Ar žinote kada ir vėl pasnigs,
kada ligi ausų nusišypsos suoliukas,
kada pavasaris į gruodį smigs
ir pakštelės į skruostą patyliukais...
Ar žinote kur baigiasi aušra,
kur vakaras prasideda nebyliai,
kur ta riba tarp čia ir jau nėra,
kur pernakoja siela, iškeliavus tyliai...
Ar žinote kodėl sugrįžta vėl žmogus,
iš kelio ir kelionės, apsukęs aplink dangų,
kai duoną ir draugystę daliname perpus,
kai supamės aplinkui ant Visatos rankų...

Šypsnys

Lyg katė jis prisėlina tyliai,
patyliukais susisuka guolį

ir širdis atlėgsta nebyliai,
griūna pykčio statyti pastoliai...
Tarsi šuo jis veidą bučiuoja,
išsiilgęs artumo ir rankų,
lyg gegutė, širdis suskaičiuoja
debesis, saules ir dangų...
Šypsos lūpos, akys ir skruostai –
ir širdis iš lėto sušyla
nuginkluoja šypsnys ir paglosto
katę, šunį, žmogų, ir tylą....

Jie sėdėjo vienas prieš kitą,
širdimis susikibę lyg rankom
ir kalbėjo kalba nematyta,
negirdėtai žiūrėjo į dangų...
Aplink juos laikas sukosi tyliai,
vėjas glostė blakstienas ir plaukus,
jis kalba nematyta, kad myli
jai pasakė, kol debesis plaukė..
Širdimi ji išgirdo plakimą
jo širdies, tartum jūros be sienų,
laikas apgaubė tylų laukimą,
vėjui braidant tarp meilės blakstienų...

Pilnatis per dangų plaukia,
jūra ritasi į krantą,
kažkas savo laivo laukia,
kažkas debesį suranda...
Dangumi keliauja mintys,
rausvai melsvos, žydrai baltos,
jūra nori vėl dalintis,
jūros bangos šiltai šaltos...
Tarp bangų paklydę šviesos
Žemę sujungia ir dangų –
pilnatis šią naktį liesis
mums abiems, ant mūsų rankų...

Žinai, apeičiau Žemės rutulį
net jei jis plokščias būtų,
žinau, ir tu turi
pavasario truputį...
Ir debesų, ir vėjo,
įskridusio į širdį,
į plaukus snaigės skriejo
ir savimi sušildė...
Žinai, atneščiau Saulę,
net jei sudegti lemta
ir tris kartus pasaulį
apeičiau, kad gyventum...

Tu sapnas, kur mes kartais susitinkam,
tu sniegas ir lietus už lango,
tu vakaras, kuris nakties palinki
Ir ilgesys ant mano rankų...
Tu pienė, kuri pakelia asfaltą
ir žiburys gūdžiausią žiemą,
tu šiluma, įsmukusi į paltą
ir aromatas, kviečiantis į kiemą...
Tu siela, prisilietusi prie vėjo,
versmė, kuri ištroškusį pagirdo,
tu šypsena paties Kūrėjo,
tarsi netyčia, įsiliejusi į širdį...

Būk pasveikintas, saulėtas rytas
ir diena būk pasveikinta drąsiai,
vakaras toks nematytas
ir naktis pasislėpus... gal rasi?
Būk mintis be žodžių nurimus,
būk akimirka tyliai sustojus,
būki kelias per šaltą arimą
ir artojas būk į rytojų...
Būki siela, ištiesusi ranką,
širdimi išdainuota lopšinė,
būki medis, iškilęs į dangų,
būki Žemė, Mama ir Gimtinė...

Nukrito vakaras į krantą,
nuslydęs šakomis lyg rūkas,
paklydę pėdos taką randa
į širdį beldžias atvirukas...
Diena prabėgo tarsi vėjas,
paglosčiusi šakas lyg plaukus,
tolybėj jūra išsiliejo,
paklydusių širdžių sulaukus...
Naktis sustojo kopų smėly,
prigludusi prie paslapties lyg vaikas,
paklydo medžiai lyg šešėliai
ir juos surado pasiklydęs laikas...

Rytas išskleidžia sparnus
ir banga paglosto krantą,
skrieja sapnas į namus,
aušrą debesys suranda...
Ir diena tokia keista,
tarsi moteris laukinė,
tarp smėlynų surasta
ir pirma, ir paskutinė...
Rytas išskleidžia sparnus
ir delnais paliečia širdį –
moteris išskleis jausmus
ir tikėjimu pagirdys...

Dviems

Ateini, lyg paukštis vienas,
į pasaulį mokytis skraidyti,
atslinks naktys, šypfels dienos,
vakaras pavirs į rytą...
Ateini įsimylėti, atpažinti ir atrasti,
apkabinti ir norėti
žydintį papartį rasti...
Ir ištiesti sparną savo
tam, kurį apleido vėjas,
tam, kurį žiema sugavo,
lyg jis būtų to norėjęs...
Ateini lyg paukštis vienas
į pasaulį ir į būtį,
kad akimirkai atėjęs
dviese Žemėje pabūti...

Gyvenimas nemiršta,
jis vėl žaliai ant sniego
ir laikas žiemos pirštais
akimirkom prabėga...
Tikėjimas pakyla
tarsi malda į viršų
ir meilė laiko tylą,
kurios nieks nepamiršo...
Gyvenimas kartoja

Žaliai ant sniego balto,
akimirkų artojas
pakyla virš asfalto...

Pavasario lašas

Įsiklausyki –
pavasaris laša...
po trapų lašelį,
o laikas vis neša
į rudenį... žiemą... į vasarą...
Ir jo nepavysi,
bet jeigu sustosi,
įsiklausysi –
išgirsi –
pavasaris laša
po mažą, nepakartojamą lašą...

.

Vakaras

Vėl tavo vakaras prie mano rankų,
o mano rytas tau prie kojų,
Kūrėjas šypsosi, apglėbęs dangų
ir laimė akyse kvatoja...
sudyla mėnuo, žvaigždės krinta
lietus, lyg pupos, ant skėčio byra
vėl tavo vakaras įžiebs žibintą,

vėl mano rytas surinks rasą tyrą...
Diena užklys į paštą tarsi laiškas
ir vakaras skaitys ją lyg novelę
ir ligi skausmo bus tarp mūsų viskas aišku
ir tu išgirsi ką man sako vėlės...
Žiema pavasariui pasiūlys baltą šokį,
dvi gulbės išdidžiai priplauks prie kranto
ir vėl sakysiu tau: nusišypsoki,
kai tavo vakaras priglus prie mano rankų...

Diena nusišypsos,
dangus nuplaus jos gėdą
ir ašaras nušluostys
nukritusias į smėlį,
į širdį vėl įmins
vasaris savo pėdą,
padovanojęs vėjui
truputį pilko mėlio...
Žmogus pažvelgs į žmogų,
šalis pažvelgs į šalį,
vėl paburbės kaimynas,
be pykčio, be grėsmės
ir apkabinę draugą,
lyg savo lemties dalį,
kartu žvaigždes skaičiuosim,
ieškodami prasmės...

Nupūtė vėjas pasaulio stogą
ir baimė į širdį įkrito,
atskirti juodą ir baltą, gerą ir blogą
akimirka – tik iki ryto...
Nupūtė vėjas žmogų nuo tako –
likimas pakilo į dangų,
šviesa ir tamsa tyliai prašneko
ant Žemės Kūrėjo rankų...
Užpūtė vėjas širdį lyg žvakę,
palikęs rusenanti dagtį,
akimirku pėdom pavasaris lekia,
kad gęstančią širdį uždegti...

Mano sapnas

Mano sapnas tai žinutė neskaityta,
o gal nesuprasta, iš pačio ryto
gauta telegrama nakties ranka rašyta
ar laiškas, kuris lyg rasa žolėj nukrito...
Mano sapnas – simboliai ir pėdos –
vėjas ant palangės susiraitė,
baltas sparnas mistinės pelėdos,
pilnaties mažytė kepuraitė...
Mano sapnas – mėlynos aguonos
ir likimo delnas lemtimi vingiuotas,
pienių vynas, ligi gyvuonies raudonas –
mano sapnas manimi sapnuotas....

Mano Saulė virš miesto pakilo
ir pažadino snaudžiantį dangų,
mano sapnas įkrito į tylą
ir aušra įsitaisė ant rankų...
Mano vėjas plaukus paglostė,
tarsi tėvas, į rytmetį grįžęs,
mano miestas tai kūnas ir uostas,
tai šventovė, piliakalniai, kryžius...
Mano Saulė sušildė smėlį,
tylomis per kopas praėjo
– Labas rytas, – šnabždėjo vėlės,
miestui kūnui ir miestui vėjui...

Pavasariui nereikia lango –
užsukti į namus ar širdį,
užsukt į Žemę ar į dangų
ir savimi visus pagirdyt...
Pavasariui nereikia laiko,
kažkur skubėti ar vėluoti,
praradus sąžinę ir saiką
kažką tylėti ar meluoti...
Pavasariui nereikia žodžių,
žmogaus, kuris dainuoja dainą –
jis netikėtai sužaliuoja godžiai
ir gaivališkai, su trenksmu, ateina...

Žmogui

Sustoki, žmogau,
tu turbūt sušalai
be pirštinių, batų, be palto,
galvoji – pamiršo tave Angelai,
nutūpę ant juodo ir balto...
Sustoki, žmogau,
leisk nuplaut tau akis,
leisk sušildyt rankas tau
ir širdį,
leiski meilei kalbėti
ir ji tau pasakys,
kad tik meilė
gyvenimą girdi...

Moteris

Tu spalvota esi,
dar juoda ir balta
tu tamsi ir šviesi,
nekalta ir kalta...
Tu pravirkti gali,
nusijuokt verkdamas,
patylėt kambary
ir subart lyg mama...
Tinka rūbai visi
ir visi kvepalai,

neteisi ir teisi
kai žinai ką darai,
tu šypsais ir verki
apsigaubus aistra
dar vis meile tiki
ir jos siela tyra...
Tu lyg skausmo gyva
pasiklydus rugiuos
tu – spalvota spalva
tu lyg vėjas laukuos...

Keturiasdešimties paukščių diena

Kas tilps akimirkoje,
kurią neša laikas,
kas tilps laše,
kuris lašės į širdį,
kiek lašant laikui
užauga vaikas
ir kiek vilties
tikėjimą pagirdo...
Kas vakarui pamos
sparnuotais žodžiais,
virš debesų pakibusiais
lyg pirštais,
kas ilgesį išgers
pavasariškai, godžiai,
kas meilę išbraidys
lyg rūką tirštą...

Tikėjimas

Vis dar medžiais tikiu,
į mišką išėjusiais,
vėl juokiuos ir verkiu,
prisiglaudus prie tavo šešelio...
Dar vis laukiu tylos,
kurią atneša paukščiai sugrįžę,
vis dar tyliai meldžiuos,
apkabinus tave tarsi kryžių...
Ir prie upės srovės
prisiliesti, tarytum žmogaus,
vėl ilgiuosi esmės
ir tavęs, lyg dangaus...
Vėl užsukt vakare,
apsigaubus rūku
ten, kur duona gera,
ten, kur medžiais tikiu...

paslėpsiu kaltę, tarsi palatą
už spintos, kad nerastų niekas,
užtiesiu staltiesę krakmolytą ir baltą
ir rodysiu visiems koks baltas sniegas...
kaltę už spintos apdulkėjęs –
tokia pati, tik jau praaugus palatą
artėja vasara, paskui prabėgs rugsėjis,

ant pirštinių vėl leisis gruodis baltas, baltas...
o ten kaltė.. pilka.. prie sienos,
gyva lyg žemė ir sunki it smėlis,
sumirksi laikas laikrodžio blakstienomis
ir sąžinėje ima kaltis vėlės...
ech, ta kaltė, tarytum paltas,
išskalbčiau žodžiais ją lyg vaiką,
ant delno linijų balandis baltas
pasaulį manyje apglėbęs laiko...

O dangus toks vaiskiai mėlynas,
tarsi nieko nebūtų nutikę,
vėl banga paskui bangą atsėlina
ir nusineša mestą skatiką...
Tokia jūra rami ir tas krantas,
tarsi vaikas, pametęs dangų,
ten laivai į debesį trankos
ir eilėraščiais krinta ant rankų...
Horizonte brenda Kūrėjas,
apkabinęs jūrą ir smėlį,
dainą – sąžinę atneša vėjas
ir beprotiškai vaiskų mėlį...
Vėl tylą, tarsi nieko nebuvę
ir rami ramybė ant rankų
tik eilėraščių pilys sugriuvę,
tik akiduobės tuščios už lango...

Imk mano ranką, mano priešė,
dar užvakar mes buvo broliai,
šiandien mes debesį per pusę plėšom,
pažyra žemuogių karoliai...
Duok, mano priešė, savo ranką,
dar vakar aš girdėjau tavo širdį,
šiandien į Žemę žaibas trenkė –
nutilo širdys... nieko nesigirdi...
Atmerkime akis į dangų
ir apkabinkime pasaulį –
tegu balta žuvėdra nutūpia ant rankų
ir žemuogės vėl spindi saulėj...

Vakar diena iškrito iš rankų,
lyg atvirukas, ant tirpstančio laiko
ir išsiliejo žodžiai į dangų
pavasariui, paukščiui, medžiui ir vaikui...
Vakar diena šypsojosi vėjui,
lyg fėja pakilus virš Žemės, virš rūko,
vakar diena įsimylėjo
tirpstantį laiką ant atviruko...
Vakar diena šį rytą nutrūko,
neberadau jos prabudus iš miego,
nubluko žodžiai iš atviruko,
ištirpo laikas ant tirpstančio sniego...

Ligi kelių į jūrą įbridęs
ir Mėnuliui atsukęs skruostą,
jam žuvėdros kranto pavydi,
jam laivai moja iš uosto...
Tyliai žmonės pro šalį praeina
ir vaikai klegėdami kyla,
jam sirenos dainuoja dainą,
kol jis saugo Angelo tylą...

Tu kažkur viena pasiklydus,
tarp miškų samanotų nakties,
tave apgaubė nerimo šydas
ir atrodo neliko vilties...
Tu kažkur už tūkstančio mylių,
o galbūt netoliese meldies,
milijonai gervių pakyla
ir atrodo neliko vilties...
Tu bejėgė, beginklė, bežodė,
virš tavęs kyla dūmai kaltės,
sudraskyta širdis ir atrodo,
kad pasauly neliko vilties...
Tu viena.. pasiklydus... už stiklo,
tavo akys – žarijos nakties,
tarp delnų dar tikėjimas tikras
ir mažytis lašas vilties...

Tu įkritis tarp miestų,
tarp betoninių sienų,
tarp industrijos džunglių
ir tarp laiko blakstienų...
Virš klaidžių labirintų,
virš istorijos vingių,
tavo kasos supintos
viršum grindinio linkių...
Tavo sėkla sudygus
ten kur juoda ir balta,
tu – likimas iš knygos,
jau pakėlęs asfaltą...

Tave veda kelias už rankos
ir bedugnės dingsta iš lėto,
tavo kelias – tai tavo dangūs
kai po kojomis pieva gėlėta...
Tu žvilgsniu pakalbini vėją
ir paglostai nukritusią smilgą,
tavo kelias – tai tavo alėja,
jos, lyg pasakų, jau pasiilgai...
Tavo rytas stebuklais dėkingas
ir diena pilna nušvitimo,
tavo vakaro kelias laimingas
ir naktis nusišypso likimui...

Akmuo

Tarp Žemės ir dangaus
akmuo prabyla,
atėjęs iš vandens,
palaimintas Kūrėjo,
nutraukęs savimi,
tarsi virkštelę – tylą
ir glostantis rankas,
kurias įsimylėjo.

Tarp Žemės ir dangaus
akmuo paliečia žmogų,
sušildydamas sielą
akmens gyvastimi,
lig gyvuonies atvėręs
pasaulio būtį nuogą,
paglostęs, tarsi rankom,
praeivį – savimi.

Tarp Žemės ir dangaus
akmuo prabyla žmogui,
palaiminęs jį vėju
ir akmenio vėsa,
atėjęs iš vandens
ir iš delnų Kūrėjo,
iškritęs iš tylos
lyg Motina rasa...

Pridengsiu nuogumą iš lėto
pavasario žingsniais ir aidu,
sušildysiu dangų saulėtą
ir Žemei paglostysiu veidą...
Išgirsiu ką paukštis dainuoja,
užgimdamas žiedas ką šneka,
kaip veda viltis į rytojų
ir meilė suranda sau taką...
Ir skleisis nuogumas su vėju,
pažadintas Žemės ir laiko,
ragausime duoną Kūrėjo,
kurią jis su meile mums raiko...

Kas yra tikra, nesumeluota,
be pykčio, be skausmo ir vakaro dūmo,
kai rytas atjoja ant pasakų šluotos,
kai meilei atėjus nelieka juodumo...
Kas taip skaidru lyg rasa, kur iškrita
be baimės pažadinti Žemę,
ant pasakų šluotos atjoja vėl rytas
ir meilę iš šulinio semia...
Kas taip trapu, kad pravirktum, atrodo,
iš gylio, iš grožio lengvumo,
vėl rytas atjoja į pasakų sodą,
be melo, be pykčio, be dūmo...

Gali atsukti laikrodžius,
pamiršti, ką pasėjęs,
gali sugriauti tiltus,
ištrinti visus rugsėjus..
Gali sukeist rodykles
ant kryžkelių ir vartų,
ir perrašyti istoriją
net milijonus kartų...
Gali pabėgti lyg vaikas,
palikęs skausmą vėjui –
ne laikrodyje laikas
ir ne kaltė Kūrėjui...

Likimo kilimas
Jis baltas būna, kai žiema už lango
ar kai užkloja žemę rūkas,
kai laiškas atsisveikina tarp rankų,
ar su gimtadieniu prabyla atvirukas...
Jis mėlynas lyg jūra,
lyg dangus virš uosto,
kada laivai tarsi žuvėdros moja,
lyg žilas tėvas galvą tau paglosto,
lyg motina lopšinę padainuoja...
Jis žalias būna, lyg žolė prie kojų,
lyg vynas – nesubrendęs, įsišėlęs,
jis vienmarškinis rytmečio artojas,
pasėjęs duoną, pamaitinęs vėles...

Raudonas būna nuo žaros, kai leidžias
raudona saulė virš pražydusių aguonų,
kai moterys baltom skarelėm meldžias
ir prašo Viešpaties sveikatos, meilės, duonos...
Dar pilkas jis, lyg pelenai, lyg dūmai,
lyg žemė, išnešiojusi gyvybę,
sūriai kartus jis iki neapsakomo saldumo,
savy talpinantis tikėjimą, gyvenimą, ramybę...

Jei lemta žiedui išsiskleist –
jis išsiskleis iš vėjo,
visas žiemos kaltes atleis,
pamiršęs, kad skaudėjo...
Jam rytas laišką parašys
rasos lašais ant skruosto,
diena pavėsio paprašys
ir vakaras paglostys.
Prieis naktis, apklos vėsa,
viltis virpės tarp pirštų
ir žiedas išsiskleis tiesa,
pamiršęs miglą tirštą...

Mamai

Tu mano medis esi,
išleidęs šaknis į pavasarį,
Tu jūra melsvam debesų

ir aš Tavo krantą surasiu...
Bekraštė Visatos gelmė,
atskridusi plunksna su vėju,
Tu mano mintis ir prasmė,
palaiminta Žemės Kūrėjo...
Tu vakaras, rytas, naktis,
diena, pabučiavusi skruostą,
Tikėjimas, Meilė, Viltis,
lopšinė, palaima ir uostas...
Tu medis, ištiesęs rankas
į mano likimą ir lemtį,
Tu upė, užliejus lankas,
pakvietus mane gyventi...

Atversiu į Visatą langą –
žvaigždė paklydusi už stiklo,
Visatoje apglėbsiu dangų
ir naktį tokią keistą, tikrą...
Duris lyg delną atsiversiu
paženklintas likimo vėju
ir tyliai, tyliai pasimelsiu,
kai atsivers langai Kūrėjo...

Gandras ant stogo
Iš rūko atskrido į miestą,

kažką patyliukais aplankė,
kai nieks nepasiūlė prisėsti –
ant stogo surado palangę.
Galbūt arbatos norėjo,
o gal kavos su pienu,
pabuvęs išskrido su vėju,
palikęs baltą blakstieną.

Aš nematau tavęs,
esi kažkur šešėly,
paslėpusi rankas
ir širdį nuo tamsos,
jaučiu, kad ten esi,
pravirksta tavo gėlės,
voratinkliai ant sienų
sudrėksta nuo rasos.
Aš negirdžiu tavęs
per erdvę ir per tolį,
nepramuša tų sienų
nei žingsniai, nei malda,
kreipiesi į Kūrėją –
į Tėvą ir į Brolį,
nutyla visos gėlės,
artėja valanda.
Ir čia staiga pakyla
būties galingas vėjas,
jis kiaurai skrodžia sienas

ir įkvepia drąsos,
atsiliepia Viltis,
ir Tėvas, ir Kūrėjas
tau baltą taką rodo
išeiti iš tamsos...

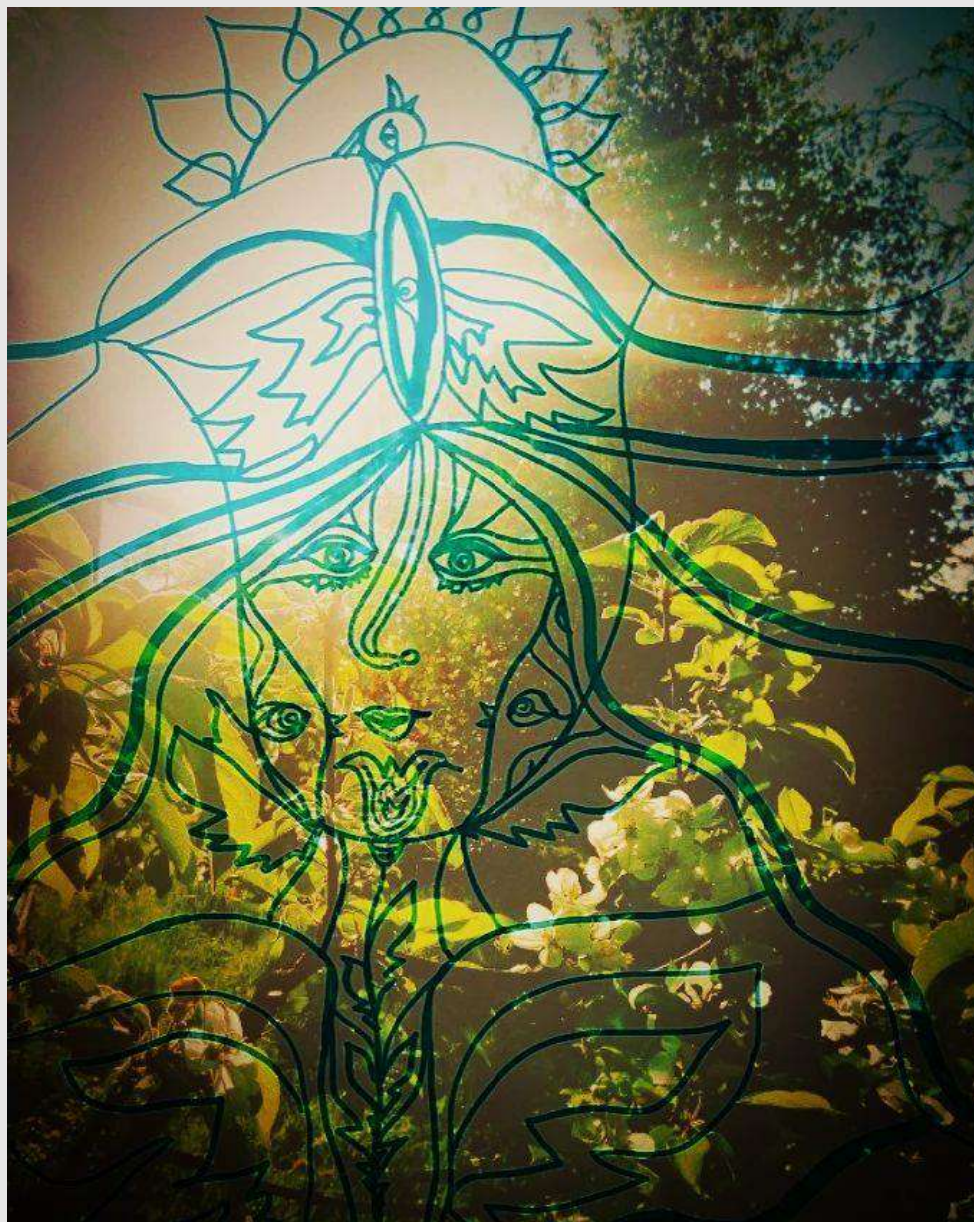
Medžio pėda

Pavasario rytas
ir vėjas nurimo,
prabudo medis
ant pilko arimo,
pamojęs dangui
ir paukščiui nedrąsiai
išėjo medis
per rytmečio rasą...

Jūsy, Jurga Valery

Ona GAIDAMAVIČIŪTĖ pamažu įsijungia į pilaitiškąsias poezijos šventes. Dar visai neseniai gyveno Pilaitėje. Šiuo metu ji mūsų kaimynė iš Viršuliškių. Studijavo lituanistiką ir menotyrą. Ne viena solidi leidykla, prieš išleisdama knygą, kalbos redagavimą patiki Onai Gaidamavičiūtei. Eiles pradėjo kurti po Mamos mirties. Tada buvo dvidešimties. Dalį eilėraščių paskelbė almanache „Varpai“, žurnale „Bajoras“, laikraštyje, „Žaliasis pasaulis“. Surengė ne vieną savo piešinių parodą.

© Ona Gaidamavičiūtė

Poetinės ekologinės miniatiūros

Jeigu yra užtarėjos – gervės – tuomet, regis, nebaisūs netgi kaimyninių pasėlių laukų tręšėjai teršėjai, deja, tai negalioja kraugeriams medžiokliams. Kad taip tas jų kopėčias kokia vėtra išlaužtų...

P. S. Su tuo palinkėjimu – kovo 6 d. aplankiusi savo tėviškę, buvau maloniai nustebinta ir pradžiuginta, nes medžioklių kopėčios jau buvo nuverstos... veikusiai vėjo... vėtros...

Ir taip... Pats geriausias, gražiausias ir įstabiausias laikas kaime, – kol dar ūkininkai teršėjai nepradėjo dirbti ir tręšti bei purkšti laukų... Tai yra laikas nuo lapkričio iki balandžio pradžios kasmet...

Manau, kad paukščiai, gervės, gulbės yra amžini...

Amžinesni net už namus...

Pats geriausias laikas, kol erkės ir ūkininkai / medžiokliai miega.

Nušvitęs kovo vidurio vakaras...

Mėnuo pilnatis įsmigo

Klevų šakose.

Parskrido juodieji strazdai.

Suokia.

Viską nuplautų, viską atpirktų...

Rytmečiai ir vakarai praleisti savoje kaimo, tėviškės erdvėje...

Ypač pavasario mėnesiais... Kad ir visas mėnuo, praleistas akimis palydint,
paglostant, pasitinkant saulėtekis ir palydint saulėlydžius...

Ir taip, kovo 6 dieną, iš karto po Šv. Kazimiero, mane pasitiko, pasveikino spiečiai,
būriai gulbių giesmininkių... visas jų ežerėlis... taip pat pavymui su neramiai ratais
skraidančiomis želmeninėmis žąsimis... bei gervių pulkais virš gimtųjų pievų...

O kovo 12-13 d. visas ežeras prisipildė gulbių giesmininkių klegesio ir giesmių, jų
skardaus sparnų pliuskenimosi...

Iš laiško Mylimajam...

dar štai galvoju,

žvelgdama į krentantį lapą pro darbo kambario langą,

kad kadaise visgi lyg buvo toks noras į viską žvelgti amžinybės akimis,

o dabar visgi norisi žvelgti vertinant esamą akimirką...

Tad, regis, žvilgsnis savotiškai susiaurėjo:

nuo amžinybės akimirkos link...

Prisikarstysiu visus stalčius ir kišenes

telefono pakrovimo laidų

kad ryšys netrūkinėtų

pačiame atsiskaitymo ir naršymo įkarštyje

kad vaizdai neužgestų

vos įamžinti

Drebulys, daugiau vidinis...

Persipildęs kompas ir telefonas...

Perkrautas sausakimšas kambarys...

Galvoje svaigulys... pilve maudulys...

Kaip viską persinstaliuoti?

Kaip viską perkeisti?

Kaip viską išlaisvinti?

Kad pasaulis atgimtų?

Kad feniksas užgimtų?

Užgimęs pražystų?

Kalėdų rože

Kalėda...

Kalėda...

Kalėda...

Lėda...

Salininkietė **Birutė KANEVIČIENĖ**

Kuriu poeziją, prozą, dainų tekstus ir muziką, rengiu autorinius dainų ir poezijos vakarus. Savo kūryboje gvildenu žmogaus vidinę būseną, apmąstau gyvenimo kelią religinės filosofijos, dvasinių dėsnių šviesoje. Esu išleidusi savo poezijos ir miniatiūrų knygą „Atvertos langinės“ (2016, 224 p.), poezijos rinktinę „Būties atšvaitai“ (2020, 320 p.). RIDSALES kūrybinė spaustuvė leidinių serijoje „Žodžių, surašytų į knygą, laiko bangos nenuplaus...“, skirtoje rašančiųjų kūrybai, išspausdino trisdešimties eilėraščių knygelę (2021), taip pat mano kūriniai ne kartą publikuoti Lietuvos kultūros, kūrybos, savasties ir tautotytros mėnesiniame laikraštyje „Gintaro gimtinė“, Lenkijos lietuvių draugijos Suvalkų skyriaus leidinyje „Suvalkietis“, Pilaitiško poezijos pavasario leidinyje „Gyvenimo ugnis būties sparnais plasnoja“ (CD, 2021), tarptautiniuose almanachuose: „Vieną kartą Šilaičių karalystėje“, „Meilės atodūšiai“, „Smalsučių kelionė per žemę“, „Atvertos širdies vizijos“, „Ir sumainė aukso žiedus bočiai“, „Pašnekesiai su gėlėmis“, „Menų puokštė Vilniui“, „Žvilgsnis į Vilnių“ ir kitur. Esu sukūrusi 55-ioms dainoms tekstus ir muziką, išleidusi pačios sukurtų bei įdainuotų dainų albumą „Laiškai tyloje“ (CD, 2016). Sudariau ir išleidau poeto, tremtinio, Pasaulio tautų teisuolio Jono Stašaičio (1921-2012) (po mirties) poezijos rinktinę „Žmogus opi planeta“ (2014, 632 p.). Poeto 100-ųjų gimimo metinių proga sukūriau vaizdo įrašą „Žmogus opi planeta. Poeto Jono Stašaičio gyvenimo ir kūrybos retrospektyva“ (CD, 2021). Esu Lietuvos nepriklausomųjų rašytojų sąjungos, Tarptautinės literatūros, rašytojų ir menininkų gildijos „Vingis“, asociacijų LATGA, Lietuvos kūrybinės raidos „Menų sodas“, Kultūros, meno ir mokslo „Kūrėjų menė“, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos narė.

Birutė Kanevičienė.

Vilniaus mokytojų namai. 2022.

Fotografė – Aldona Katilienė

Kelionė

Tikėjimas
išauga
į žinojimą,
regėjimą
nematomos
tikrovės.

Žmogus
iš Dievo
gavo
pažinimą, –
pradžią
pradžios
kelionę.

Prisilietimas

Jonui MEKUI

Nuskaidrinta dvasia, atvertos akys,
o galimybių plote – gebėjimų gausa
rikiuoti siekiai. Į tikslą žvelgta
naujai užgimusių idėjų šviesoje.

Žmogus be vietos buvimu vaizdus fiksavo,
subtiliai liejosi skaidrios minties kalba,
nerimastingoje dienoj kvietė ieškot takelio,
vingiuojančio papieviais tarp žolynų šnabždesių.

Gaivinantis jausmų prisilietimas
nutiesė širdies kelią pajauta gilia, –
gyvenimo prasme lemties kelionėj
ir sąvokos verte – būtis, pripildyta tiesa.

Šauksmas

Romui KALANTAI

Sovietmečio dienos gūdžioj tamsoj
ruseno nemari viltis,
nutviskę žiežirbos kančios
į širdis smigo laisvės ugnimi.

Sodelyje ne muzikos garsais
pratrūko beprasmybė išjausta, –
jaunuolio priešmirtinis šaukinys:
dėl jo mirties tik santvarka kalta.

Paliko siekių brydė praeity,
svajonių žvaigždės nerašytos danguje,
sparnais sulaužytais mėgino skrist, –
nukrito, virto žarija.

Skambėjo aidas: Laisvę Lietuvai šaukiu,
užgniaužtą tiesos žodį išvaduot prašau.
Subiro pelenais trapumas nykumoj dienų,
išbarstė laiko vėjas nuotrupas minčių.

Plačiai pasklido garsas, protestų banga
vilnijo šalyje, kvietė iš sąstingio pakilt.
Liepsnojanti tikėjimo ugnis
neleido okupantams laisvės siekio užgesint.

Laiko ratas

Nežinia parklumpa prie slenksčio,
krinta nuojauta ryto rasa,
saulės blyksnis nutvieskia dangų,
suvokimo driekias gija.

Miškas glaudžia čirenimą paukščio,
slepia jį nuo smalsiųjų akių,
vinguriuoja takas, šakojasi, skęsta
tarp žolynų niekad nepjautų.

Medžiai žvalgos į tekančią saulę,
vėjas glunda vakario jėga,
lenkia liauną ir tvirtą kamieną
neatlaikomų gūsių gausa.

Kelias tykiai vingiais nubėga,
vėl šakojasi siekiais naujais.
Įminta brydė pasilieka, –
driekias žingsnių nauja žymė.

Kyla, raitos troškimų spiralė
žemės laiko tiesės taške.

Prasivėrus jutimų vulkanui –
regimybės veržias lava.

Susikirto akimirką lemtą
galimybių ir norų keliai,
atsivėręs tolyje vaizdas
gniaužė potyriais nesuvoktais.

Srūva mintys į taką smiltynų
su ryžtingai pėda įminta, –
kai pakyla į šaunantį aukštį –
žemyn leidžias šviesos smiltele.

Vėjas pusto laiką lemtingą,
plukdo marių gūsinga banga,
nuskraidina ligi žvaigždynų –
laikas sukas dieviškajam rate.

Sutemos

Liepsnojančios žaros
džiugina širdį,
tapo peizažą
jausmų spalvomis,
šviesos garsų gausmas
tolsta už šilo,
plaukia migla
regimybės lauke.

Vakarė tyliai
sukalba malda,
sugula mintys
išgyventos dienos,
išjaustas laikas
driekias padange,
įžiebia žiburį
meilės tvarios.

Negrižtantys laivai

Pažadintas paukštis
skrodžia tylą
padangėj nakties.

Į prieglobstį laiko
gula jaudulio aidas,
širdžių virpesiai.

Žvaigždžių
merkiasi akys –
išnyksta jų tviskesys.

Šaukliai skrieja
rytmečio mostais,
erdvėj sklendžia garsais.

Diena
nutiesia kelią
šviesos atspindžiais.

Į vakaro uostą
tyliai plaukia
negrįžtančio laiko laivai.

Kryptingumas

Neišklyskim
iš paskirties kelio, –
jame dega tiesos šviesa,
į jį krinta
tikėjimo vertikalė,
giluminio suvokimo
pradžia.

Siekdami kiekybės –
išbarstome esmę
ir prarandam
malonę ištvermės,
jei minčių ir veiksmų
horizonte paslysime –
amžinybės ieškokim krypties.

Žingsniai – Aidas...

Žodžiai – Garsas...

Skrydis – Tolis...

Erdvė – Žvelgsmas...

Tyla – Pajauta...

Lietaus lašai merkė kūną, vėjas skraidino rudeninius lapus, plaikstė plaukus. Buvo žvarbu. Saulės nubučiuotą bobų vasarą pakeitė rudens dargana. Drumsto dangaus nepajėgė suplėšyti praskriejusio paukščio sparnai. Po kojomis linksmi tebečėžėjo vasaros dienų prisiminimai, nukritusių lapų laikinumas, paženklintas ryškiomis spalvomis. Einant pavėjui, žingsniai lengvai trumpino kelią, pasikeitus kryptčiai – gūsingo vėjo priešprieša sunkino žingsnius. Kelio atkarpa ištįso, kvėpuoti darėsi sunkiau. Krintanti pilkuma apgaubė į snaudulį grimztančios žemės pojūčiu.

Ilgoje tylos kelionėje suklupau prie ilgesio šaltinio.

Nykiai atrodo grūdą paslėpę rudens arimai, kuriuos sukausto žiemos gruodas, ir tik pavasarinis želmuo pradžiugina pasėjusiojo akį, kaip ir pasiektas tikslas. Nesvarbu, ar tai bus kasdienis darbas, ar savojo „aš“ piligriminė kelionė. Svarbu pajauti minties laisvumą, išsivaduoti iš vidinio sąstingio ir paklusti aukščiausios žmogiškosios prigimties vertybėms – laimėti šachmatų partiją, pagrįstą meilės dėsnium.

Kaita – įsipareigojimas veikti, išeiti iš pasyvios ir patogios būsenos.

Noras pakilti virš siauro matymo lauko, išplėsti mąstymo ribas, apčiuopti jutiminiais pirštais esmę ir priartėti prie gyvybiškai svarbių suvokimo ištakų verčia kasdien nueiti kelio atkarpa, grįstą klupimų akmenimis.

Troškulys – fizinis ir dvasinis. Negerkim iš nežinia kieno įmintos pėdos.

Ryto pirštai palietė dangaus pakraštį, švelniais judesiais traukė nakties apklotą. Žydrinės lopinėlis didėjo, plėtėsi, ryškėjo išsibarstę ilgi plunksniniai debesys, o pažeme plaukė lengvai išsiplaikstę, permatomi smėlio spalvos debesėliai. Žvelgiant į juos, atrodė, kad, pūstelėjus smarkiam vėjui, nuo žemės paviršiaus pakilo smilčių dalelės – žemės keleivių dienos. Nepajėgdamos pakilti aukščiau plunksnomis išraižytos juostos – įrašyto minties rėžio, – jos plūduriavo tarp būties kasdienybės žingsnių ir buvimo kasdienoje reikšmingumo. Akys stebėjo skriejančią baltą juostą laike, kai pakibusios smilčių pėdutės nejudėjo sustingusioje akimirkoje. Priklausomai nuo būties judėjimo ar sąstingio keitėsi dangaus skliauto vaizdas: laiko bėgsme plunksnos baltumą keitė smilties trapumas.

Palinkę prie būties gelmių, sulaukę kvėpavimą klausykimės sąžinės balso.

2021–2022

Danutė KATKAUSKAITĖ–RUSECKAJA, Vilnius

Poezija mano sieloje gyvena nuo ankstyvos vaikystės. Išmokusi skaityti, greitai pradėjau rašyti pati. Eiles rašė ir mano tėtis, jis ir dainas kūrė, ir titnagus, kurie dabar saugomi Lietuvos geologijos muziejuje, kolekcionavo, ir dainavo, ir šoko. Sesuo taip pat rašo eiles.

Išleidau dvylika savo poezijos knygų: „Įmintos pėdos“ (2014), „Po angelo sparnu“ (2014), „Kai pražysta žodžiai“ (2015), „Mano žodžių karoliai“ (2016), „Pro sielos langą“ (2017), „Suvirpus kuždesiams nakties“ (2018), eiliuotų sveikinimų dvitoni „Diena,

gėlėm žymėta“, I ir II tomai (2019), „Sielos virpesiai“ (2020), „Klajūnės mintys“ (2021), „Pražydę naktys“ (2021), „Kasdienos renginiai (2022). Dar dvi poezijos knygos „Ant pakele akmens“ ir „Iš jaunystės skrynelės“ baigiamos ruošti. Šiose mano knygose iš viso yra sudėta gerokai daugiau kaip 2000 eilėraščių. Dar maždaug tiek guli stalčiuose ant popieriaus skiaučių, kvitų, bilietų, bloknotuose, užrašų knygelėse, kompiuteryje...

Esu 10 tarptautinių almanachų idėjos autorė, sudarytoja, maketuotoja, redaktorė; 10 kitų autorių knygų redaktorė ir maketuotoja, 4 autorių knygų viršelio dizainerė; daugiau kaip 30-ties almanachų bendraautorė. Išverčiau į lietuvių kalbą ne vieną dešimtį rusų poetų eilių.

Pagal mano eiles yra sukurta daugybė dainų, kurias atlieka ne tik Lietuvos dainininkai, bet ir JAV, Airijoje, Anglijoje.

Mano eiles spausdina ir apie kūrybą informuoja dienraštis „Lietuvos aidas“, savaitraštis „Bičiulystė“, mėnraštis „Gintaro gimtinė“.

Kelis kartus buvau pakviesta į Lietuvos radijo Kultūros laidą, kurioje buvo interviu apie mano kūrybą ir skaičiau savo eiles.

Esu tarptautinių festivalių, poezijos švenčių ir kt. renginių sumanytoja, organizatorė, režisierė, scenarijų autorė, poezijos pavasarių dalyvė.

Baladė „Upių Neries ir emuno likimas“

Iš pievų sidabrinio rūko,
Iš debesų pilkų ir vėjo
Aš – linksmas, mažas upeliukas –
Žvaliai per klonį nutekėjau,

Vėliau vaga – tarsi alėja,
Bučiuodama smėlėtą krantą...
Žmonėms ir pievoms aš rūpėjau –
Jie skalbė žlugtą, merkė vantą...

Geriau jau būtų neatėjus
Diena apniukus ir lemtinga,
Kai paklydau likimo vėjuos,
Nes patikėjau – reikalinga!

Jis priplaukė lėtai už vingio.
Rytys jam buvo padėjėjas.
Ramus toks, lieknas, kiek aptingęs,
Aistringas ir įsimylėjęs...

Koks buvo pirmas meilės šokis!
Abu – bendra vaga, mes – vienis!
Jis nenustojo saldžiai suokęs,
Kad meilė mūs – nevienadienė,

Kad nenustočiau jo mylėjus,
Kad be manęs nerūpi niekas...

Jei juo nebūčiau patikėjęs,
Nebūčiau skausmo tiek atriekus.

Mana srovė lengvai jį nešė,
Kad kaitroje neišgaruotų,
O aš turėjau savo ežią
Ir palaimingos meilės luotą.

Jam gi norėjos žydros jūros,
Tik vienas būtų nenuplaukęs.
Man ašara gaili nuspūrus,
Nuo skausmo veidas apsiniaukęs.

Mane užgožė ir sugniuždė –
Gi pats šalia manęs tvirtėjo.
Man teko skaudžios lemties gniūžtės,
O jam – likimo veržlūs vėjai.

Ištirpo jis galingoj jūroj,
Nes buvo kąsnis jai mažytis –
Į mano širdį bangos gūra...
Kaip savo skausmą išlaižyti?!

Blėstanti meilė

Pakalnutėmis vėjas kvepėjo,
Kai netyčia abu susitikom.
Nebėra, kuo kadaise tikėjau,
Ir artumo beveik nebeliko.

Atspindžiai rasose jau išbluko,
Švelnius kuždesius aidas ištrynė.
Meilės pievoje tiek tiršto rūko,
Kad pranyko aistra paskutinė.

Aš buvau šventė tau, kasdienybė,
Džiaugsmo ašaros, nuoskaudos kartais,
O dabar mūs jausmai jau išklibę,
Vien ražienos ir laukas neartas.

Gamtos pamokos

Tik mėnuliui tas pats, kas čia, Žemėje, vyksta –
Jis kaip maudėsi jūroj, ežeruos, taip ir maudos.
Kazkam laisvė ginklu šiandien suteikia krikštą,
Kazkas kenkia kitiems, sau ieškodamas naudos...

Dangaus dėsniai nekinta, jie Visatoj patvarūs,
Milijardus jau metų tobuli ir dėsningi –
Žemėj valdo žmogus, todėl betvarkė daros,
Valdantieji dievais jaučiasi, ypatingi.

Amžius pralekia greit, o visuomenė vystos.
Daug epochų išnykę, daug vadų sarkofaguos...
Šioj epochoj svarbus Atpirkėjas mūs, Kristus,
Bet Jam kirčiai žmogaus, vėl užaštrintos špagos...

Kiek harmonijos mus šitoj žemėje supa! –
Žmogui maža erdvės ir garbės – reik galybės.
Užsirūstins gamta – žmonija mels priklorus.
Likt ŽMOGUM, o, žmogau, nepraleisk galimybės!

Gera turėti mamą

Vaikai turi SAVO mamą,
Savo tėtį, savo namą,
Savo kiemą, savo dangų,
Balutes lietaus po langu...

Mamą turi ir ežiukas.
Savo sūnų glaus netrukus,
Bet spygliukai jos neskaudūs,
Nes vaikelis meilėj maudos.

Jei jus pabara, vaikučiai,
Vis vien mamos myli drūčiai.
Kai vaikeliai girdi, klauso,
Akys niekad nesiblauso,

Vaiką savo stipriai myli
Jaunos mamos ir pražilę,
Guodžia, padeda, ramina,
Nes jos viską moka, žino.

Verkia sužeistas keliukas?

Nuramins mama netrukus.

Kol šalia mūs brangios mamos,

Viskas puikiai, būkit ramūs!

Akys

Tos pačios akys juokias, verkia,

Apdovanoja arba smerkia...

Svarbu – ką širdyje palieka:

Jautrumą, dėmesį ar... nieką.

Tos pačios akys myli, kenčia,

Aprauda arba kažką švenčia...

Jei nuoširdu – priglusti noris.

Emocijų skirtingas svoris.

Atlaidumas

Visiems atleidau, viską pamiršau:

Ir paskalas, ir net į širdį dūrį...

Tarsi nauja šį rytą pabudau

Ir supratau: žmogus atleisti turi!

Širdis vėl plaka lygiai, kaip kadais,

Kai nuoskaudų nuo nieko neturėjau.

Tikri draugai nebūna netikrais!
Neišblaškyk, meldžiu, likimo vėjau!

Atnaujinta draugystė

Ar dažnai mes aplankome draugą,
Su kuriuo siejo pirmos rugsėjo?
Geras derlius – tada, kai užauga
Daug daugiau, nei kadaise pasėjom.

Be bendravimo nieko nebūna –
Juk akių reikalingas kontaktas.
Tinginystė mummyse jei tūno,
Užsidaro bendravimo ratas.

Nebelauk, kol paskambins, pakalbins –
Pats ieškoki bendravimo šilto.
Lai dienas jūs bendrystės nuspalvins
Tai, kas buvo jaunystėj patirta.

Bridimas iš nevilties

Langu plaukia visi lūkesčiai, svajonės...
Nebėra vilties pakilti ir skraidyti.
Visos dienos monotoniškos, beskonės.
Žiema kausto vienišumo blyšką lytį.

Dienas tirpdo laikas toks negailestingas.
Nykuma. Širdis sustingus, surambėjus.
Žavesys, spragi energija pradingus.
Ištuštėjo sielos puošniosios alėjos.

Kur gyvenimo prasmės pasiieškoti,
Jei tokie negailestingi laiko pirštai?
Kaip išspausti dvasios tingulį lyg votį?
Man ramybės, neveikimo jau per tiršta.

Nugiedrėjo po lietaus vaiski padangė.
Saulės šypsnis pro užuolaidas – ant sienų.
Lyg kačiukas širdin tyliai įsirango
Sidabru pražydus sausio mėnesiena.

Ech, pavasaris ateis! Kodėl čia nirštu,
Nykumoj slogioj ir vienumoj paskendus?
Dievas davė žmogui proto, dešimt pirštų...
Veiklai, pomėgiams, darbams jau verias landos.

Tik žmonėse užsimiršta visos bėdos,
Tik tarp jų pasikeičia net mūsų mintys.
Mano nuotaika žvalėja susigėdus,
Vėlei noris į gyvenimą kabintis.

Ant dukrytės rankų

Ant dukrytės aš, motina, rankų.
Ji – lyg angelas – glaudžia ir saugo,
Nuramina širdies dūžį trunkų,
Mintis valo nuo nerimo raugo.

Keliai, kryžkelės, posūkiai, vingiai,
Gatvės, skersgatviai, plačios alėjos...
Paskubom, palengva, bet ne tingiai
Mano dienos gyvenimu ėjo.

Tai, ką davė kely manam Dievas,
Nešiau šeimai, o Jam vis dėkojau.
Greitai mindysiu Jo Rojaus pievas
Ir priklupsiu dėkinga prie kojų.

Dievas didis vienos nepalieka –
Ant dukrytės aš, motina, rankų.
Mano kūnas pavirs greit į nieką.
Gera tiems, kurių kapą aplanko.

Finišo tiesioji

Vis ėjom ir griuvom,
Ir klupom, ir kilom,
Tai ašaros džiūvo,
Tai garbanos žilo...

Į kalną, į klonį,
Keliais, per dirvonus...
Ne visad maloniai
Lemtis glostė šonus.

Nubrozdingi keliai,
Krumpliai nudaužyti...
Po mažą kruopelę,
Po lašą mažytį

Išmokom atkasti,
Tvirtai laikom šaukštą,
Liežuvį prikasti,
Žiūrėti iš aukšto...

Sau kūrėme laimę
Ir šeimai gerovę.
Ne viskas savaime –
Ir su šaknim rovėm.

Arti horizontas.
Ką turim vertingo?
Gyvenimo frontuos
Tai barstėm, tai rinkom.

Atėjom be nieko –
Be nieko išsisim,
Tik ką mes paliekam?
Ką vertinom? Teisėm?..

Gyvenimo scenoj
Kas buvo svarbiausia?
Lemtis širdies venom
Mūs sąžinę prausia.

Gyvybės trapumas –
Nebus jau „iš naujo“.
Šiuos žemiškuos rūmuos
Mes Viešpaties saujoj.

Išdavystė

Užgavom meilę ir ji išėjo.
Nyku ir tuščia jausmų alėjoj.
Širdis sustingo lyg jūroj štilis,
O kopoj saulė su vėju mylis.

Nutolę žingsniai visai nutilo.
Kreipiu į dangų aš žvilgsnį gilų –
Pakilti noriu ir jūron kristi.
Skaudi be galo ši išdavystė.

Paliko žymę sudužę viltys.
Širdy – kiaurymė. Už ko kabintis?
Ant veido – kaukę, jausmus – į spintą,
Tik ašarėlės neklauso – krinta...

Gyvenimo muzika

Mūs poelgiai – tai instrumentai,
Kuriais likimas gamą groja.
Mes patys esam dirigentai.
Taip buvo vakar, bus rytojui.

Kai švelniai suskamba obojus,
Svarbus gyvenimo orkestre,
Sugrįžtam į vaikystės rojų.
Kiekvienas jaučiamės maestro.

Atsiduriam savoį gimtinėj,
Pasklinda pievų, miškų kvapas,
Prinoksta girioje mėlynė...
Prisiminimai itin trapūs.

O kai užgauna smuiko stygos,
Susigraudinam, verkti noris.
Visi geri ir būnam lygūs,
O būseną dažniau besvorė.

Kada užgauna klavesinas,
Venecija mums priartėja.
Jei muzika ši užkabino,
Mes šoky sukamės su vėju.

Miela armonika užgrojus
Romantiką širdy pasėja:

Beržai, glamonės, vasarojus
Ir bučiniai jausmų alėjoj...

Jei pasigirsta ryškus būgnas –
Likimas nugaras mums daužo:
Kažkam jau priartėjo dugnas
Ar meilė sudegė be laužo...

Tiktai skardiems varpams suskambus,
Pasibaigia jau mūs rytojus.
Reikšmingi buvom ar nesvarbūs –
Lauks pragaras mūs arba rojus.

Mūs poelgiai – Dangaus klavišai:
Taip, kaip pasielgiam, taip skambam.
Tai ne likimas koją kiša –
Mes patys ardom sielos dambą.

Ilgesys lietui lyjant

Parašysiu tau vėlei
Ant takų ir balučių.
Netrukdy man šešėliai,
Kad ir kur aš bebūčiau.

Jeigu saulė užtemtų,
Šviestų žvaigždės, mėnulis.

Mums kartu būti lemta,
Visa kita – tik nulis.

Jungia mus sunkūs metai,
Lietūs, sniegas ir vėjai.
Žvaigždei nukrentant retai,
Klausiu vis, ar mylėjai.

Nors nereikia nė klausti,
Nes širdis aiškiai žino,
Kieno žvilgsnis prikaustė,
Apsvaigino be vyno.

Išmatavimai

Šulinio gilumą rodo akmuo mestas,
O valdžios bukumą – po langais protestas.
Sąžinės švarumą poelgiai parodo,
Proto vingiuotumui kartais reikia kodo.

Ir širdies talpumą galim išmatuoti:
Ar atjaučia kitą ir ar moka duoti...
Sielos gilos versmės – tai kūrybos klodai.

Žmogau, kokio gylio tu kitiems atrodai?

Kaip gyveni žmogau?

Sunku ar paprasta gyventi?

Vieniems dienei – tarsi šventė,

Kitiems labai sunkus kryželis,

Dygliais nusėtas visas kelias.

Vieniems gyvenimas – žaidimas,

Kitiems – tik reikalai intymūs,

Vieni plasnoja kaip drugeliai,

Kiti gyvena nerealiai.

Vieni tikrai savy panirę,

Kitus brangina, gerbia, giria,

Vienų vieta tikrai prie baro,

Kiti karjerą savo daro.

Vieni sau didūs, pasikėlę,

Kiti paglosto lauko gėlę,

Vieniems be žodžių viskas aišku,

Kiti dar varto meilės laiškus...

Žmogau, sakyk, o Tau kas rūpi?

Ar perbridai jau meilės upę?

Gal įveikei ir laimės kalną?

Gal neramus, pametęs balną?

O gal tu visada prieš srovę

Arba kitiems kuri gerovę?

Žmogau, išlik žvalus ir sveikas,
Tiktai nebūk kaip trys kapeikos –

Gyvenk ir kurk, judėk į priekį,
Tegul kas dieną gimsta siekiai,
Neliūsk, net jei juoda minutė –
Šviesa išsklaido tamsos būtį.

Yra tiek daug dėl ko gyventi!
Sunku? Gali pečius suremti,
Į kampą spraudžia aplinkybės?
Viltis gyva, nors ir išstybus.

Rankas turi, akis ir kojas,
Kasdien išaušta Tau rytojus,
Matai, girdi, jauti, kvėpuoji...
Jaukiau širdy, kai apsišluoji.

Tik susiimk, gana verkšlenti.
Lietuvis įveikė net tremtį!
Lai kūnas, siela būna soti,
Tik nepamiršk JAM padėkoti.

Kape verkianti mama

Aš linkus pagailėti
Nelaimėlio žmogaus,
Silpnybių neravėti –
Vergavo ir vergaus.

Pats sau jis nelaimingas
Ir sau nepatrauklus,
Kitiems nereikalingas:
Skaudės – nieks nesuklus.

Kas žino, kur paslydo,
Kas buvo šalimais,
Kokių jėgų koridoj
Sugriuvo jo namai?..

Kadais kažkas mylėjo –
Jau šalinas visi.
Gyvenimo alėja
Neapšviesta, tamsi.

Dangus vienodai glaudžia,
Tik žmonėse – drama,
O sūnaus lemtį skaudžią
Kape apverks mama.

Karalienė žiema

Šalta, rūsti, sustingus ir įnoringa būni.
Pasiuntus aršią pūgą, užlygini pėdas.
Gamta už švarų darbą uždėjo tau karūną,
Nes vos tik prisilietus, taisai rudens klaidas:

Keliai pažliugę, balos, neižengiamos pelkės,
Tau panorėjus, tampa baltučiais patalais.
Dangaus atvertos visos ir užsklandos, ir velkės.
Tu snaigėmis, žiemužė, visas dėmes valai.

Žmogus nors keičia rūbą, bet sielos dėmės lieka;
Nepadeda perukas nei kailiai, nei dažai.
Degutas saldų medų greit paverčia į nieką.
Mes sielas savo valom atsainiai, per mažai.

Keistis nevėlu

Vienoda, kai aš vietoj stoviu:
Valausi, jeigu kas apspjovė
Ir kvailesniam užleidžiu kelią,
Nuryju, jeigu žodis velias,

Bet aš neaugu! Sielai reikia
To, kas jai maisto kasdien teikia,
Nuo ko šviesėčiau, tobulėčiau,
Surinkčiau tai, ką jau išmėčiau...

Keičiuosi aš – ir viskas kinta:
Kas buvo slapta – atrakinta,
Kas prieblando, tas išryškėja,
Minkštėja tai, kas akmenėjo...

Gamtoj taip viskas surėdyta:

Kas buvo vakar, jau pakito.

Nupjovęs tai, ką jau pasėjo,

Įvertinęs žmogus laisvėja.

Koks tu esi?

Vienas trepsi, mindžikuoja,

Kitas karieta važiuoja,

Kažkas inkščia, valdžią keikia,

Kažkam jachta džiaugsmo teikia.

Vienas tauposi skatiką,

Kitas nori tik už dyką,

Kažkam pasiekiamos salos,

O kažkas prie savo balos...

Vienam atnešta, paduota,

Dažnai kelia draugams puotą,

O kažkas skaičiuoja kruopas,

Galva sunki, įsisopus.

Kam kiek duota – kas ten žino.

Kažkas vien tiktai vaišinas,

Kažkas viską atiduoda,

Lieka jam Dangaus paguoda.

Sąžinę mums Dievas davė.
Geri, jei kitaip negalim,
O kas Dievu save laiko,
Tas visur neturi saiko.

Bet gyvenimas – svarstyklės.
Mums svarbi viena taisyklė:
Daug užgriebsi – žemėn smigsi.
Laikas tiksi... tiksi... tiksi...

Byrantis laikas

Iš mano smėlio laikrodžio
Išbiręs laikas rodo
Ne tempą, kurs be gailesčio
Raukšlėja lygią odą –

Parodo man aštriu kampu,
Kas sėta, kas sudygę,
Norėjau ko ir kuo tampu...
Įsupęs laiko vygę,

Nuo kalno leis, arčiau ribos,
Pasaulių horizonto.
Negalim laiko pažabot
Ir nepadės remontas,

Jei lemta laikrodžiui sustot,
Jei baigės skirtas laikas.

Ne vien tik seną pažabot
Mirtis kas dieną taikos.

Dangau, gražinki mamą!

Skaitau aš epigramą
Ant antkapio ir vėlei...
Paukščiu gražinki mamą,
Dangau, nors minutėlei!

Pajausčiau ją iš karto,
Net jeigu nečiulbėtų,
Nė žodžio man netartų –
Suuosčiau kvapą mėtų...

Dangaus tiek daug žvaigždėto,
Tik liestis mums užginta.

Žvilgsniu stebiu iš lėto,
Kaip plunksna žemėn krinta...

Ilgesys link dangaus

Muzika nulydėjo, artimieji, draugai,
O vienatvės alėjoj kvapas liks dar ilgai.

Kartais liesti norėsis, kartais žodį ištart,
Bet aplink bus pavėsis, nėr kam glostyti, bart...

Ilgesys, tas beširdis, ves link Jos, kasdien ves,
Kartais ašarom girdys, kartais širdį užsklės,
Kartai spindesį žvaigždžių išdėlios ant akių
Ar akimirką žers vėl artimų ir jaukių...

Liūdesį keis artumas širdimi, mintimis,
Tik jautimai – lyg dūmuos, bet namai vis primins
Kur jos būta, kur eita, kur sėdėta ilgai...
Laikas pralekia greitai. Visų laukia kapai.

Laiknumas

Kol turim – manom – amžinai.
Vos mirksnis – lieka žvakės, maldos.
Žmogau, nė vienas nežinai,
Kur ir kada tau baigsis valdos.

Prisirišame prie daiktų,
Prie giminių ir mylimųjų,
Tiktai kažin, ar daug vertų?
Ar glostėm, ar mosavom kūju?

Žmogau, svarbiausia – ką turi
Širdy ir sieloje kaip banke.
Visi mes esam tarpdury:
Vieni išeis, kitus aplankė...

Laimė

Žmogus dejuoja: „Nėra laimės!
Pasimetė kažkur keliuose“,
Bet neateina ji savaime!
Apsidairyti reik, kas juosia.

Kažkam gal tai – baikštus šuniukas
Nereikalingas niekam rangos,
Kažkas per jėgą pirmyn brukas,
Nors durys praviros ir langas,

Kažko pirmoji meilė laukia,
Išsaugojus jausmus tyriausius,
Kažkam reik nusiimti kaukę –
Ir jis iškart laimingas jausis...

Juk Laimė – tai džiaugsmas mažičiai,
Kai švinta akys vos pamačius,
Irzlumas dingsta, visi pykčiai
Ir noris Dangui tarti: „Ačiū!“

Lietuvių kalba

Man lietuvių kalba –
Tai bendravimas ir pažinimas.
Dažnai žodis kirbęs
Siunčia mintį erdvėn vos užgimęs.

Juk gimtoji kalba –
Tai kultūra, savęs suvokimas.
Jei rašyba šluba,
Taps kalba palaipsniui išsigimus.

Mums gimtoji kalba
Atkeliauja su motinos pienu.
Gerbiame, saugom arba
Trinasi, vos išvykstam už sienos.

Su kalba papročiai
Ir tradicijos, kitos vertybės.
Mes šaly – ne svečiai.
Kalba suteikia tautai stiprybės.

Esame saviti,
Seną kalbą turėdami savo.
Būkime jos verti!
Bočiai mūs ją kadaise atgavo.

Liūdinti meilė

Meile kvepiančios vasaros buvo tarytum balzamas.
Tu tieseis į mane, aš džiaugiaus tavimi. Buvom ramūs.
Bobų vasara lapais spalvotais jausmus mūs apklojo.
Ramiai nuojauta snaudė, nejuto menkiausio pavojaus.

Visi rudenys, žiemos turėjo lydėti mūs kelią,
Tiktai bangos pakilusios meilę per pusę jau skelia.

Dangus žydras, staiga papilkėjęs, liundra prakiuro,
Patiklios meilės greit sudrėkino rūbelį veliūro.

Tu buvai tik man skirtas, aš tavo buvau išrinktoji.
Mano meile, kodėl tu liūdna ir kodėl nekovoji?
Sugrąžinki švelnumą, ramybę, nebūk nuginkluota.
Nurims vėtros ir šalnos. Gyvenimo tiek mažai duota!

Mana gimtinė

Prisiminimai sugrąžino
Į tėviškę, senutę gryčią.
Neliko artimų kaimynų,
Jau nieks neužsuka net tyčia.

Iš ilgesio pravirksta vyriai.
Kampe – vorų užuolaidėlės.
Kutena nosį neįkyriai
Paklodė dulkių pasikėlus.

Jau nužemėjo aukštos lubos,
Palangę apkabino žvakės
Ir tinkas pačiuožė, sukniubo,
Drumzlėtos tapo namo akys.

Iš popieriaus užuolaidėlė
Jau papilkėjus kampe kabo,
O vazoje – dirbtinės gėlės,
Ant lovos – užtiesalas drapo...

Čia visas tikra ir taip sava,
Čia eita, gulta ir miegota,
Čia gėrėm pieną, o ne kavą,
Čia aslą šlavėme su šluota,

Mama visus vaikus čia glaudė,
Šukavo plaukus, kasas pynė,
Ir verpė, mezgė, siuvo, audė...

.....

Ak! Visa tai – brangi gimtinė!

Lopšinė anūkui

Žvaigždės mėnulis užsūpavo
Ir patalais pilkais apklojo.
Pavargo jau akelės tavo,
Tegul pailsi lig rytojaus.

Užmiki, mielas anūkėli,
Įženk į sapno karalystę.
Nykštukai vėlei pasakėlę
Įdomią tau vienam išvystė.

Joje tu būsi pats herojus,
Kiekvieną priešą nugalėsi...

.....

Na va, kojytė atsiklojus.
Saldaus sapnelio palinkėsiu.

Mano gyvenimo prasmė

Aš širdies atlapojau duris,
Kad išdrįstų įeiti kiekvienas,
Tik vieni mano teisę turį
Teršti sielą ir brozdinti strėnas.

Gal ne taip gyvenau, gal ne tam,
Kelią klaidų rinkaus kitą sykį...
Per sunku kartais būti teisiu,
Jei kažkas ne tavim noriai tiki.

Daug norėjosi ne dėl savęs –
Dėl žmonių, jų platėjančio kelio,
Kur šviesa, gėris pergalę švęs.
Ne dėl laurų juk, ne dėl medalių.

Visą laiką ieškojau prasmės
Ir teisingai norėjau gyventi.
Kol nutils paskutinė giesmė,
Turtinsiu savo dvasią ir gentį.

O, Likime, lydi nuo pradžių!
Paskutinę kai bersi man smiltį,
Aklinai neužverki, meldžiu,
Nors takelį paliki... sušilti...

Mes nežinom, kaip gyventi

Visi mes žinom, kaip gyventi:

Prieš sėją dirvą išpurenti,

Už viską Dangui padėkoti,

Kad siela ir širdis būt soti,

Ir žmogui blogo nedaryti,

Ir sutramdyti savo pyktį,

Neperlipt ir nekišti kojos...

Ne tiek jau daug, jei pagalvojus,

Kiek visko galime dėl kito.

Geriems darbams nėra limitų.

Tik duodami mes visko gauname

Ir sielos banke krauname... krauname...

Visi teisingi būt privalom,

Bet sėdame prie Dievo stalo

Su savo sąžine dulkėta,

Kur dar ne viskas išravėta.

O kartais darom ne kaip reikia,

Save sureikšmint nusiteikę.

Kai mūsų poreikiai – virš visko,

Tada ir skiedros aplink tyška.

Sau nenustojame kartoję,

Kad kuriame žmonėms rytojų,

Nors pastangos tik sau naudingos,
O sąžinė jau būna dingus.

Kiti tada visai nesvarbūs,
Tik tyliai darom SAVO darbus.
Ir nors darže – ne savos pupos,
Bet sau; kitiems gi būnam *skūpūs*.

Pilna kišenė – tuščias iždas.
Nėra smiltelių, tiktai žvirgždas,
O jis papuolęs akis graužia,
Bet rankos dar neatsigniaužę.

Kai žmoguje išnyksta saikas,
Tada šėtonas perimt taikos.
Iš lėto nyksta žmogiškumas,
Veikla paskęsta melo dūmuos,

Sau patys pasidarom svarbūs,
Voratinkliais apraizgę darbus;
Drąsos įgavę, išūlumo,
Vis tikimės nebaudžiamumo.

Bet jeigu burbulas subliūkšta,
Kažkam praskėlus ploną lukštą,
Tada kritimą lydi trenksmas.

O Dieve, lai šios bėdos lenks mus!

Įpilk į širdis mūs gerumo,
Sumažink pyktį ir godumą,
Leisk ŽMOGUI žmoguje gyventi,
Kas bloga, mums padėk atremti.

Mėlyna prieblanda

Kaip ilgiuosi melsvų akių tavo!
Jų žydrumas – lyg linas žydėtų.
Prieblanda pamėlynavo.
Tuoju išnirsi ir vėl netikėtai...

Subanguos tarsi jūra švelnumas,
Lyg sparnai rankos kils palytėti...
Širdim jausime, kai meilės rūmuos
Mėlyni vakarai ims žvaigždėti.

Nusilenksime nakčiai būrėjai,
Norus siūsim, kai siaus žvaigždžių liūtys...

.....

Akių mėlį išblukino vėjai.
Ar ilgies ankstesnės, dar jaunutės?..

Prieblanda pamėlynavo.
Akys dairos aplink kiek prigesę...
Kaip norėtus, kad vėl sparnai tavo
Vos vos liestų, kaip tą, geltonkasę...

Mintys materializuojasi

Nereikia graužtis vien dėl to, kas bus.
Dirva vėl želia ne tik, kur purenta.
Negriuvo ir rytoj negrius dangus,
O kas suklups, tam pasikelti lemta.

Nėra naštos kur ne pagal pečius –
Lemtis užkrauna tiek, kad nepalūžtum.
Lytėjimai prakalbina kurčius.
Kiekvieno paukščio laukia savos gūžtos.

Rikiuoja žvaigždės mūsų likimus
Pagal mintis, veiksmus, žydras svajones...
Ką programuojam, tas iš tikro bus.
Danguj supranta, ko gi nori žmonės.

Mylėk ne vien tik žodžiais

Piktą nuramink,
Trokštantį pagirdyk,
Skriaudžiamą apgink
Ir nieko nevirkdyk,
Alkaną pasotink,
Priglausk nelaimingą,
O kvailą paprotink –
Tai nesudėtinga!

Užjausti iš tolo
Vien tik žodžiais maža!
Reikia ne migdolų –
Atiduoti gražą.
Juk ne žodžiais Dievas
Padedą tau, duoda.
Sodrinki Jo pievas,
Atverk aukso puodą.

Lengva sudoroti
Silpną, nelaimingą,
Išspausd tarsi votį
Ar iškviesd į ringą,
Nuspirti, apeiti,
Niekint, ignoruoti,
Vien tik blogo geisti...
TU IŠMOK JAM DUOTI!

Širdis neapakus
Mato, girdi, jaučia...
Sutikai ant tako –
Leiski, tegul glaudžias.
Rankos, akys prašo –
Duok net nepaklausęs.
Net dėl vieno lašo
Esi Dievo ausys.

Neaklinai duris užtverki

Neaklinai duris užverki!
Mirs meilė kančiose, iš lėto.
Įskaudinta ji tyliai verkia
Ir laukia žingsnio netikėto.

Širdis primins, kaip glamonėjai,
Kaip žodį nusviedei lyg kulką...
Prapliups gailia rauda rugsėjai.
Skaudžiausios žaizdos neapdulka.

Suradęs atvaizdą vaikuose,
Suprasi, kad gal paskubėjai.
Daug kartų sversi ir matuosi.
Širdies palėpę spardys vėjai.

Nėra šalia aristokratės –
Akla aistra tau ją sukūrė.
Graudinsies savąją pamatęs.
Vilios kadais užvertos durys.

Neaklinai tu jas užverki,
Kai sviesi žodį netikėtą.
Įskaudinta juk meilė verkia.
Nelauk, kol ji numirs iš lėto.

Negimusiam kūdikiui

Pasibeldei romantišką naktį,
Siųstas Viešpaties iš žvaigždžių ūko.
Rodės visko turėjo pakakti –
Lašo meilės mažyčio pritrūko.

Buvai angelas – žemė atstūmė.
Ne, ne žemė – mama nenorėjo.
Nebėra tavęs jokiam albume,
Ore sklaido tik aimanos vėjo.

Tu nė karto neįkvėpei oro,
Pirmo klyksmo dangus negirdėjo,
O reikėjo tik smulkmenos – noro,
Bet širdis tilo, suakmenėjo.

Nebučiavo tavęs mamos lūpos,
Neskaičiavo nieks tavo pirščiukų...
Daug daug kartų gailaudama klūpos,
Ir neras vaisto nuo skausmo buko.

Nepaglostytas, nepabučiuotas,
Sužalotas ir nereikalingas...
Mamos širdį vis varstys akuotas,
Kaltins, teis ją jos sąžinės ringas.

Padėka už norus ir galimybes

Kiekvienas vaikelis norėtų turėti
Mamytę, broliuką, sesutę ir tėtį,
Močiutę, dieduką pakviesti į būrį,
Nes jie visus myli, visiems laiko turi.

Mes norim ne tik Lietuvoje skleisti skėtį,
Apsaugot, globoti kiekvieną galėti,
Senolius lankyti, atraičius rankoves,
Nudirbti jų darbus, pagerint gerovę.

O Dieve, maldauju, suteik galimybę
Padėti, kam reikia, darbais realybėj.
Davei rankas, kojas, akis, jautrią širdį,
Kuri prisilietus pamato ir girdi.

Kokia didi laimė: nereikia prašyti –
Pati galiu duoti. Pagalba mažytė –
Kitam gal didžiulė. Nuoširdžiai dėkoju
Ir darbą kiekvieną dedu Tau prie kojų.

Padūkės ruduo

„Ruduo...“, – liūdnai visi kartoja.
Aš rudenėlį spardau koja.
Raudonas lapas štai, geltonas,
O šį nuskynė draugas Jonas.

Užvertus galvą, vėl kvatoju
Ir apie nieką negalvoju.
Spalvotais lapais šiandien sninga,
O aš jaučiuos tokia laiminga!

Ak, rudenėli, koks padūkės!
Nors vasarėlės – tiktai šukės,
Bet tu puošnus toks ir stilingas.
Bučiuoja Jonas... Jis – laimingas!

Ir aš glėby savosios laimės...
Švelnumas liejasi savaime.
Po mūsų kojom lapai krinta...
Mylėti niekam neužginta!

Prakiuręs dangus

Dangus prakiuro! Laša... laša...
Greityn... smarkyn... tarytum siena...
Vilties pagaunu mažą lašą.
Kaip nusinešti jį į dieną?

Kad negalvočiau, neskaudėtų,
Kad nekankintų ir nežeistų...
Taip norisi dangaus žvaigždeto!
Neišsipildys – nieko keisto.

Už viską reikia sumokėti:
Už tylą ir nepakantumą...
Mes esame abu korėti,
Nors tvarų statėm meilės rūmą.

Klaidų klaidelių! Visos sminga
Į širdį, sielą ir į kūną.
Ištraukčiau bilietą laimingą,
Įteikčiau Meilei... Ar taip būna?..

Senieji ir naujieji laikai

Karta mes tų laikų,
Kada ieškojom blato –
Dabar kas su laiku,
Kas apsaugą sau stato.

Režimas. Nedrąsu,
Bet mitingai pilnėjo.
Iš daugelio tiesų
Mes laisve patikėjom.

Vieningi, lyg savi,
Giedojom ir maldavom,
Kad būtume laisvi,
Nes mylim kraštą savo.

Vieni prie sosto greit
Kaip badmiriu pripuolė,
Kiti nebe atseit
Tėvynę gynė uoliai.

Vieni ne su saiku
Rankas godžias atrišo –
Dėl ateities vaikų
Kiti gi pasiryžo.

Mūs žemė sukurta
Su simboliu lelijų.
Sukiršinta tauta,
Žmogus viens kito bijo.

Pro sąžinės vartus,
O ne pro šabakštynus,
Priimkime kitus –
Lietuviai jie vadinasi.

Tėvynė mūs randuos.
Tautiečiai, nesiriekim!
Kiekvienas juk didus,
Uždirbęs duonos riekę.

Kur dingio savastis?
Gyvuokime, klestėkim!
Lai nieks nesidrabstys,
Pagelbės mūsų siekiam.

Juk mūsų tiek nedaug!
Trijų nér milijonų.
Nevykim kito lauk
Ir neapeikim šonu.

Gyviems tiek daug erdvės –
Du metrai kapui skirta.
Bala nusistovės.
Vertė – tai, kas patirta.

Daina „Šermukšnių karoliai“

Koks veržlumas lietaus,
Kai jis virsta liūtim.
Mūsų meilė puotaus
Palaimingom naktim.

Priedainis:

Greit šermukšnių karoliai
Nuo šalną nubyrės.
Tvirti meilės pastoliai –
Ne gležnumas žolės.

Nesunkus nešulys –
Paberti bučiniai.
Meilė nepasiklys,
Svaigins kaip apyniai.

Priedainis:

Nuo šermukšnių raudonų

Meilės žodžiai šiltės.

Bučinių milijonas

Nepagimdo kaltės.

Plaukus nusidabruos

Srovė metų srauni.

Kiek daug meilės delnuos,

Nors abu ne jauni.

Priedainis:

Stiprinom meilės rūmą

Nuo pirmosios raidės.

Karštos meilės, švelnumo

Mums vaikai pavydės.

Tėviškės sūpynės

Ak, Tėviške, o, Tėviškėle!

Tavo sparnai aukštyn pakėlė,

Žemyn ir vėl aukštyn, į dangų...

O po vaikystės mano langu

Pražysta skaisčios pinavijos

Ir rožė, akmenį apvijus,

Vis stengiasi tolyn ropoti.

Imu aš į rankas ąsotį

Ir supilu kriaušaičių girą.

Iš graudulio man rasos byra,
Nuo jų pražysta langų skruostai.
Guluos į žolę, uostau... uostau...
Tiek nesugersiu žemės kvapo.
Šis lopinėlis brangus tapo,
Brangiausias iš visų grožybių.
Dangaus skiautelę atsignybiu
Ir akimis sugerti noriu.
Privarvinu medaus iš korio,
Užsitepu sau ant duonelės,
Nusivalau kampu skarelės,
Kaip tai darydavo močiutė...

Gandrai maitina jau vaikutį –
Kiti dar neišsiperėję;
Tik tėtis pievoj varlinėja.
Jį kalbina miške gegutė.
Aš jos meldžiu: „Dar... dar truputį,
Kukuok ilgai ir nesustoki.
Vieta šita labai atoki,
Čia nebėra ką veikti mirčiai.“
Skaudžiausi – išdavystės kirčiai,
Kai tėviškės namus palieka
Ir viską paverčia į nieką.

Ak, Tėviške, brangi Gimtine!
Giliai kilnojasi krūtinė.
Čia tiek kvapų, spalvų, gaivumo!

Taip pasiilgstu tikro dūmo,
Garuojančio iš molio krosnies!..
Šakom prie kelio moja gluosnis
Ir kviečia eiti prie upelio.
Vandens tyrumas – netgi gelia.
Tolyn šapelis nuvilnija;
Judresnis tampa, jeigu lyja.
Kai sučiulba miške lakštutė,
Gražiau nėra, negali būti.
Lyg burtų lazdele pamojus,
Aš vėl ant kojų atsistoju –
Ir vėl laukais nuo pačio ryto,
Vos tik rasa pirma iškrito...
Tėvyne mano aksomine,
Šalele bočių, man – gimtine,
Į šitą žemę Dievas siuntė.
Brangi čia kiekviena sekundė.
Kol dar krūtinė man kilnojas,
Gimti namai – tikriausias rojus.
Žemyn ir vėl aukštyn, į dangų...
Laiminga aš po Dievo langu.

Tuštėjanti Draugystės alėja

Kaip gyventi – visi puikiai žinom,
Pamokslaujame, smerkiam kitokį,
Net pamišėliais kartais vadinam.
Vienetai lietuje mėgsta šokį.

Kasdienybėj laimingų per maža,
Kurie moka akimirkom džiaugtis.
Kas gyvena lyg eidamas lažą,
Tas ir žiūri į viską lyg jautis.

Tik ištrynę skriaudas, įtarumą,
Atlaposime širdis bendrystei.
Pavartykime seną albumą –
Nušuoiliavo ne vien tik vaikystė!

Kiek draugų per tą laiką netekom!?
Ne mirtis čia kalta – likę skriaudos,
Jeigu nuoskaudos dar neišseko.
Daug meliau būt širdim prisiglaudus.

Mums gyvenimas skirtas trumpėja.
Kam gi neštis sunkumą Anapus?
Vis tuštesnė draugystės alėja.
Susitaikykim, juk esam trapūs!

Vaikystės pusnys

Kiemas pusnimis sukaltas, viskas sidabruota...
Šiandien man visai nešalta, nors daug sniego duota.
Stebis obelys subridę, kad nėra takelių.
Tiek prisnigo, tiek pripustė – vaikams jau virš kelių.

Pamenu, manoj vaikystėj taip mokyklon brista,
Čiuožta išilgai upelio ledo keliu grįstu.
Rogės didelės, medinės, tėčio pagamintos.
Skriejame, pusnis nuskynę, ir po vieną krintam,

Lipdom senį besmegenį, statome tvirtoves,
Renčiam sniego baltą menę atlenktom rankovėm,
Žaidžiam karą sniego gniūžtėm, sienos – mūs slėptuvės;
Nerūpėjo susigūžti, nes juk dar „nežuvęs“.

Atminty išblukę spalvos mano klasės suolo.
Sniegas balina jau galvą, praeitis nutolo
Ir išdžiūvo upeliūkštis, nežaidžia žuvelės,
Bet lig šiol lipdau dar gniūžtes – rankos pačios kelias.

Vakaro pamąstymai

Mūs darbus darbelius, mažus ir didelius,
Link vakaro saulutę nuridena,
O naktįje lietūs – tarsi poterėlius –
Stiklan barbena nakčiai savo meną.

Pasineriu maldoj ir pažadu: „Rytoj
Naujai pradėsiu savo dieną ramiai
Ir knygoje savo, kasryt nesuteptoj,
Darbais prasmingais ženklinsiu aš žemę...“

Bet rytdiena ir vėl, ištižus kažkodėl,
Ne ta kryptim vairuoja mano laivą.
„Skubėki pamažėl, kad nesuklystum vėl,
Nes dirbant reik turėti protą blaivą“.

Diena taip iš dienos vienodai nuo pradžios:
Darbai, malda ir pažadai nuoširdūs...
Už rankos nevedžios net tie, kas prie valdžios,
Pati turiu aš keistis vos pakirdus.

Žemėj viskas laikina

Žemėj nieko amžino nėra!
Mūs gyvenimas taip pat ribotas.
Tęstinumas po mirties yra?
„Taip! – diktuoja siela mums ir protas,

Nors nematė, negirdėjo nieks,
Nesugrįžo, nekviatė, nesakė...
Kiek dienų gyvenimas atrieks?
Ar po jo nebūsime apakę?

Gal išvysim tai, ko net sapne
Pačiame drąsiausiam neregėjom?
Protas mūs ribotas, nežinia
Vardan ko gyventi čia atėjom.

Be tikėjimo žmogus neatsargus,
Bet bejėgis, mirtį vos pamatęs.
Tiktai tikinčiam atsiveria Dangus.
Žemėj lieka atmintis ir datos.

Žmogui reikia...

Žmogui reikia aušros,
Kai prigęsta viltis,
Ašarėlės tyros,
Kad valytų mintis,
Ir ramumo žiemos,
Uragano jausmų,
Kad neliktų dienos,
Pažymėtos skausmu,

Kad drugelio sparnai
Nesukeltų audros
Ir žinot – gyvenai
Vardan meilės tikros...

Žmogui reikia nedaug,
Tuo pačiu nemažai:
Kad sklaidytųsi lauk,
Kas sudegę laužais,

Kad apeitų ne tie,
Kad priglaustų tikri,

Nenutolt nuo genties

Ir kad siela švari...

Vienuma nepadės –

Terpė nepalanki.

Jei širdis nespurdės,

Trupiniai bus menki.

Žmogus ir širdis

Kuo mažesnis žmogus,

Tuo didesnė širdis,

O jo sielos languos –

Atjautos atspindys:

Prieis, nesibodės,

Šilumos skirs, kam truks,

Nesvarstydams padės,

Eidams nenusisuks...

.....

Kuo didesnis žmogus,

Tuo mažesnė širdis,

Nes jam turtas brangus,

Tik savuosius girdės.

Kito bėdos – ne jam,

Nes tas daržas – ne jo,

Tik saviems reikalams

Visur naudą žvejos.

Nebe ūgis – bėda,

O didumas savy.

Gėriu besirėdą

Artimi ir savi.

Koks esi tu žmogus?

Tavyje kiek širdies?

Ar kiekvienas brangus?

Toks esi ar dedies?..

Iš eilėraščių ciklo „Karui – ne!“

KREIPIMASIS Į KARIŲ MOTINAS

Lietuvių ir rusų kalbomis

O, motinos šalies, kur mirtį sėja,

Jūs gimdėt sūnus dirbti ir mylėt –

Jie žus svetur, gyvybės pralaimėję,

Kaip okupantai ėję nugalėt.

Kodėl gi neginat vaikų, kuriuos auginat?

Kodėl ramiai nuleidote rankas?

Kodėl savąsias širdis užrakinot?

Jeigu ne jūs, tai kas apgins juos? Kas?!

Neverkit tyliai, eikite į aikštes,
Sukibę rankom kaip viena šeima.
Mamos valia pretenzijas pareikšti.
Kur karas, ten griuvėsiai, dykuma.

Kariai – gynėjai, o jie sėja mirtį.
Susigražinkite vaikus namo!
Jūs prievartai privalot atsispirti!
Kare labai svarbus mamos vaidmuo.

Обращение к солдатским матерям

О, матери детей, что сеют смерти,
Родили их, чтоб строить и любить –
Как оккупанты там они, поверьте!
Погибнут же, хоть посланы убить.

Молю, детей своих же защитите!
Там погибают тысячи, не сто!
Не опускайте руки – закричите!
Если не вы, то кто их защитит же? Кто?!

Не плачьте тихо, улицы захлыньте,
Держась за руки как одна семья.
Им волю МАМЫ громко предъявите!
Там, где война – развалины, ничья.

Солдат – защитник, а он сеет смерти.
Верните же своих детей домой!

Насилие – не метод, мне поверьте!

Роль матери – чтоб в мире был покой.

Laisvė

I

Žmogus – kaip paukštis – gimė laisvas būti,

Sparnus – kaip paukštis – pakelia užaugęs.

Kol laisvas jis, tol gerina sau būtį,

Nelaisvėj laisvės Dievo meldžia, šaukias.

Narve negieda paukščiai čiulbuonėliai,

Žvėris nelaisvėj sau neranda vietos.

Pavojui kilus, kvies Tėvynė vėlei,

Kiekvienas bus drąsus, narsus ir kietas.

Laisvi užgimę, laisvėj norim būti,

Nei priespaudos nenorim, nei vergovės.

Net jei už laisvę mums atsiųstų žūtį,

Neparklupdys – ryžtingai Laisvė stovi.

II

Esu gyva, nors bombos aplink krinta.

Esu gyva, nes su manim – šalis!

Mane mylėti niekam neužginta,

Bet širdį drasko priešas į dalis.

Esu gyva širdyse ir ant žemės.
Kaip oras aš, kaip kraujas, kaip vanduo...
Į praeitį, į genus Laisvė remias.
Stiprybės, ryžto protėviai priduos.

Esu gyva ir miestuose, ir kaimuose,
Pulsuoju venose, kvėpavime sūnų.
Tautos dvasia nebeužges savaime –
Pridengs mane kovotojai kūnu.

Gyva visuos, kurie ryžtingai stovi
Už savo šeimą, miestą, už vaikus...
Kas prieš mane, tas iriasi prieš srovę.
Kur aš esu, dangus tenai taikus.

Šventas reikalas

Grobuoni, žvangujęs ginklu, ar nepaspringsi?
Patriotizmas venose mūs gyvas, tvinksi.
Tu kėsinies, kas sakralu, kas žmogui šventa.
Teisėjas – Laikas, jis užkals ant karsto lentą.

Už tėviškę, savus namus – paukšteliai, žvėrys.
Namai – tvirtovė. Širdyse mums Laisvė žėri.
Nuo kardo žus, kurs pirmas jau pakėlė kardą.
Su panieka vaikaičiai tars plėšiko vardą.

Nurimk, į žmogų atsigręžk! Ne tu – teisėjas.
Grobuonį žmonija pasmerks suakmenėjus.
Kodėl nerūpi tau savos šalies gerovė?
Vaikai ir motinos sykiu už Laisvę stovi.

Vaiko rauda

Kai atsibusi, pasakysiu,
Kad kol miegojai, bombos krito,
Kad krislas manose akyse
Ramiai neleidžia laukti ryto,

Kad ašaros savaime ritas,
O ne todėl, kad švilpia kulkos,
Kad nors langai ir uždaryti,
Bet krenta stiklo šukės smulkios,

Kad, kol miegojai, daug kart aušo
Ir kad ne kartą vėlei temo,
Kad maistas jau seniai ataušo,
O mes nevalgę dar nė gramo.

Mamyte, viską pasakysiu:
Kad vienai man baisu ir šalta,
Kad visada tavęs klausysiu,
Kad vien tik duobės ant asfalto,

Kad plečias laužas, šalia – kitas
Ir kad kaimynų namas dega,
O jų mašinos suvarpytos,
Stogai namų kažko susmegę...

(Nuotraukoje: *Ona Kulbokienė ir Loreta Pladienė*)

Elektrėniškė **Ona KULBOKIENĖ** mokėsi Maskvos V. Lomonosovo universitete. Ten įsigijusi Darbo ir verslo organizavimo specialybę, ilgus metus dirbo prekyboje atsakingose pareigose. Mokykloje labiau linko pati kitų eiles skaityti. Į literatūrinę kūrybą pasinėrė ne taip seniai – prieš aštuoniolika metų. 2012 metais išleido pirmąją knygą „Lietuvišką žodį branginkim“, 2015 m. – „Nušvitusi akimirka“, 2019 m. – „Jausmų ir žodžių vingiai“, 2021 m. „Minčių vėtrungė“. Ji kaimo rašytojų sąjungos narė. Jos eilėraščių galima aptikti Elektrėnų krašto spaudoje ir čia veikiančio literatų klubo „Strėva“ leidžiamuose almanachuose, Vilniaus tarptautinės rašytojų, literatų ir menininkų gildijos „Vingis“ leidiniuose. Ji Vilniaus tarptautinės rašytojų, literatų ir menininkų gildijos „Vingis“ vadovė, Elektrėnų bibliotekos ir jos filialų renginių aktyvi dalyvė, įvairių konkursų prizininė.

Raskim tyrą džiaugsmą žieduose

Eisiu, klupsiu, kilsiu ir klajosiu
Įvairiais gyvenimo keliais.
Ar kam pasiguost galėsiu,
Kai mirtini skausmai užeis?

Priglusiu prie rožės krūmo
Kerštingai dygios širdies.
Prakalbinsi, gal jis mane atjaus,
Gal skausme ir kančiose padės?

Rožės žiedas – nuostabus,
Aromatas širdį gaivina.
Šis žiedas – svajonė bus,
Jis nuramins širdies maudimą.

Kol žemė dangiška šviesa alsuoja
Ir rožės žydi laukuose,
Siela kažkur blaškosi, klajoja...
Raskim tyrą džiaugsmą žieduose.

Brendu per laiko tylą

Einu, brendu per laiko tylą,
Jaunystės žavesį pamiršus.
Matau žiedų spektro bylą,
Laike blaškausi lyg pamišus.

Pražydusių purienų geltonume,
Žibuoklių tarsi padangės žydrume.
Vabalų ir bitučių skubėjime.
O žydėjimas – šūvis džiaugsme.

Žiedų brandžioj pilnatvėj,
Džiaugiasi ir ilsisi širdis...
Jausmai alsuoja beribėj erdvėj,
Toliau gyventi norisi vis...

Įdėmiai klausaisi gėlių šnekos
Į jausmus veržiasi versmės.
Vėjai švilpauja laukuos
Gėlės nebyliai, tyliai kalbasi.

Gėlių kvėpavimo ir grožio ramybėj,
Alpsta iš džiaugsmo širdis.
Nežinomoj aukščiausiojo galybėj
Dega ir degs gyvenimo ugnis.

Šias eiles skiriu Jonui Mekui
Jį takai ir keliai į aukštumas vedė.
Šio žmogaus brangiam atminimui
Kuris paprastumu ir gerumu degė...

Irena PETRAUSKAITĖ: Gimiau 1959 m. Viešartų kaime, Lazdijų rajone. Baigiau Druskininkų 1-ąją vidurinę mokyklą, Vilniaus kultūros mokyklą bibliotekininkystės specialybę, Lietuvos edukologijos universitetą lietuvių filologiją. Šiuo metu gyvenu tiek Grigiškėse, tiek Druskininkuose. Poezija yra spausdinta Visagino, Ignalinos, Utenos, Vilniaus laikraščiuose ir almanachuose, šiek tiek „Literatūroje ir mene“, „Šiaurės Atėnuose“, „Naujojoje Romuvoje“. 2008 m. išėjo eilėraščių knyga „Esu“.

Krucifiksas

Geležinė, varinė, medinė
Vinis
Pervaryta per pėdas,
Kad sujungtų dvi kryžmas –
Medžio
Ir žmogaus?

Vinimis kalė ar pančiojo
Kristaus laikais?

O dabar kaip kryžiuoja?
Kaspinais? Lazeriais?
„Like“- ais?

Neraštinga esu
Logikos mazgo išrišti nemoku.
Atpirkimo galią jaučiu apreiškimo valia.
Tačiau,
Kokia vaizdo prasmė?

Prieš akis – nusvirus galva, uoslė uodžia erškėtį,
Klausa prisipildžiusi smėlio ir musių siutimo
It liaudies linčo garsų,
Lytėjimo pojūtis – atgrasu.

Ir taip diena dienon,
Naktį – ant kilimėlio, kuris kabo virš lovos,
Menėje – virš skobnių,
Mokykloje – virš lentos
Mūka kabo.

Ką sako? Ką tyli?
Padedą akims išmokti nematyti –
Praeiti pro šalį,
Kai patiesia brolių patvory?

Naujamiestietė **Eugenija NORVILIENĖ**

Gimiau Žemaitijoje, nedideliame Kretingos miestelyje. 15-os metų palikau tėvų namus ir atvykau į Vilnių mokytis. Baigiau Prekybos technikumą (dabar vadintąsi kolegija), po to Vilniaus Universitetą. Nostalgiją jaučiu lankydamasi knygynuose, nes 50 metų išdirbau vadovaujantį darbą knygų prekyboje. Nebeįsivaizduoju savęs be dainų, šokių ir poezijos. Priklausau Tarptautinei literatų, rašytojų ir menininkų gildijai „Vingis“, kuri kasmet išleidžia almanachą. Čia spausdinami ir mano eilėraščiai. Mano eilėraščiai ir Lietuvos kūrybinės raiškos asociacijos „Menų sodas“ leidiniuose.

Jono Meko 100–osioms gimimo metinėms

Tas visagalis laikas neša, neša,
Lyg vėjas, – garsą neša iš toli,
O metai lyg vanduo – vis laša, laša,
Versmės šaltini, tu išsekti neturi!

Jaunystės dienos tėviškėj praėjo,
Šviesiam rytojui negailėdamas skyrei jėgas.
Tau rugių laukai banguojantys šnarėjo,
Nelengvą jungą sodžiu traukei per dienas.

Rašei nostalgiskas eiles, kur dobilų žydėjimas,
Su vyturio giesmėm ir girgždančiom svirtim,
Kaimiečių varginantis triūsas ir dainų skambėjimas,
Arklių prunkštimas auksinėm vasaros naktim.

Sunkus ieškojimų ir atradimų metas,
Ilgai ir užsispyręs išbandymų keliaisėjai,
Redaktorius, poetas, režisierius ir filmų kūrėjas, –
Jautei, kad sielą grynina ir ugdo nudirbti darbai.

Audrino jausmus gimtieji Semeniškių toliai,
Gimtos kalbos ir Lietuvos niekada nepamiršai,
Atvira širdimi Tėvynę ir visą pasaulį mylėjai,
Amžinajam atilsui į tėviškės žemelę sugrįžai...

Lazdynietė **Elena RATAUTAITĖ–SKIRELIENĖ** gimė Jonavoje. Netrukus šeima persikraustė gyventi į Vilnių. Čia ji mokėsi Salomėjos Nėries vidurinėje mokykloje, baigė Vilniaus pedagoginį institutą. Jai teko dirbti valstybės tarnyboje tiek sovietinėje, tiek ir Nepriklausomoje Lietuvoje. Mokykloje pradėjo rašyti eiles. Su poezija bičiuliaujasi iki šiol. Išėjusi į pensiją, daugiau nei prieš 15 metų, sostinėje, Lazdynuose, įkūrė Pagyvenusių žmonių poezijos ir romansų klubą „Elena“. Jo repertuare ne vienas renginys skirtas ir nemariems Lietuvos poetams. Nemanoma, kad jos posmai tokie puikūs, kuriuos reikėtų plačiau viešinti. Kartais savo eilėraščių paskaito klubo „Elena“ pasirodymų metu. Savo eilėmis dalinasi šiame leidinyje jau ketvirtą kartą. 2020–aisiais pasirodė jos posmų knyga „Apnuoginta siela“.

Reikia žmogaus

Kartais žmogui reikia tik žmogaus,
Kad pajustų laimę ir pilnatvę,
Kartais neužtenka ir dangaus
Nugalėti savąją vienatvę.
Krinta žvaigždės ant žalios žolės
Ir pavirsta krištolo karoliais,
Pučia vėjas žiedą nuo gėlės,
Nuneša kažkur laukiniais šuoliais.
Taip ir mūsų dienos skuba vis tolyn,
Kalendoriaus lapeliu pavirtę,
Plėšiam jas gal skaudama širdim
Nuo rutinos tos dažnai apgirtę.
Nereikia man pasaulio brangenybių,
Turtų ir aukso – nereikia jų,
Man reikia dėmesio jūsų,
Man reikia jūsų meilės valandų.
Skaitykite mane kaip knygą,
Dainuokite kaip iš natų,
Tegul šie žodžiai skamba
Kaip meilė, – kurios vis nerandu.

Miniatiūros

Ieškojau tavęs aš, ieškojau,
Dieną ir naktį, – bet sapnuose
Rasti tavęs negalėjau,
Pasiklydai kažkur, dausose.

Su debesėliais gal keliauji?
Su saule ir vėjais skraidai,
Tu manęs sapnuose maldauji,
Atskrisi greitai, – sakai.

Per pūgas, vėtras, taifūnus
Skrendi taip ilgai pas mane,
Gal rudens lapai apraizgė,
Gal supančiojo voratinkliai tave.

Bet aš lauksiu mylinčia širdimi,
Ir ilgėsiuos pavasario, tavęs,
Žinau, pražys obelys, gėlės,
Žinau, bet nebus jau manęs.

Gitara

Aš paimčiau gitarą į rankas
Ir užgaučiau josios stygas,
Dainuočiau romansą aš graudų
Ir virpinčiau skausmo stygas.

Bet stygos nutrūko gitaros,
O aš dainuoju vis tiek,
Tegu verkia iš skausmo gitara,
Tegu ašaros liejas perniek.

Vis tiek neišdžius jos niekad,
Negrąžinsi tos meilės atgal,
Tegul ašaros liejas pernakt,
Gyventi aš noriu vis tiek.

Rašau tau laišką

Rašau tau laišką mintyse,
Ir kalbuos aš su tavim,
Rašau tau laišką sapnuose
Ir taip neramu man širdyje.

Tu atėjai manęs pasižiūrėti?
Tu atėjai tikrovėje?
Sapne ar mano svajose?
Tu atėjai, gerai, kad atėjai.

Man taip ilgu be tavęs,
Išėjai labai seniai, užaugo jau vaikai,
Atsirado anūkai, proanūkiai,
Užaugo jie be tavęs.

O mes gyvename ir be tavęs,
Naktimis miegoti negaliu,
Vakar buvom kapinėse,
Ir su tavimi kalbėjau.

Pasiguodžiau, kad jau sena,
O tu vis dar jaunas guli kape,
Ir be manęs, vaikų, anūkų,
Ar ne šalta gulėti žemėje?

Žinau, nesąmones rašau,
Bet noriu su tavim kalbėtis,
Pasidžiaugti sėkme vaikų,
Jų laime, meile, jų geroje.

Man jau aštuoniasdešimt,
O tau vis dar tiek pat,
Tau tik penkiasdešimt septyneri,
Tu vis dar jaunas ten guli.

Rašau tau laišką ir verkiu,
Nes širdyje man labai sunku,
Pabėgo daug metų be tavęs,
Lyg šiolei nerandu ramybės aš.

Degančios rankos ir lūpos prisirpusios,
Kvepia žiedais ir rasa,
Spindinčios akys nakties tamsoje,
Kviečia džiaugtis ryto vėsa.

Tu paimk ir mane su savim,
Pabraidysime po ryto rasą,
Pasidžiaugsim kartu su tavim,
Prisiminsiu, kaip bėgiojau basa.

Tu paimk ir mane kartu,
Nežinia kiek dar būsim abu,
Pasvajosim prie verkiančio beržo,
Paklausysim lakštutės balsų.

Ašara

Ištryško ašara ir nuriedėjo
Mano pasenusių veidu,
Ištryško dar viena,
Bet nepadėjo,

Negalėjau sulaikyti jų.
Verkti nenorėjau garsiai,
Bet širdis neklausė,
Jos vis riedėjo.
Gal nuo senatvės ar nuo vienatvės,
Gal nuo praeity padarytos skriaudos,
Kurios nepamiršiu jau niekados.
Bet praeitis atgal nebesugrįš,
O dabartis tokia niūri ir pilka.
Gal aš kalta, kad esu tokia liūdna?
O gal metai vingiuoti paliko pėdsaką
Mano tyliame, pilkame gyvenime?
Rieda ašara per skruostą, šokinėja ant rūbų,
Kutena veidą, akis ir skruostus drėkina,
Širdį virkdina ir skaudina.
Ašarėlės, prašau, nevirkdykit manęs,
Lai būna palaima ir ramybė širdyje.

Sudie, jaunyste sparnuota,
Palieki mane,
Su mano svajonėm ir meile pirma,
Sudie, jaunyste, liki sveika,
Gaila išsiskirti, nesigrįši čia jau niekada!

Gal likimas?

Gal likimas, gal skambutis tos širdies
Liepė eiti man ta pačia gatve,
Kur ir tuėjai toks pavargęs, liūdnas,
Nusiminęs, šaltas, be vilties.

Gal reikėjo eiti man tuo keliu,
Kur susitiko akys mudviejų?
Lyg žinočiau, lyg svajočiau per dienas,
Kad sutiksiu, kad lauksi ten manęs.

Tu sušalęs, aš be jausmo
Ir pražilę mūs plaukai.
Tu paklausei: „Ką dar klausti?“
Pasakei, kad mylėsi amžinai.

Aš bijau to naujo jausmo,
Pamiršau jau kaip mylėt,
Bet širdis pradėjo spausti,
Ir negalėjau daugiau tylėt.

Karoliniškietis **Vytis VALATKA** (g. 1972 metais) – Filosofijos mokslų daktaras (2001), VGTU profesorius ir Kūrybinių industrijų fakulteto prodekanas (nuo 2013–ųjų). Poeziją pradėjo pradėjo rašyti nuo 7 metų ir nesustoja iki šiol. Taip pat gieda grigališkąjį choralą ir verčia lotyniškas giesmes ir himnus į lietuvių kalbą. Eilėraščius ir vertimus skelbia edukaciniame–informaciniame portale www.arche.lt. Jau apie 40 gyvenimo metų praleido Pilaitės pašonėje prisiglaudusiose Karoliniškėse.

Hidros bėdos tveriant Trečiąją Romą

Saulėgrąžų laukai nevysta,
Aguonos nekeičia spalvų,
Pelkynuos hidra pasiklęsta
Netekus tūkstančių galvų.

Jos vamzdį smagios rūdys graužia–
Jau greit liks šaudyt akimis,
O laumės sąmonę nulaužia.
Skola širdies akmenimis

Dienos rūsčiosios knygoj lieka,
Kuri neturi terminų.
Septynios kalvos virs į nieką
Už saują kryžiaus pelenų.

Ergo Sum?

Manęs nėra, slepiuosi užu rimo,
Už ritmo, metro, Kapitolijaus kalvų,
Manęs nėra – akimirką dvasia nurimo,
Nereikia nei gimdyti, nei kapot galvų.

Manęs nėra. Aš už taikos ir karo.
Pasaulin grįžtu tik, kai pakviečia kava.
Pirties privengiu, kad negaučiau garo,
Gal kitą kartą – ir rami galva.

Slepiuos už Apeninų, sausumos ir jūros,
Baugu atrasti Dievą už kalnų,
Pasaulis telpa delnuose klaviatūros,
Manęs nėra, bet visgi gyvenu..

Pasisotinimas smiltimi

Pražydusios smilties gana
Sugundyti ir neapgirsti;
Nusišypsoti ar pavirsti
Saulėto veido karūna;

Vogčiom gėrėtis savimi,
Išgarbstyt sodrią sielos spalvą
Ir nuvalyt žvaigždėtą galvą
Žieduos pradėta smiltimi.

Gundymo anatomija, arba spurga ir mergaitė

Šypsojosi spurga mergaitei,
„Atkask, – vienai tau aš skirta,
Atkask – ir nebūsi bekraitė“,
Galbūt, bet gal spurga – ne ta ?

Gal dar per anksti smaližiauti,
Gal dar per karšta arbata,
Anksti kilpoj nuoskaudas džiauti.
Galbūt, – bet jau laukia kita.

Ji trokšta saulėgrįžos skonio,
Gracinga, ko gero, šventa,
Karūnos, didžiūnų, glamonių
Ji trokšta, jei trokšta – verta.

Todėl nesvarstyki, anteile,
Kol žemę nušvies kometa,
Nes ranką užsakymui kelia
Kita – jau trečia – pašaukta.

Kaip išeina

Didingi tyliai išeina,
Matę, bet nepastebėję,
Kaip amžinybė praeina,
Kol dausose — neišėję;

Kol nesibaigia kelionė,
Keičiant stotelę į stotį,
Glosto ir glaudžia vilionė,
Suradus, toliau ieškoti.

Iš ciklo vaikams „Švelniuko jausmai ir pojūčiai“

Alkis

Švelniukas su draugais po kalniukus bėgiojo,
Jam rodės – neilgai, bet skrandis išsižiojo.
Ir nenustoja gurgt, vien valgyt, gerti prašo,
Tarytum tris dienas – be kąsnio anei lašo.

Meilė

Švelniukui nelauktai nutiko jausmas keistas.
Patarkite, vaikai, galbūt yra koks vaistas?
Kai net virš debesų vis noris šokinėti
Ir niekas nebaisu. Gal reiškia tai – mylėti?

Skulptūra © Vanda Sakalauskienė

*

EPILOGAS

*Ar nuplaus mane lietus,
Toks jaukus ir žilas?
Mėlynas širdies dangus, –
O už jo tik šilas!
Lapais rudenį dëlloju.
Ant takelio saule groju, –
Nepažįstu valandų, –
Jau kitu keliu skubu.
Užsivers Rytojaus durys, –
Aš už jų žmogus – pajūris.
Žiūri į mane dangus, –
Žemėj švintantis žmogus.*

Nežinomas Pilaitės giesmininkas

*

T U R I N Y S

Pratarmė / Angelė ŠARLAUSKIENĖ.....3

Vietoj epigrafo /Nežinomas Pilaitės giesmininkas..13

Mokinių kūryba:

Enrieta CICĖNAITĖ.....15

Angelė JONAITYTĖ.....18

Suaugusių kūryba:

Albertas ANTANAVIČIUS.....34

Daiva ČERVOKIENĖ.....46

Leta GAUBAITĖ.....49

Darius JUREVIČIUS.....53

Oneta LUNSKAJA.....58

Irena MACULEVIČ.....97

Mindaugas PELECKIS.....103

Darius PRANCKEVIČIUS.....122

Vanda SAKALAUSKIENĖ.....125

Rūta SUCHODOLSKYTĖ-NENIŠKIENĖ...134

Jonas ŠARLAUSKAS.....144

Lida TAMULEVIČIENĖ.....146

Dalia TARAILIENĖ.....149

Algirdas VASERIS........153

Jurga Valery BRAU.....164

Ona GAIDAMAVIČIŪTĖ.....206

Birutė KANEVIČIENĖ.....211

Danutė KATKAUSKAITĖ–RUSECKAJA..220

Ona KULBOKIENĖ.....272

Irena PETRAUSKATĖ.....275

Eugenija NORVILIENĖ.....278

Elena RATAUTAITĖ–SKIRELIENĖ.....280

Vytis VALATKA.....287

Epilogas/ Nežinomas Pilaitės giesmininkas.....293

TURINYS.....294

Keliai, takeliai į aukštumas, į tolumas: Vilniaus Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių kūryba : Pilaitės „Poezijos pavasaris'2022“ XX–asis skiriamas kino menininko, poeto ir publicisto Jono Meko 100–osioms gimimo metinėms / [sudarė Angelė Šarlauskienė]. – Vilnius: Pilaitės bendruomenė, 2022. – 295 [1] p. : iliustr., nat., nuotr.

Tekstas liet., lenk., rusų.– Kn. taip pat:

Pratarmė / Angelė Šarlauskienė, p. 3–12

ISBN 978-609-96307-0-0 (pdf)

Vilniaus Pilaitės rajono gyventojų ir jų bičiulių eilės,
miniatiūros lietuvių, lenkų, rusų kalbomis

KELIAI, TAKELIAI Į TOLUMAS, Į AUKŠTUMAS

Sudarė Angelė Šarlauskienė

Vilniaus Pilaitės rajono gyventojų ir jų bičiulių kūryba

*

Išleido Vo „PILAITĖS BENDRUOMENĖ“,

Kanto al. 15–19, LT-06202 Vilnius

PILAITĖS BENDRUOMENĖ

ISBN 978-609-96307-0-0 (pdf)